Učební plán pro 2. stupeň ZŠ

Učební plán vychází z doporučené časové dotace pro jednotlivé vzdělávací obory RVP.

Tabulka časové dotace jednotlivých vyučovacích předmětů

Předměty	6.	7.	8.	9.	celkem
Český jazyk a literatura	4	4	4	3 + 1	15+1
Anglický jazyk	3	3	3	3	12
Matematika	4	4	4	3 + 1	15 + 1
Informační a komunikační technologie	1	0+1	X	X	1+1
Dějepis	2	2	2	1 + 1	7 + 1
Občanská výchova	1	1	1	1	4
Španělský jazyk	0+2	0+2	0 + 2	0 + 2	0 + 8
Fyzika	1	2	2	0 + 1	5 + 1
Chemie	X	X	2	2	4
Přírodopis	1 + 1	2	2	1	6 + 1
Zeměpis	2	2	1	1	6
Hudební výchova	1	1	1	1	4
Výtvarná výchova	2	2	1	1	6
Výchova ke zdraví	1	1	0 + 1	X	2 + 1
Tělesná výchova	2	2	2	2	8
Svět práce, dílny	1	1	1	0 + 1	3 + 1
Přírodovědné praktikum	0+2	0+2	0+2	0+2	0+8
Konverzace v anglickém a španělském jazyce	0+2	0+2	0+2	0+2	0+8
Sportovní výchova	0+2	0+2	0+2	0+2	0+8
Komunikace v českém jazyce	0+2	0+2	0+2	0+2	0+8
CELKEM ZÁKLADNÍ	**26**	**27**	**26**	**19**	**98**
CELKEM DISPONIBILNÍ	**5**	**5**	**5**	**9**	**24**
CELKEM V ROČNÍKU	**31**	**32**	**31**	**28**	**122**

Poznámky k učebnímu plánu

1. Organizační podmínky realizace výuky

- Vyučování je v pondělí zahájeno **komunitním kruhem** - společným setkáním žáků a učitelů třídy. Posláním komunitního kruhu je rozvoj komunikace, rozmluvení a artikulace, zpěv, dramatizace, literární chvilka, opakování, utvrzení učiva, motivace k novému učivu, projektu, pohybová chvilka a další.

- Vyučování je v pátek zakončeno **hodnotícím kruhem** – v němž žáci hodnotí práci svoji nebo svého spolužáka dle předem stanovených kritérií třídy. Hodnotí spolupráci ve skupině, zaměřují se především na pozitivní formu hodnocení.

2. Realizace jednotlivých povinných vyučovacích předmětů

- Časová dotace jednotlivých povinných vyučovacích předmětů je dána Učebním plánem školy.

- Vzdělávací oblast **Jazyk a jazyková komunikace** se realizuje ve vyučovacím předmětu Český jazyk, část se realizuje v ostatních vyučovacích předmětech. Dále se realizuje v předmětu Anglický jazyk, který se vyučuje od 1. do 9. ročníku. Žáci se pro výuku předmětu Anglický jazyk dělí na skupiny tak, aby počet žáků v jedné skupině nepřesáhl 12. Od 6. ročníku je vyučován předmět Španělský jazyk, kde se žáci také dělí na skupiny, aby počet žáků v jedné skupině nepřesáhl 12.

- Vzdělávací oblast **Matematika a její aplikace** se realizuje ve vyučovacím předmětu Matematika

- Vzdělávací oblast **Informační a komunikační technologie** se realizuje ve vyučovacím předmětu Informatika, který je zařazen do 6. a 7. ročníku tak, aby žáci zvládli práci s počítačem a mohli znalosti využít při práci nad třídními projekty i při práci v Centrech aktivit.

- Vzdělávací oblast **Člověk a společnost** se realizuje ve vyučovacím předmětu Dějepis a Občanská výchova.

- Vzdělávací oblast **Člověk a příroda** se realizuje ve vyučovacích předmětech Zeměpis, Přírodopis, Fyzika a Chemie (od 8. ročníku).

- Vzdělávací oblast **Umění a kultura** se realizuje ve vyučovacích předmětech Hudební výchova a Výtvarná výchova.

- Vzdělávací oblast **Člověk a zdraví** se realizuje ve vyučovacím předmětu Výchova ke zdraví a ve vyučovacím předmětu Tělesná výchova, který je vyučován v Sokolovně Brno-Bystrc.

- Vzdělávací oblast **Člověk a svět práce** se realizuje ve vyučovacím předmětu Dílna a je zařazován především v rámci Center aktivit.

2. Realizace průřezových témat

- Do základního vzdělávání je zařazeno 6 průřezových témat:

1. **Osobnostní a sociální výchova**

   Průřezové téma vede k porozumění sobě samému a druhým, přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů, rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace, utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci, umožňuje získat základní sociální dovednosti pro řešení složitých situací.

   V rámci průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova integrujeme do práce ve všech ročnících prvního stupně tematické okruhy Osobnostní rozvoj a Sociální rozvoj a Morální rozvoj.

2. **Výchova demokratického občana**

   Průřezové téma vede k aktivnímu postoji v obhajování a dodržování lidských práv a svobod, vede k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti, rozvíjí a podporuje komunikativní, formulační, argumentační, dialogické a prezentační schopnosti a dovednosti, prohlubuje empatii, schopnost aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování.

3. **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**

   Průřezové téma rozvíjí a integruje základní dovednosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy, rozvíjí schopnost porovnávat projevy kultury v evropském a globálním kontextu, nacházet společné znaky a odlišnosti a hodnotit je v širších souvislostech.

4. **Multikulturní výchova**

Průřezové téma učí žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory a schopnosti druhých, učí žáky uvědomovat si možné dopady svých verbálních i neverbálních projevů a připravenosti nést odpovědnost za své jednání.

5. **Environmentální výchova**

Průřezové téma vede k uvědomování podmínek života a možnosti jejich ohrožování, umožňuje pochopení souvislostí mezi lokálními a globálními problémy a vlastní odpovědností ve vztazích k prostředí, poskytuje znalosti, dovednosti a pěstuje návyky nezbytné pro každodenní žádoucí jednání občana vůči prostředí.

V rámci průřezového tématu Environmentální výchova integrujeme do vyučovacího předmětu Náš svět tematický okruh Ekosystémy, Vztah člověka k prostředí a Výchova k ochraně zdraví (péče o zubní zdraví a prevence patologických jevů). Během celého školního roku třídíme odpad, sbíráme papír a hliník.

6. **Mediální výchova**

Průřezové téma přispívá ke schopnosti úspěšně a samostatně se zapojit do mediální komunikace, učí využívat médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času, rozvíjí komunikační schopnost, zvláště při veřejném vystupování a stylizaci psaného a mluveného textu.

V rámci průřezového tématu Mediální výchova integrujeme do vyučovacího předmětu Český jazyk tematický okruh Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení.

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Jazyk a jazyková komunikace** zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Dobrá úroveň jazykové kultury patří k podstatným znakům všeobecné

vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Jazyková výuka, jejímž cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí, vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání.

Obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace se realizuje ve vzdělávacích oborech **Český jazyk a literatura, Cizí jazyk a Další cizí jazyk**).

Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí. Dovednosti získané ve vzdělávacím oboru **Český jazyk a literatura** jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale jsou důležité i pro úspěšné osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání. Užívání češtiny jako mateřského jazyka v jeho mluvené i písemné podobě umožňuje žákům poznat a pochopit společensko-kulturní vývoj lidské společnosti. Při realizaci daného vzdělávacího oboru se vytvářejí předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama. Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek: Komunikační a slohové výchovy, Jazykové výchovy a Literární výchovy. Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

V *Komunikační a slohové výchově* se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah. Ve vyšších ročnících se učí posuzovat také formální stránku textu a jeho výstavbu.

V *Jazykové výchově* žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvoji potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídit je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

V *Literární výchově* žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život.

Verbální i neverbální komunikace se může vhodně rozvíjet i prostřednictvím Dramatické výchovy, zařazené v RVP ZV jako doplňující vzdělávací obor.

Cizí jazyk a **Další cizí jazyk** přispívají k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytují živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa.

Osvojování cizích jazyků pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a

tolerance a vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech.

Požadavky na vzdělávání v cizích jazycích formulované v RVP ZV vycházejí ze Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, který popisuje různé úrovně ovládání cizího jazyka 2). Vzdělávání v Cizím jazyce předpokládá dosažení úrovně A2, vzdělávání v Dalším cizím jazyce předpokládá dosažení úrovně A1 (podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky)3).

Úspěšnost jazykového vzdělávání jako celku je závislá nejen na výsledcích vzdělávání v jazyce mateřském a v cizích jazycích, ale závisí i na tom, do jaké míry se jazyková kultura žáků stane předmětem zájmu i všech ostatních oblastí základního vzdělávání.

1) Další cizí jazyk je od školního roku 2013/2014 vymezen jako součást vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Škola zařazuje Další cizí jazyk podle svých možností nejpozději od 8. ročníku v minimální časové dotaci 6 hodin.
2) V tomto období je důraz kladen na ústní komunikaci a vytváření základu (zejména ve fonetice a syntaxi) pro další osvojování jazyka. Rovněž je cílem rozvoj jazykového povědomí ve vztahu k mateřskému a případně dalším jazykům.
3) Společný evropský referenční rámec pro jazyky vymezuje kompetence komunikativní (lingvistické, sociolingvistické, pragmatické) a všeobecné (předpokládající znalost sociokulturního prostředí a reálií zemí, ve kterých se studovaným jazykem hovoří) jako cílové kompetence jazykové výuky.
Úroveň A2: Žák – rozumí větám a často používaným výrazům vztahujícím se k oblastem, které se ho bezprostředně týkají (např. základní informace o něm/ní a jeho rodině, o nakupování, místopisu a zaměstnání). Komunikuje prostřednictvím jednoduchých a běžných úloh, jež vyžadují jednoduchou a přímou výměnu informací o známých a běžných skutečnostech. Popíše jednoduchým způsobem svou vlastní rodinu, bezprostřední okolí a záležitosti týkající se jeho nejnaléhavějších potřeb.
Úroveň A1: Žák – rozumí známým každodenním výrazům a zcela základním frázím, jejichž cílem je vyhovět konkrétním potřebám, a tyto výrazy a fráze používá. Představí sebe a ostatní a klade jednoduché otázky týkající se informací osobního rázu, např. o místě, kde žije, o lidech, které zná, a věcech, které vlastní, a na podobné otázky odpovídá. Jednoduchým způsobem se domluví, mluví-li partner pomalu a jasně a je ochoten mu pomoci.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení jazyka jako nositele historického a kulturního vývoje národa a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství
- pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace

- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání.

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Český jazyk

Cílem předmětu je osvojení znalostí a dovedností hovořit, číst a psát česky, rozvíjení vztahu ke knize a literatuře. Znalosti a dovednosti předmětu Český jazyk umožní žákům správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat, sdělovat výsledky svého poznávání. Kultivace komunikačních dovedností je předmětem péče i v ostatních vzdělávacích oblastech a je také prostředkem k jejich zvládnutí. Poznávání a užívání českého jazyka v jeho mluvené i písemné podobě umožní žákům poznat a pochopit společenský a kulturní vývoj českého národa. Jak mateřský, tak i jakýkoli další cizí jazyk, je žákům představován také jako důležitý nástroj celoživotního učení.

Vyučovací předmět Český jazyk má komplexní charakter, tvoří ho tři vzájemně se prolínající složky:

Komunikační a slohová výchova - žáci se učí vnímat a chápat jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát (nácvik psaní psacích tvarů je ukončen ve druhém ročníku), mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah.

Jazyková výchova - žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby jazyka, jsou vedeni k logickému myšlení a srozumitelnému vyjadřování.

Literární výchova - žáci postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské dovednosti a návyky, poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, formulují vlastní názory o přečteném díle. Učí se rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Vyhledávají informace, orientují se v textu a dále s textem pracují.

Týdenní časová dotace:

6. ročník	**4**
7. ročník	**4**
8. ročník	**4**
9. ročník	**4**
celkem	**16**

Mezipředmětové vztahy:

Do obsahu předmětu Český jazyk jsou začleněny poznatky z řady dalších vyučovacích předmětů, jako je matematika, fyzika, chemie, přírodopis ale i dějepis či občanská výchova.

Začlenění průřezových témat

Průřezová témata	**Náměty a činnosti**	**ročník**
Osobnostní a sociální výchova	- komunitní (ranní a hodnotící) kruh, skupinová práce, metody hodnocení a sebehodnocení - písemná komunikace, metody kritického myšlení	6. – 9. roč.
Výchova demokratického občana	- možnost volby činností a pomůcek, respektování názorů ostatních - prezentace a obhajování vlastního postupu a názoru	6. – 9. roč.
Výchova k myšlení v Evropských a globálních souvislostech	- připravuje si aktuality z různých zdrojů (tiskoviny, televize, internet) - kultura v ostatních evropských zemích, významní evropští spisovatelé	6. – 9. roč.

Multikulturní výchova	- besedy s příslušníky jiných kultur, nabídka textů a písní různých kultur	6. – 9. roč.
Enviromentální výchova	- tvoření článků o životním prostředí - televizní vysílání, nabídka práce s texty s enviromentální tematikou v rámci projektů - tvorba vlastních textů k jednotlivým biotopům	6. – 9. roč.
Mediální výchova	- tvoří vlastní příběhy - publikace vlastních prací v novinách nebo na internetových stránkách - reklama - její cíle a vlivy na člověka, tvorba vlastní reklamy	6. – 9. roč.

ČESKÝ JAZYK

Komunikační a slohová výchova

Očekávaný výstup RVP:	6. ročník	7. ročník
Odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji.	Čte plynule s porozuměním. Reprodukuje text. Ve čteném textu odliší fakta od názorů a hodnocení. Fakta ověřuje dostupnými informačními zdroji.	Čte plynule s porozuměním. Reprodukuje text. Ve čteném textu odliší fakta od názorů a hodnocení. Fakta ověřuje dostupnými informačními zdroji.
Rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru.	Odliší v jednoduchém textu názor autora či postavy od faktů.	Odliší v jednoduchém textu názor autora či postavy od faktů. Najde v textu prvky (motivy či jazykové prostředky), které naznačují, co chce komunikační partner svou promluvou říct, kam směřuje.
Rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj.	Rozpozná alespoň jeden cíl sledovaný autorem textu.	Rozpozná alespoň jeden cíl sledovaný autorem textu. Najde výrazný prostředek manipulace v textu.
Dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci.	Najde slovo nevhodně užité v dané komunikační situaci a nahradí je vhodnějším. Rozhodne podle komunikační situace, zda je namístě mluvit spisovně.	Najde slovo nevhodně užité v dané komunikační situaci a nahradí je vhodnějším. Rozhodne podle komunikační situace, zda je namístě mluvit spisovně.
Odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru.	Vybere z nabízených možností text, který je pro danou komunikační situaci nejvhodnější. V krátké ukázce najde nespisovné výrazy a nahradí je výrazy spisovnými. V krátké ukázce najde nespisovné výrazy a nahradí je výrazy spisovnými. Nahradí výrazy zjevně nevhodné pro jeho komunikační záměr výrazy vhodnějšími.	Vybere z nabízených možností text, který je pro danou komunikační situaci nejvhodnější. V krátké ukázce najde nespisovné výrazy a nahradí je výrazy spisovnými. V krátké ukázce najde nespisovné výrazy a nahradí je výrazy spisovnými. Nahradí výrazy zjevně nevhodné pro jeho komunikační záměr výrazy vhodnějšími.

Očekávaný výstup RVP:	6. ročník	7. ročník
V mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči.	Zpětně zhodnotí, zda ve svém projevu hovořil přiměřeným tempem, zda vhodně frázoval, zda jeho intonace odpovídala druhům vět, zda všechna slova zřetelně vyslovoval. Po krátkém čase na rozmyšlenou o výběru tématu a o způsobu přednesení pronese souvislou a převážně spisovnou řečí krátké sdělení o něčem, čemu by ostatní měli podle něho věnovat pozornost. Pojmenuje běžné rozdíly mezi tím, jak se vyjadřuje soukromě a jak je vhodné mluvit na veřejnosti.	Zpětně zhodnotí, zda ve svém projevu hovořil přiměřeným tempem, zda vhodně frázoval, zda jeho intonace odpovídala druhům vět, zda všechna slova zřetelně vyslovoval. Po krátkém čase na rozmyšlenou o výběru tématu a o způsobu přednesení pronese souvislou a převážně spisovnou řečí krátké sdělení o něčem, čemu by ostatní měli podle něho věnovat pozornost. Pojmenuje běžné rozdíly mezi tím, jak se vyjadřuje soukromě a jak je vhodné mluvit na veřejnosti.
Zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu.	Formou dialogu zdramatizuje epizodu ve vhodném textu. Bez konfliktů a podstatných nedorozumění se zapojí do řízené diskuse.	Formou dialogu zdramatizuje epizodu ve vhodném textu. Bez konfliktů a podstatných nedorozumění se zapojí do řízené diskuse.
Využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát.	Vyhledá v krátkém textu klíčová slova. Posoudí, zda je daná informace obsažena v textu. Vyhledá v textu odpověď na zadanou otázku. Vytvoří/zapíše krátké shrnutí jednoduchého textu nebo vybere hlavní informaci z nabízených možností. Samostatně připraví a s oporou o text přednese referát.	Vyhledá v krátkém textu klíčová slova. Posoudí, zda je daná informace obsažena v textu. Vyhledá v textu odpověď na zadanou otázku. Vytvoří/zapíše krátké shrnutí jednoduchého textu nebo vybere hlavní informaci z nabízených možností. Samostatně připraví a s oporou o text přednese referát.
Uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování.	Uspořádá části textu tak, aby byla dodržena logická návaznost či dějová posloupnost. Vytvoří souvislý a srozumitelný text, v němž se svou myšlenkou nebo pocitem a s vlastním záměrem osloví adresáta, kterého si sám zvolí. Délku textu přizpůsobí potřebě svého sdělení.	Uspořádá části textu tak, aby byla dodržena logická návaznost či dějová posloupnost. Vytvoří souvislý a srozumitelný text, v němž se svou myšlenkou nebo pocitem a s vlastním záměrem osloví adresáta, kterého si sám zvolí. Délku textu přizpůsobí potřebě svého sdělení.
Využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů.	Najde chybnou formulaci (nejednoznačné místo, stylistickou chybu) a navrhne vhodnou úpravu. Rozpozná v textu místo, kde je zřetelně porušena jeho soudržnost, a navrhuje úpravu. Před odevzdáním svého textu zajišťuje kontrolu správnosti pomocí příruček, konzultací a dalších/jiných zdrojů. Rozpozná, zda předložený text nese převážně znaky stylu odborného, publicistického, uměleckého, či prostě sdělovacího. Vytvoří krátký smysluplný text; vysvětlí, komu je určen a jaký záměr má vyjádřit; svoje tvrzení doloží konkrétními jazykovými prostředky užitými v textu.	Najde chybnou formulaci (nejednoznačné místo, stylistickou chybu) a navrhne vhodnou úpravu. Rozpozná v textu místo, kde je zřetelně porušena jeho soudržnost, a navrhuje úpravu. Před odevzdáním svého textu zajišťuje kontrolu správnosti pomocí příruček, konzultací a dalších/jiných zdrojů. Rozpozná, zda předložený text nese převážně znaky stylu odborného, publicistického, uměleckého, či prostě sdělovacího. Vytvoří krátký smysluplný text; vysvětlí, komu je určen a jaký záměr má vyjádřit; svoje tvrzení doloží konkrétními jazykovými prostředky užitými v textu.

Očekávaný výstup RVP:	8. ročník	9. ročník
Odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji.	Čte plynule s porozuměním. Reprodukuje text. Ve čteném textu odliší fakta od názorů a hodnocení. Fakta ověřuje dostupnými informačními zdroji.	Čte plynule s porozuměním. Reprodukuje text. Ve čteném textu odliší fakta od názorů a hodnocení. Fakta ověřuje dostupnými informačními zdroji.
Rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru.	Odliší v textu názor autora či postavy od faktů. Najde v textu prvky (motivy či jazykové prostředky), které naznačují, co chce komunikační partner svou promluvou říct, kam směřuje.	Odliší v textu názor autora či postavy od faktů. Najde v textu prvky (motivy či jazykové prostředky), které naznačují, co chce komunikační partner svou promluvou říct, kam směřuje.
Rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj.	Rozpozná alespoň jeden cíl sledovaný autorem textu. Najde výrazný prostředek manipulace v textu. Rozpozná alespoň jeden cíl sledovaný autorem textu.	Rozpozná cíl sledovaný autorem textu. Najde výrazný prostředek manipulace v textu. Rozpozná cíl sledovaný autorem textu.
Dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci.	Najde slovo nevhodně užité v dané komunikační situaci a nahradí je vhodnějším. Rozhodne podle komunikační situace, zda je namístě mluvit spisovně. Změní své uvolněně nespisovné vyjadřování v řeč kultivovanou, se stylově neutrálními a společensky přijatelnými výrazy a s uspořádanou stavbou výpovědí, když se obrací k osobě váženější a v situacích formálních.	Najde slovo nevhodně užité v dané komunikační situaci a nahradí je vhodnějším. Rozhodne podle komunikační situace, zda je namístě mluvit spisovně. Změní své uvolněně nespisovné vyjadřování v řeč kultivovanou, se stylově neutrálními a společensky přijatelnými výrazy a s uspořádanou stavbou výpovědí, když se obrací k osobě váženější a v situacích formálních.
Odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru.	Vybere z nabízených možností text, který je pro danou komunikační situaci nejvhodnější. V ukázce najde nespisovné výrazy a nahradí je výrazy spisovnými. V krátké ukázce najde nespisovné výrazy a nahradí je výrazy spisovnými. Nahradí výrazy zjevně nevhodné pro jeho komunikační záměr výrazy vhodnějšími.	Vybere z nabízených možností text, který je pro danou komunikační situaci nejvhodnější. V ukázce najde nespisovné výrazy a nahradí je výrazy spisovnými. V krátké ukázce najde nespisovné výrazy a nahradí je výrazy spisovnými. Nahradí výrazy zjevně nevhodné pro jeho komunikační záměr výrazy vhodnějšími.

Očekávaný výstup RVP:	8. ročník	9. ročník
V mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči.	Zpětně zhodnotí, zda ve svém projevu hovořil přiměřeným tempem, zda vhodně frázoval, zda jeho intonace odpovídala druhům vět, zda všechna slova zřetelně vyslovoval. Po krátkém čase na rozmyšlenou o výběru tématu a o způsobu přednesení pronese souvislou a převážně spisovnou řečí krátké sdělení o něčem, čemu by ostatní měli podle něho věnovat pozornost. Pojmenuje běžné rozdíly mezi tím, jak se vyjadřuje soukromě a jak je vhodné mluvit na veřejnosti.	Zpětně zhodnotí, zda ve svém projevu hovořil přiměřeným tempem, zda vhodně frázoval, zda jeho intonace odpovídala druhům vět, zda všechna slova zřetelně vyslovoval. Po krátkém čase na rozmyšlenou o výběru tématu a o způsobu přednesení pronese souvislou a převážně spisovnou řečí krátké sdělení o něčem, čemu by ostatní měli podle něho věnovat pozornost. Pojmenuje běžné rozdíly mezi tím, jak se vyjadřuje soukromě a jak je vhodné mluvit na veřejnosti.
Zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu.	Formou dialogu zdramatizuje epizodu ve vhodném textu. Bez konfliktů a podstatných nedorozumění se zapojí do řízené diskuse.	Formou dialogu zdramatizuje epizodu ve vhodném textu. Bez konfliktů a podstatných nedorozumění se zapojí do řízené diskuse.
Využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát.	Vyhledá v textu klíčová slova. Posoudí, zda je daná informace obsažena v textu. Vyhledá v textu odpověď na zadanou otázku. Vytvoří/zapíše krátké shrnutí jednoduchého textu nebo vybere hlavní informaci z nabízených možností. Samostatně připraví a s oporou o text přednese referát.	Vyhledá v textu klíčová slova. Posoudí, zda je daná informace obsažena v textu. Vyhledá v textu odpověď na zadanou otázku. Vytvoří/zapíše krátké shrnutí jednoduchého textu nebo vybere hlavní informaci z nabízených možností. Samostatně připraví a s oporou o text přednese referát.
Uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování.	Uspořádá části textu tak, aby byla dodržena logická návaznost či dějová posloupnost. Vytvoří souvislý a srozumitelný text, v němž se svou myšlenkou nebo pocitem a s vlastním záměrem osloví adresáta, kterého si sám zvolí. Délku textu přizpůsobí potřebě svého sdělení.	Uspořádá části textu tak, aby byla dodržena logická návaznost či dějová posloupnost. Vytvoří souvislý a srozumitelný text, v němž se svou myšlenkou nebo pocitem a s vlastním záměrem osloví adresáta, kterého si sám zvolí. Délku textu přizpůsobí potřebě svého sdělení.
Využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů.	Najde chybnou formulaci (nejednoznačné místo, stylistickou chybu) a navrhne vhodnou úpravu. Rozpozná v textu místo, kde je zřetelně porušena jeho soudržnost, a navrhuje úpravu. Před odevzdáním svého textu zajišťuje kontrolu správnosti pomocí příruček, konzultací a dalších/jiných zdrojů. Rozpozná, zda předložený text nese převážně znaky stylu odborného, publicistického (žurnalistického), uměleckého, či prostě sdělovacího. Vytvoří krátký smysluplný text; vysvětlí, komu je určen a jaký záměr má vyjádřit; svoje tvrzení doloží konkrétními jazykovými prostředky užitými v textu.	Najde chybnou formulaci (nejednoznačné místo, stylistickou chybu) a navrhne vhodnou úpravu. Rozpozná v textu místo, kde je zřetelně porušena jeho soudržnost, a navrhuje úpravu. Před odevzdáním svého textu zajišťuje kontrolu správnosti pomocí příruček, konzultací a dalších/jiných zdrojů. Rozpozná, zda předložený text nese převážně znaky stylu odborného, publicistického (žurnalistického), uměleckého, či prostě sdělovacího. Vytvoří krátký smysluplný text; vysvětlí, komu je určen a jaký záměr má vyjádřit; svoje tvrzení doloží konkrétními jazykovými prostředky užitými v textu.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

V oblasti kompetence komunikativní je cílem, aby se žák s LMP v mluveném projevu vyjadřoval srozumitelně a dokázal vést dialog, rozuměl obsahu sdělení a přiměřeně na něj reagoval, zvládal jednoduchou formu písemné komunikace, využíval pro komunikaci běžné informační a komunikační prostředky. Je třeba se zaměřit na čtení s porozuměním a reprodukci textu. Je nutné si uvědomovat, že u žáků s LMP se jedná nejvíce o doslovné porozumění textu, nikoli o vysuzování, neboť jejich zkušenosti, na jejichž základech by mohli usuzovat, ještě nejsou příliš velké. Potřebují nejdříve zkušenosti získat.

Očekávaný výstup RVP:	6. - 7. ročník	8. - 9. ročník
Čte plynule s porozuměním; reprodukuje text.	Čte plynule s porozuměním. Výpisky z jednoduchého textu. Grafické zvýraznění důležitých informací.	Čte plynule s porozuměním. Výpisky z jednoduchého textu. Grafické zvýraznění důležitých informací. Vyhledává v textu odpovědi na otázky za textem, které lze v textu najít, nikoli je z textu vysoudit.
Komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk.	Komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole používá spisovný jazyk.	Komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole používá spisovný jazyk.
Dokáže napsat běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vypráví podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma.	Vyplní formulář nalezený na internetu, například žádost nebo objednávku. Umí napsat e-mail.	Vyplní formulář nalezený na internetu, například žádost nebo objednávku. Umí napsat e-mail. Dokáže vyplnit interaktivní formulář pro napsání strukturovaného životopisu, který po vyplnění a uložení vytiskne.

ČESKÝ JAZYK

Jazyková výchova

Očekávaný výstup RVP:	6. ročník	7. ročník
Spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova.	Umí spisovně vyslovit česká a běžně užívaná cizí slova.	Umí spisovně vyslovit česká a běžně užívaná cizí slova.
Rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech.	Pozná slova, která jsou slovotvorně příbuzná. K danému slovu doplní slova odvozená. Vytvoří slova složená a rozliší je od slov odvozených. Nahradí vyznačená slova přejatá českými ekvivalenty. Vybere z nabídky slovo, které je přeneseným pojmenováním. Prokáže schopnost interpretovat význam/porozumět významu přeneseného pojmenování. Ovládá zásady tvoření slov.	Pozná slova, která jsou slovotvorně příbuzná. K danému slovu doplní slova odvozená. Vytvoří slova složená a rozliší je od slov odvozených. Nahradí vyznačená slova přejatá českými ekvivalenty. Vybere z nabídky slovo, které je přeneseným pojmenováním. Prokáže schopnost interpretovat význam/porozumět významu přeneseného pojmenování. Ovládá zásady tvoření slov.
Samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami.	Samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami.	Samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami.
Správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci.	Přiřadí slovo ke slovnímu druhu. Určí slovní druh u slov odvozených od stejného základového slova. Užije ve větách slova v náležitých tvarech množného čísla (slova jsou uvedena v č. j. v 1. p.). Zařadí slova vyznačená v textu ke slovním druhům (stejné slovo může mít ve větě různou slovnědruhovou platnost).	Přiřadí slovo ke slovnímu druhu. Určí slovní druh u slov odvozených od stejného základového slova. Užije ve větách slova v náležitých tvarech množného čísla (slova jsou uvedena v č. j. v 1. p.). Zařadí slova vyznačená v textu ke slovním druhům (stejné slovo může mít ve větě různou slovnědruhovou platnost).
Využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace.	Využívá spisovný jazyk v projevu psaném i mluveném.	Využívá spisovný jazyk v projevu psaném i mluveném.

Očekávaný výstup RVP:	**6. ročník**	**7. ročník**
Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě i souvětí.	Spojí větné členy ve větě do skladebních dvojic. Nahradí jednoduchý větný člen větným členem několikanásobným, správně doplní interpunkční znaménko nebo spojku. Doplní slovo podle naznačených syntaktických vztahů a určí doplněný větný člen (podmět, přísudek, předmět, přívlastek, příslovečné určení místa, času, způsobu).	Spojí větné členy ve větě do skladebních dvojic. Nahradí jednoduchý větný člen větným členem několikanásobným, správně doplní interpunkční znaménko nebo spojku. Doplní slovo podle naznačených syntaktických vztahů a určí doplněný větný člen (podmět, přísudek, předmět, přívlastek, příslovečné určení místa, času, způsobu).
V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí.	Píše bez pravopisných chyb.	Píše bez pravopisných chyb.
Rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich použití.	V textu odliší jazykové prostředky útvarů národního jazyka (např.: spisovný jazyk x obecná čeština; spisovný jazyk x dialekt apod.). Nahradí typicky nespisovné vyjádření spisovným.	V textu odliší jazykové prostředky útvarů národního jazyka (např.: spisovný jazyk x obecná čeština; spisovný jazyk x dialekt apod.). Nahradí typicky nespisovné vyjádření spisovným.

Očekávaný výstup RVP:	8. ročník	9. ročník
Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě i souvětí.	Spojí větné členy ve větě do skladebních dvojic. Nahradí jednoduchý větný člen větným členem několikanásobným, správně doplní interpunkční znaménko nebo spojku. Doplní slovo podle naznačených syntaktických vztahů a určí doplněný větný člen (podmět, přísudek, předmět, přívlastek, příslovečné určení místa, času, způsobu). Vybere z několika vzorců ten, který odpovídá zadanému souvětí; žák vybere k zadanému vzorci z několika souvětí to, které je jím znázorněno.	Spojí větné členy ve větě do skladebních dvojic. Nahradí jednoduchý větný člen větným členem několikanásobným, správně doplní interpunkční znaménko nebo spojku. Doplní slovo podle naznačených syntaktických vztahů a určí doplněný větný člen (podmět, přísudek, předmět, přívlastek, příslovečné určení místa, času, způsobu). Vybere z několika vzorců ten, který odpovídá zadanému souvětí; žák vybere k zadanému vzorci z několika souvětí to, které je jím znázorněno.
V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí.	Píše bez pravopisných chyb.	Píše bez pravopisných chyb.
Rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich použití.	V textu odliší jazykové prostředky útvarů národního jazyka (např.: spisovný jazyk x obecná čeština; spisovný jazyk x dialekt apod.). Nahradí typicky nespisovné vyjádření spisovným. Posoudí vhodnost, či nevhodnost užití jazykových prostředků různých útvarů národního jazyka např. v umělecké literatuře, divadelní hře, veřejném projevu apod.	V textu odliší jazykové prostředky útvarů národního jazyka (např.: spisovný jazyk x obecná čeština; spisovný jazyk x dialekt apod.). Nahradí typicky nespisovné vyjádření spisovným. Posoudí vhodnost, či nevhodnost užití jazykových prostředků různých útvarů národního jazyka např. v umělecké literatuře, divadelní hře, veřejném projevu apod.

Očekávaný výstup RVP:	8. ročník	9. ročník
Spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova.	Umí spisovně vyslovit česká a běžně užívaná cizí slova.	Umí spisovně vyslovit česká a běžně užívaná cizí slova.
Rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech.	Pozná slova, která jsou slovotvorně příbuzná. K danému slovu doplní slova odvozená. Vytvoří slova složená a rozliší je od slov odvozených. Nahradí vyznačená slova přejatá českými ekvivalenty. Vybere z nabídky slovo, které je přeneseným pojmenováním. Prokáže schopnost interpretovat význam/porozumět významu přeneseného pojmenování. Ovládá zásady tvoření slov.	Pozná slova, která jsou slovotvorně příbuzná. K danému slovu doplní slova odvozená. Vytvoří slova složená a rozliší je od slov odvozených. Nahradí vyznačená slova přejatá českými ekvivalenty. Vybere z nabídky slovo, které je přeneseným pojmenováním. Prokáže schopnost interpretovat význam/porozumět významu přeneseného pojmenování. Ovládá zásady tvoření slov.
Samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami.	Samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami.	Samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami.
Správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci.	Přiřadí slovo ke slovnímu druhu. Určí slovní druh u slov odvozených od stejného základového slova. Užije ve větách slova v náležitých tvarech množného čísla (slova jsou uvedena v č. j. v 1. p.). Zařadí slova vyznačená v textu ke slovním druhům (stejné slovo může mít ve větě různou slovnědruhovou platnost).	Přiřadí slovo ke slovnímu druhu. Určí slovní druh u slov odvozených od stejného základového slova. Užije ve větách slova v náležitých tvarech množného čísla (slova jsou uvedena v č. j. v 1. p.). Zařadí slova vyznačená v textu ke slovním druhům (stejné slovo může mít ve větě různou slovnědruhovou platnost).
Využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace.	Využívá spisovný jazyk v projevu psaném i mluveném.	Využívá spisovný jazyk v projevu psaném i mluveném.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

V jazykové výchově bude záležet na tom, jak se u žáka s LMP rozvíjí sluchové vnímání. Pokud stále přetrvává řečová vada, bude se podílet na schopnosti dítěte ovládat pravopis. Největší problémy mu mohou dělat slova se spodobou znělosti, nerozlišování dlouhých a krátkých samohlásek, neboť se nemůže opřít o adekvátní sluchový vjem. V rámci poznávání slovních druhů je třeba si uvědomit, jaké je jeho vnímání, které je založeno na osobní zkušenosti a je orientované na konkrétní a názorné operace.

Očekávaný výstup RVP:	**6. - 7. ročník**	**8. - 9. ročník**
Orientuje se v Pravidlech českého pravopisu.	Žák má základní orientaci v Pravidlech českého pravopisu.	Orientuje se v Pravidlech českého pravopisu. Má základní orientaci ve Slovníku synonym.
Pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa.	Pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa.	Pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa.
Rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk.	Využívá spisovný jazyk v projevu psaném i mluveném.	Využívá spisovný jazyk v projevu psaném i mluveném. Nahradí typicky nespisovné vyjádření spisovným.
Rozezná větu jednoduchou a souvětí.	Rozezná větu jednoduchou a souvětí.	Rozezná větu jednoduchou a souvětí.
Správně píše slova s předponami a předložkami.	Správně píše slova s předponami a předložkami.	Správně píše slova s předponami a předložkami.
Zná vyjmenovaná slova a ovládá jejich pravopis.	Zná vyjmenovaná slova a ovládá jejich pravopis.	Zná vyjmenovaná slova a ovládá jejich pravopis.
Zná a ovládá pravopis podle shody přísudku s podmětem.	Zná a ovládá pravopis podle shody přísudku s podmětem.	Zná a ovládá pravopis podle shody přísudku s podmětem.

ČESKÝ JAZYK

Literární výchova

Očekávaný výstup RVP:	6. ročník	7. ročník
Uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla.	Žák jmenuje (bez přeříkávání celého děje) hlavní postavy přečteného příběhu, řekne, kde se odehrává, stručně vystihne hlavní děj, případně které hlavní děje se proplétají – odliší vedlejší děj od hlavního. V textu vyhledá místa, kde je vyjádřen pohled a názor vypravěče a kde je vyjádřen pohled nebo názor postavy.	Žák jmenuje (bez přeříkávání celého děje) hlavní postavy přečteného příběhu, řekne, kde se odehrává, stručně vystihne hlavní děj, případně které hlavní děje se proplétají – odliší vedlejší děj od hlavního. V textu vyhledá místa, kde je vyjádřen pohled a názor vypravěče a kde je vyjádřen pohled nebo názor postavy.
Rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora.	Rozpozná výrazné rysy vypravěčského stylu, kterými se úryvek liší od neutrálního, neprofesionálního podání nějaké situace.	Rozpozná výrazné rysy vypravěčského stylu, kterými se úryvek liší od neutrálního, neprofesionálního podání nějaké situace.
Formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo.	Sdělí své dojmy z uměleckého díla a zformuluje důvody, proč se mu líbilo či nelíbilo, nebo čeho si na díle cení a proč.	Sdělí své dojmy z uměleckého díla a zformuluje důvody, proč se mu líbilo či nelíbilo, nebo čeho si na díle cení a proč.

Očekávaný výstup RVP:	6. ročník	7. ročník
Tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie.	Vytvoří vlastní krátký prozaický nebo veršovaný text se zajímavým tématem a působivým vyjadřováním, které odpovídá tématu i záměru žáka jako autora, svůj záměr a volbu žánrové formy vysvětlí jako dodatek k textu.	Vytvoří vlastní krátký prozaický nebo veršovaný text se zajímavým tématem a působivým vyjadřováním, které odpovídá tématu i záměru žáka jako autora, svůj záměr a volbu žánrové formy vysvětlí jako dodatek k textu.
Rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty.	Posoudí a zdůvodní, co v literárním textu považuje za hodnotné a proč.	Posoudí a zdůvodní, co v literárním textu považuje za hodnotné a proč.
Rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele.	Uvede základní znaky několika běžných žánrů, doloží svůj názor několika příklady, nejlépe z vlastní četby. Navrhne, ke kterému literárnímu druhu by mohl patřit čtený text.	Uvede základní znaky několika běžných žánrů, doloží svůj názor několika příklady, nejlépe z vlastní četby. Navrhne, ke kterému literárnímu druhu by mohl patřit čtený text.
Uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře.	Posoudí, zda je text svým podáním spíše realistický, nebo romantický, spíše starobylý, nebo moderní, spíše citový, nebo intelektuální.	Posoudí, zda je text svým podáním spíše realistický, nebo romantický, spíše starobylý, nebo moderní, spíše citový, nebo intelektuální.
Porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování.	Uvede, proč upřednostňuje filmové zpracování díla nebo literární četbu, případně proč přijímá obojí.	Uvede, proč upřednostňuje filmové zpracování díla nebo literární četbu, případně proč přijímá obojí.
Vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích.	Vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích.	Vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích.

Očekávaný výstup RVP:	8. ročník	9. ročník
Uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla.	Žák jmenuje (bez přeříkávání celého děje) hlavní postavy přečteného příběhu, řekne, kde se odehrává, stručně vystihne hlavní děj, případně které hlavní děje se proplétají – odliší vedlejší děj od hlavního. V textu vyhledá místa, kde je vyjádřen pohled a názor vypravěče a kde je vyjádřen pohled nebo názor postavy. Rozpozná v textu místa, která se liší od běžného dorozumívání svou formou nebo významem, a vysvětlí, jak na něj místo působí (i bez použití termínů). Vyjádří s pomocí učitele hlavní myšlenku díla (literárního, filmového, divadelního).	Žák jmenuje (bez přeříkávání celého děje) hlavní postavy přečteného příběhu, řekne, kde se odehrává, stručně vystihne hlavní děj, případně které hlavní děje se proplétají – odliší vedlejší děj od hlavního. V textu vyhledá místa, kde je vyjádřen pohled a názor vypravěče a kde je vyjádřen pohled nebo názor postavy. Rozpozná v textu místa, která se liší od běžného dorozumívání svou formou nebo významem, a vysvětlí, jak na něj místo působí (i bez použití termínů). Vyjádří s pomocí učitele hlavní myšlenku díla (literárního, filmového, divadelního).

Rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora.	Rozpozná výrazné rysy vypravěčského stylu, kterými se úryvek liší od neutrálního, neprofesionálního podání nějaké situace.	Rozpozná výrazné rysy vypravěčského stylu, kterými se úryvek liší od neutrálního, neprofesionálního podání nějaké situace.

Očekávaný výstup RVP:	**8. ročník**	**9. ročník**
Formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo.	Sdělí své dojmy z uměleckého díla a zformuluje důvody, proč se mu líbilo či nelíbilo, nebo čeho si na díle cení a proč.	Sdělí své dojmy z uměleckého díla a zformuluje důvody, proč se mu líbilo či nelíbilo, nebo čeho si na díle cení a proč.
Tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie.	Vytvoří vlastní krátký prozaický nebo veršovaný text se zajímavým tématem a působivým vyjadřováním, které odpovídá tématu i záměru žáka jako autora, svůj záměr a volbu žánrové formy vysvětlí jako dodatek k textu.	Vytvoří vlastní krátký prozaický nebo veršovaný text se zajímavým tématem a působivým vyjadřováním, které odpovídá tématu i záměru žáka jako autora, svůj záměr a volbu žánrové formy vysvětlí jako dodatek k textu.
Rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty.	Posoudí a zdůvodní, co v literárním textu považuje za hodnotné a proč.	Posoudí a zdůvodní, co v literárním textu považuje za hodnotné a proč.
Rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele.	Uvede základní znaky několika běžných žánrů, doloží svůj názor několika příklady, nejlépe z vlastní četby. Navrhne, ke kterému literárnímu druhu by mohl patřit čtený text. Odliší, zda uvedený text je próza, poezie, nebo drama. Vyjádří s pomocí učitele hlavní myšlenku díla (literárního textu, filmu, divadelního kusu).	Uvede základní znaky několika běžných žánrů, doloží svůj názor několika příklady, nejlépe z vlastní četby. Navrhne, ke kterému literárnímu druhu by mohl patřit čtený text. Odliší, zda uvedený text je próza, poezie, nebo drama. Vyjádří s pomocí učitele hlavní myšlenku díla (literárního textu, filmu, divadelního kusu).
Uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře.	Posoudí, zda je text svým podáním spíše realistický, nebo romantický, spíše starobylý, nebo moderní, spíše citový, nebo intelektuální. Ke zjištění přidá jako příklad jméno některého autora píšícího podobně a uvede přibližné období jeho působení (určí půlstoletí).	Posoudí, zda je text svým podáním spíše realistický, nebo romantický, spíše starobylý, nebo moderní, spíše citový, nebo intelektuální. Ke zjištění přidá jako příklad jméno některého autora píšícího podobně a uvede přibližné období jeho působení (určí půlstoletí).
Porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování.	Uvede, proč upřednostňuje filmové zpracování díla nebo literární četbu, případně proč přijímá obojí.	Uvede, proč upřednostňuje filmové zpracování díla nebo literární četbu, případně proč přijímá obojí.
Vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích.	Vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích.	Vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Očekávaný výstup RVP:	6. - 7. ročník	8. - 9. ročník
Orientuje se v literárním textu, hledá a pokouší se najít jeho hlavní myšlenku.	Žák se orientuje v kratších a jednodušších textech. K orientaci v textu mu pomáhají strukturované texty. Žáci si vedou svůj čtenářský deník, do kterého si zapisují podle svého zájmu třeba jen přečtený článek a dodržují při tom učitelem danou strukturu (název článku, autor, z jaké je knihy, ilustrátor, poezie nebo próza, odborný text nebo příběh).	Žák se orientuje v kratších a jednodušších textech. K orientaci v textu mu pomáhají strukturované texty. Žáci si vedou svůj čtenářský deník, do kterého si zapisují podle svého zájmu třeba jen přečtený článek a dodržují při tom učitelem danou strukturu (název článku, autor, z jaké je knihy, ilustrátor, poezie nebo próza, odborný text nebo příběh).
Ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení.	Ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení. V dramatizaci porovnává text, pozná, kdo právě mluví, proč je to napsáno po jednotlivých rolích, k čemu to slouží.	Ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení. V dramatizaci porovnává text, pozná, kdo právě mluví, proč je to napsáno po jednotlivých rolích, k čemu to slouží.
Rozezná základní literární druhy a žánry.	Rozezná základní literární druhy a žánry.	Rozezná základní literární druhy a žánry.
Dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury - má pozitivní vztah k literatuře.	Dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury - má pozitivní vztah k literatuře. Vyhledává informace na internetu na stránkách, které zná.	Dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury - má pozitivní vztah k literatuře. Vyhledává informace na internetu na stránkách, které zná.

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Cizí jazyk - Anglický jazyk

Cílem předmětu je osvojení znalostí a dovedností hovořit, číst a psát v anglickém jazyce. Znalosti a dovednosti předmětu Anglický jazyk umožní žákům správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat, sdělovat výsledky svého poznávání. Kultivace komunikačních dovedností je předmětem péče i v ostatních vzdělávacích oblastech a je také prostředkem k jejich zvládnutí.

Vyučovací předmět Anglický jazyk má komplexní charakter, tvoří ho čtyři vzájemně se prolínající složky: poslech s porozuměním, mluvení, čtení s porozuměním a psaní.

Týdenní časová dotace:

6. ročník	**3**
7. ročník	**3**
8. ročník	**3**
9. ročník	**3**
celkem	**12**

Mezipředmětové vztahy:

Do obsahu předmětu anglický jazyk jsou začleněny poznatky z řady dalších vyučovacích předmětů, jako je matematika, fyzika, chemie, přírodopis ale i dějepis či občanská výchova.

Začlenění průřezových témat

Průřezová témata	**Náměty a činnosti**	**ročník**
Osobnostní a sociální výchova	- komunitní (ranní a hodnotící) kruh, skupinová práce, metody hodnocení a sebehodnocení - písemná komunikace, metody kritického myšlení	6. – 9. roč.
Výchova demokratického občana	- možnost volby činností a pomůcek, respektování názorů ostatních - prezentace a obhajování vlastního postupu a názoru	6. – 9. roč.
Výchova k myšlení v Evropských a globálních souvislostech	- připravuje si aktuality z různých zdrojů (tiskoviny, televize, internet) - kultura v ostatních evropských zemích, významní evropští spisovatelé	6. – 9. roč.
Multikulturní výchova	- besedy s příslušníky jiných kultur, nabídka textů a písní různých kultur	6. – 9. roč.
Enviromentální výchova	- tvoření článků o životním prostředí - televizní vysílání, nabídka práce s texty s enviromentální tematikou v rámci projektů	6. – 9. roč.
Mediální výchova	- tvoří vlastní příběhy - publikace vlastních prací v novinách nebo na internetových stránkách - reklama - její cíle a vlivy na člověka, tvorba vlastní reklamy	6. – 9. roč.

ANGLICKÝ JAZYK
JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Očekávaný výstup RVP:	6. ročník	7. ročník
Čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu.	Čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu. Rozumí systému hluboké ortografie (základní rozdíly v psané x fonetické podobě jazyka).	Čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu. Rozumí systému hluboké ortografie (základní rozdíly v psané x fonetické podobě jazyka).
Rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky.	Zachytí hlavní myšlenky z přiměřeně obtížného textu a využívá četby k získávání nových poznatků. Má základní přehled o reáliích zemí studovaného jazyka.	Zachytí hlavní myšlenky z přiměřeně obtížného textu a využívá četby k získávání nových poznatků. Má základní přehled o reáliích zemí studovaného jazyka
Rozumí jednoduché a zřetelně vyslovené promluvě a konverzaci, která se týká osvojovaných témat.	Rozumí jednoduché, jasně strukturované a zřetelně pronášené promluvě, která souvisí s probíranými tématy a osvojovanou slovní zásobou.	Rozumí jednoduché, jasně strukturované a zřetelně pronášené promluvě, která souvisí s probíranými tématy a osvojovanou slovní zásobou.
Odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu.	V rámci řečové dovednosti čtení a poslechu s porozuměním rozvíjí strategií odvození významu neznámých slov z kontextu.	V rámci řečové dovednosti čtení a poslechu s porozuměním rozvíjí strategií odvození významu neznámých slov z kontextu.
Používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku.	Samostatně pracuje s překladovým slovníkem, postupně se seznamuje s funkcemi vhodného výkladového slovníku.	Samostatně pracuje s překladovým slovníkem, rozumí funkci výkladového slovníku, vyhledá v něm potřebnou informaci.

Očekávaný výstup RVP:	6. ročník	7. ročník
Sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy.	Vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života. Mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech. Stručně vyjádří vlastní myšlenky (ve formě krátkého dopisu či jiného sdělení), vyplní jednoduchý dotazník.	Vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života. Mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech. Stručně vyjádří vlastní myšlenky a názory (ve formě krátkého dopisu, emailu, vzkazu či jiného sdělení). Vyplní jednoduchý dotazník.
Písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty.	Vyjádří svůj názor ústně i písemně. Rozumí gramatické struktuře věty, tvoří krátké texty ve formátu, s nímž je podrobně obeznámen.	Vyjádří svůj názor ústně i písemně. Rozumí gramatické struktuře věty, tvoří krátké texty ve formátu, s nímž je podrobně obeznámen.
Stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace.	Písemně vyjádří hlavní myšlenky z textu. Sdělí základní informace z krátkého vyslechnutého nebo přečteného textu.	Písemně vyjádří hlavní myšlenky z textu. Sdělí základní informace z krátkého vyslechnutého nebo přečteného textu.
Vyžádá jednoduchou informaci.	Zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných každodenních formálních i neformálních situacích.	Zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných každodenních formálních i neformálních situacích.
Jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích.	Používá základní společenské fráze. Srozumitelně se vyjádří v běžných každodenních situacích.	Používá základní společenské fráze. Srozumitelně se vyjádří v běžných každodenních situacích. Je schopen vyjednávat o významu sdělení.

Očekávaný výstup RVP:	8. ročník	9. ročník
Čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu.	Čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu. Rozumí systému hluboké ortografie (systému a rozdílům v psané x fonetické podobě jazyka). Ve výslovnosti uplatňuje segmentální i suprasegmentální prvky.	Čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu. Rozumí systému hluboké ortografie (systému a rozdílům v psané x fonetické podobě jazyka). Ve výslovnosti uplatňuje segmentální i suprasegmentální prvky.
Rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky.	Zachytí hlavní myšlenky z přiměřeně obtížného textu a využívá četby k získávání nových poznatků. Má základní přehled o reáliích zemí studovaného jazyka, tématech globalizace a tématech environmentálních a celospolečenských.	Zachytí hlavní myšlenky z přiměřeně obtížného textu a využívá četby k získávání nových poznatků. Má základní přehled o reáliích zemí studovaného jazyka, tématech globalizace a tématech environmentálních a celospolečenských.
Rozumí jednoduché a zřetelně vyslovené promluvě a konverzaci, která se týká osvojovaných témat.	Rozumí základním informacím v krátkém poslechovém textu. Rozumí jasně strukturované a zřetelně pronášené promluvě, která souvisí s probíranými tématy a osvojovanou slovní zásobou.	Rozumí základním informacím v krátkém poslechovém textu. Rozumí jasně strukturované a zřetelně pronášené promluvě, která souvisí s probíranými tématy a osvojovanou slovní zásobou.
Odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu.	V rámci řečové dovednosti čtení a poslechu s porozuměním rozvíjí strategií odvození významu neznámých slov z kontextu.	V rámci řečové dovednosti čtení a poslechu s porozuměním rozvíjí strategií odvození významu neznámých slov z kontextu.
Používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku.	Samostatně pracuje s překladovým slovníkem, chápe funkce výkladového slovníku, ve kterém je schopen vyhledat požadovanou informaci.	Samostatně pracuje s překladovým slovníkem, chápe funkce výkladového slovníku, ve kterém je schopen vyhledat požadovanou informaci.

Očekávaný výstup RVP:	8. ročník	9. ročník
Sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy.	Vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života. Mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech. Stručně vyjádří vlastní myšlenky (ve formě krátkého dopisu, emailu, blog postu či jiného sdělení), vyplní základní údaje o sobě ve formuláři.	Vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života. Mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech. Stručně vyjádří vlastní myšlenky (ve formě krátkého dopisu, emailu, blog postu či jiného sdělení), vyplní základní údaje o sobě ve formuláři.
Písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty.	Vyjádří svůj názor ústně i písemně. Rozumí gramatické struktuře věty, tvoří krátké texty ve formátu, s nímž je podrobně obeznámen. Používá vhodné prostředky koheze.	Vyjádří svůj názor ústně i písemně. Rozumí gramatické struktuře věty, tvoří krátké texty ve formátu, s nímž je podrobně obeznámen. Používá vhodné prostředky koheze.
Stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace.	Písemně vyjádří hlavní myšlenky z textu. Sdělí základní informace z krátkého vyslechnutého nebo přečteného textu.	Písemně vyjádří hlavní myšlenky z textu. Sdělí základní informace z krátkého vyslechnutého nebo přečteného textu.
Vyžádá jednoduchou informaci.	Zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných každodenních formálních i neformálních situacích, které dovede rozlišit.	Zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných každodenních formálních i neformálních situacích, které dovede rozlišit.
Jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích.	Používá základní společenské fráze. Srozumitelně se vyjádří v běžných každodenních situacích. Zapojí se do jednoduchých rozhovorů, odpovídá na jednoduché otázky, sdělí jednoduchým způsobem základní informace.	Používá základní společenské fráze. Srozumitelně se vyjádří v běžných každodenních situacích. Zapojí se do jednoduchých rozhovorů, odpovídá na jednoduché otázky, sdělí jednoduchým způsobem základní informace

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Cílem výuky cizího jazyka je, aby žáci získali základ komunikace v cizím jazyce, a to především v oblasti jeho zvukové podoby. Důraz je kladen na osvojování jednoduchých sdělení a základů pravidel komunikace v běžných každodenních situacích, se kterými se žáci mohou setkat. Výuka cizího jazyka může přispět i k celkovému rozvíjení řečových dovedností. Rozsah slovní zásoby se přizpůsobuje tomuto zaměření výuky.

Očekávaný výstup RVP:	6. - 7. ročník	8. - 9. ročník
Je seznámen s cizím jazykem ve zvukové podobě.	Ovládá fonetickou podobu abecedy. Osvojil si základní výslovnostní návyky.	Ovládá fonetickou podobu abecedy. Osvojil si základní výslovnostní návyky.
Rozumí obecně známým slovům a frázím.	Zvládá základní číslovky a jejich pojmenování. Je schopen vyjádřit pozdravy, přání a poděkování. Je schopen vytvořit jednoduché otázky, zápor a odpovědi.	Zvládá základní číslovky a jejich pojmenování. Je schopen vyjádřit pozdravy, přání a poděkování. Je schopen vytvořit jednoduché otázky, zápor a odpovědi.
Je schopen vést jednoduchý rozhovor, zvládá čtení a překlad jednoduchých pojmů a názvů, orientuje se ve slovníku daného jazyka.	Je schopen velmi jednoduché konverzace, přičemž je důležité pochopení komunikačního záměru na straně obou mluvčích spíše než úplná jazyková správnost.	Je schopen velmi jednoduché konverzace, přičemž je důležité pochopení komunikačního záměru na straně obou mluvčích spíše než úplná jazyková správnost.

KONVERZACE V ANGLICKÉM JAZYCE

Očekávaný výstup RVP:	6. – 7. ročník	8. - 9. ročník
Rozumí obsahu jednoduchých i složitých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů (časopisy, obrazové a poslechové materiály) s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky.	Má přehled o reáliích zemí studovaného jazyka. Využívá četby k získání nových poznatků. Je schopen pracovat s autentickými materiály, vhodnými časopisy a s internetem. Pochopí smysl poslechového textu. Pohovoří na daná témata, samostatně vyjádří své myšlenky a názory v rámci probíraných tematických okruhů.	Má přehled o reáliích zemí studovaného jazyka. Využívá četby k získání nových poznatků. Je schopen pracovat s autentickými materiály, vhodnými časopisy a s internetem. Pochopí smysl poslechového textu. Pohovoří na daná témata, samostatně vyjádří své myšlenky a názory v rámci probíraných tematických okruhů.
Rozumí obtížnější a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci.	Zachytí hlavní myšlenky z vyslechnutého textu, audio či videonahrávky a v autentickém rozhovoru.	Zachytí hlavní myšlenky z vyslechnutého textu, audio či videonahrávky a v autentickém rozhovoru.
Odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu.	Odvodí význam neznámých slovních spojení (s vizuální oporou).	Odvodí význam neznámých slovních spojení (s vizuální oporou, bez nutnosti překladu).
Používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku.	Samostatně pracuje s překladovým slovníkem, postupně se seznamuje s funkcemi vhodného výkladového slovníku.	Samostatně pracuje s překladovým slovníkem a dalšími příručkami, rozumí funkci výkladového slovníku, vyhledá v něm potřebnou informaci.
Stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace, sdělí hlavní myšlenku.	Pochopí smysl obtížnějšího poslechového textu a vystihne hlavní sdělované informace.	Pochopí smysl obtížnějšího poslechového textu a vystihne hlavní sdělované informace
Vyžádá jednoduchou informaci a domluví se v běžných každodenních situacích.	Pohotově se vyjadřuje v běžných každodenních situacích. Zapojuje se do diskuze, pomocí argumentace obhajuje své stanovisko (představování, prosba, poděkování, omluva, domluvení schůzky, přání, žádost o pomoc, odmítnutí, vyjádření souhlasu a nesouhlasu, vyjádření vlastního postoje). Navrhuje řešení problémů a požádá o pomoc při jejich řešení, užívá společenské fráze, poskytuje radu a vyjádří svůj názor (formou role play).	Pohotově se vyjadřuje v běžných každodenních situacích. Zapojuje se do diskuze, pomocí argumentace obhajuje své stanovisko (představování, prosba, poděkování, omluva, domluvení schůzky, přání, žádost o pomoc, odmítnutí, vyjádření souhlasu a nesouhlasu, vyjádření vlastního postoje). Navrhuje řešení problémů a požádá o pomoc při jejich řešení, užívá společenské fráze, poskytuje radu a vyjádří svůj názor (formou role play).

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Cílem výuky cizího jazyka je, aby žáci získali základ komunikace v cizím jazyce, a to především v oblasti jeho zvukové podoby. Důraz je kladen na osvojování jednoduchých sdělení a základů pravidel komunikace v běžných každodenních situacích, se kterými se žáci mohou setkat. Výuka cizího jazyka může přispět i k celkovému rozvíjení řečových dovedností. Rozsah slovní zásoby se přizpůsobuje tomuto zaměření výuky.

Očekávaný výstup RVP:	6. - 7. ročník	8. - 9. ročník
Je seznámen s cizím jazykem ve zvukové podobě.	Ovládá fonetickou podobu abecedy. Osvojil si základní výslovnostní návyky.	Ovládá fonetickou podobu abecedy. Osvojil si základní výslovnostní návyky.
Rozumí obecně známým slovům a frázím.	Zvládá základní číslovky a jejich pojmenování. Je schopen vyjádřit pozdravy, přání a poděkování. Je schopen vytvořit jednoduché otázky, zápor a odpovědi.	Zvládá základní číslovky a jejich pojmenování. Je schopen vyjádřit pozdravy, přání a poděkování. Je schopen vytvořit jednoduché otázky, zápor a odpovědi.
Je schopen vést jednoduchý rozhovor, zvládá čtení a překlad jednoduchých pojmů a názvů, orientuje se ve slovníku daného jazyka.	Je schopen velmi jednoduché konverzace, přičemž je důležité pochopení komunikačního záměru na straně obou mluvčích spíše než úplná jazyková správnost.	Je schopen velmi jednoduché konverzace, přičemž je důležité pochopení komunikačního záměru na straně obou mluvčích spíše než úplná jazyková správnost.

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Další cizí jazyk - Španělský jazyk

Cílem předmětu je osvojení znalostí a dovedností hovořit, rozumět, číst a psát španělsky na úrovni A1 dle MCER. Rovněž je cílem, aby se žáci seznámili s reáliemi a kulturou Španělska a Hispanoameriky a pochopili některé odlišnosti ve srovnání s Českou republikou. Znalosti a dovednosti předmětu Španělský jazyk umožní žákům rozumět jednoduchým písemným sdělením, porozumí pomalu a zřetelně vyslovovanému mluvenému slovu, budou schopni základní komunikace v tomto druhém cizím jazyce a to jak písemnou formou, tak mluvenou. Cílem také je budovat vztah žáků k různým etnikům, pochopení různé mentality a celkově k učení cizích jazyků, které představují důležitý nástroj celoživotního učení. Vyučovací předmět Španělský jazyk má komplexní charakter, který tvoří čtyři vzájemně prolínající se složky:

Poslech s porozuměním - žáci se učí rozumět slovům a jednoduchým větám v poslechových cvičeních a písničkách. Rovněž se rozvíjí porozumění otázkám, jednoduchým větám a pokynům pronášených učitelem, či spolužáky. Rozvíjí se povědomí o rozdílné zvukové a grafické stránce jazyka.

Čtení s porozuměním - žáci postupně rozvíjí čtenářské dovednosti v cizím jazyce, při čemž se učí porozumět jednoduchým textům, říci hlavní myšlenku textu a rovněž se učí tyto texty přečíst dle správné výslovnosti, tj. rozlišit zvukovou a grafickou podobu jazyka.

Psaní - žáci postupně získávají vědomosti potřebné k osvojení spisovné podoby jazyka, učí se psát jednoduché texty týkající se tematických okruhů za použití gramatických pravidel a osvojené slovní zásoby. Naučí se pracovat se slovníkem, ve kterém si mohou dohledat nová potřebná slovíčka. Texty logicky člení.

Mluvení – žáci se postupně učí komunikaci v druhém cizím jazyce, při čemž cílem je zapojení žáka do jednoduchých konverzací a sdělení základních informací o jeho osobě. Žák se učí správně používat gramatické struktury, slovní zásobu a srozumitelně se vyjadřovat.

Týdenní časová dotace:

6. ročník	**2**
7. ročník	**2**
8. ročník	**2**
9. ročník	**2**
celkem	**8**

Mezipředmětové vztahy:

Český jazyk, Anglický jazyk, Občanská výchova, Zeměpis, Dějepis, Hudební výchova, Výtvarná výchova, Tělesná výchova.

Začlenění průřezových témat

Průřezová témata	**Náměty a činnosti**	**ročník**
Osobnostní a sociální výchova	- skupinová práce, kooperativní výuka, kompetitivní aktivity, metody hodnocení a sebehodnocení - zlepšování komunikačních dovedností a mezilidských vztahů	6. – 9. roč.
Výchova demokratického občana	- možnost volby činností a úkolů - obhajoba vlastního názoru a respektování názorů ostatních - respektování pravidel diskuze	6. – 9. roč.
Výchova k myšlení v Evropských a globálních souvislostech	- začlenění článků a aktivit souvisejících s hispánskou kulturou, srovnání zvyků a tradic s dalšími zeměmi, hispánští spisovatelé, umělci a sportovci - připravuje si aktuality z různých zdrojů týkající se Španělska a Hispanoameriky	6. – 9. roč.
Multikulturní výchova	- texty a aktivity týkající se jiných kultur v Hispanoamerice - výukové programy a besedy s příslušníky jiných kultur, - nabídka textů a písní různých kultur	6. – 9. roč.
Enviromentální výchova	- práce s texty s enviromentální tématikou	6. – 9. roč.
Mediální výchova	- práce s autentickými materiály – španělský tisk, rozliší seriózní a bulvární tisk - ví, které části obsahují noviny, porovná české a španělské noviny - tvoří krátké jednoduché texty - práce s inzeráty a reklamami	6. – 9. roč.

ŠPANĚLSKÝ JAZYK

Poslech s porozuměním

Očekávaný výstup RVP:	6. ročník	7. ročník
Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně.	Rozumí výrazům pro pozdrav, poděkování a nejzákladnějším konverzačním otázkám (jak se jmenuješ, jak se máš, kde bydlíš apod.), na něž umí stručně odpovědět.	Rozumí jednoduchým slovům, se kterými se opakovaně setkal. Rozumí plynule výrazům pro pozdrav, poděkování a základním konverzačním otázkám, na něž umí stručně odpovědět a zareagovat. Rozumí a umí jednat dle jednoduchých pokynů učitele.
Rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu.	Rozumí jednoduchým slovům, se kterými se opakovaně setkal za pomoci vizuální opory. Na krátkých pomalých nahrávkách se zřetelnou výslovností se seznámí se základní zvukovou podobou jazyka, o níž si vytvoří představu a bude ji schopen srovnat se svým mateřským jazykem a cizím jazykem 1. Uvědomí si rozdílnou grafickou a zvukovou stránku jazyka.	Rozumí jednoduchým slovům, se kterými se opakovaně setkal v rámci tematických okruhů (obzvláště za má-li k dispozici vizuální podporu). Rozvíjí se porozumění zvukové podobě jazyka za pomoci krátkých, pomalých a zřetelně vyslovovaných nahrávek, rozhovorů a písniček. Rozvíjí se uvědomění si rozdílné zvukové a grafické stránky jazyka.
Rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat.	Rozumí základním informacím v krátkých, pomalých a zřetelně vyslovovaných nahrávkách týkajících se probíraných témat.	Rozumí základním informacím v krátkých, pomalých a zřetelně vyslovovaných nahrávkách týkajících se probíraných témat.

Očekávaný výstup RVP:	8. ročník	9. ročník
Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně.	Rozumí výrazům pro pozdrav, poděkování a konverzačním otázkám, se kterými se již setkal v rámci tematických okruhů (základní osobní údaje). Na tyto otázky umí vhodně odpovědět a zareagovat. Rozumí a umí jednat dle jednoduchých pokynů učitele.	Rozumí výrazům pro pozdrav, poděkování a konverzačním otázkám, se kterými se již setkal v rámci tematických okruhů (základní osobní údaje). Na tyto otázky umí vhodně odpovědět a zareagovat. Rozumí a umí jednat dle jednoduchých pokynů učitele.
Rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu.	Rozumí jednoduchým slovům, se kterými se opakovaně setkal v rámci tematických okruhů (obzvláště za má-li k dispozici vizuální podporu). Rozvíjí se porozumění zvukové podobě jazyka za pomoci krátkých, pomalých a zřetelně vyslovovaných nahrávek, rozhovorů a písniček. Je schopen zaznamenat jednoduchý mluvený text obsahující dříve probíranou slovní zásobu graficky správně.	Rozumí jednoduchým slovům, se kterými se opakovaně setkal v rámci tematických okruhů (obzvláště za má-li k dispozici vizuální podporu). Rozumí zvukové podobě jazyka na krátkých, pomalých a zřetelně vyslovovaných nahrávkách, rozhovorech a písničkách. Je schopen zaznamenat jednoduchý mluvený text obsahující dříve probíranou slovní zásobu graficky správně.
Rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat.	Rozumí základním informacím v krátkých, pomalých a zřetelně vyslovovaných nahrávkách týkajících se probíraných témat. Dokáže zachytit hlavní myšlenku textu a dokáže si některá neznámá slovíčka odvodit z kontextu.	Rozumí základním informacím v krátkých, pomalých a zřetelně vyslovovaných nahrávkách týkajících se probíraných témat. Dokáže zachytit hlavní myšlenku textu a dokáže si některá neznámá slovíčka odvodit z kontextu.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

V oblasti kompetence porozumění, se u žáka s LMP může objevit špatné porozumění, které se následně může promítnout i do výslovnosti, kdy žák s LMP není schopen, či nedostatečně reprodukuje daný zvuk. Může tedy mít problém se zaznamenáním písemných odpovědí na základě nahrávek a rovněž může mít obtíže se čtením textů, respektive správnou výslovností. Je třeba mu poskytnout dostatečné množství času a více se věnovat procvičování grafické a zvukové stránky jazyka.

Očekávaný výstup RVP:	**6. - 7. Ročník**	**8. - 9. ročník**
Je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka.	Dokáže rozpoznat španělský jazyk a jeho zvukovou podobu jazyka ve srovnání s cizím jazykem 1 a je obeznámen s rozdíly mezi zvukovou a grafickou stránkou jazyka.	Dokáže rozpoznat španělský jazyk a jeho zvukovou podobu jazyka ve srovnání s cizím jazykem 1 a zná rozdíly mezi zvukovou a grafickou stránkou jazyka. Dokáže porozumět bez větších obtíží poslechovým cvičením, pokud mluvčí vyslovuje zřetelně, pomalu a obsah se vztahuje k probírané slovní zásobě.
Rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování.	Rozumí plynule výrazům pro pozdrav, poděkování a základním konverzačním otázkám, na něž umí stručně odpovědět a zareagovat.	Rozumí plynule výrazům pro pozdrav, poděkování a základním konverzačním otázkám, na něž umí stručně odpovědět a zareagovat.
Rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu), rozumí otázkám, které se týkají základních osobních údajů (zejména jména a věku), rozumí jednoduchým pokynům učitele.	Rozumí a dokáže jednat dle jednoduchých pokynů učitele (např. zopakuj to, prosím, napiš na tabuli, přečti zadání apod.). Rozumí jednoduchým slovům vyslovovaných učitelem, spolužáky, či v poslechových cvičeních, se kterými se opakovaně dříve setkal. Rozumí a dokáže odpovědět na základní otázky (např. jak se jmenuješ?, jak se máš?, kolik máš let?).	Rozumí a dokáže jednat dle jednoduchých pokynů učitele (např. můžeš otevřít okno, prosím, otevřete si knihu na straně 30). Rozumí jednoduchým slovům vyslovovaných učitelem, spolužáky, či v poslechových cvičeních, se kterými se opakovaně dříve setkal. Rozumí a dokáže odpovědět na základní otázky týkající se jeho osoby (např. jak se jmenuješ?, kde bydlíš?, kolik máš let?, máš sourozence?, jak se jmenují?, co rád děláš?).

ŠPANĚLSKÝ JAZYK

Mluvení

Očekávaný výstup RVP:	6. ročník	7. ročník
Zapojí se do jednoduchých rozhovorů.	Dokáže pozdravit, poděkovat a rozloučit se. Jednoduchým způsobem vyjádří souhlas a nesouhlas. Dokáže sdělit základní informace o své osobě (např. jméno, věk) a na tyto informace se druhých zeptat. Rozvíjí se interakce se spolužáky a zapojení se do krátkých rozhovorů. Respektuje základní výslovnostní návyky.	Dokáže pozdravit, poděkovat a rozloučit se. Jednoduchým způsobem vyjádří souhlas a nesouhlas. Dokáže sdělit základní informace o své osobě (např. jméno, věk) a na tyto informace se druhých zeptat. Rozvíjí se interakce se spolužáky a zapojení se do krátkých rozhovorů. Zeptá se, když něčemu nerozumí, či něco potřebuje zopakovat. Respektuje základní výslovnostní návyky.
Sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat.	Dokáže jednoduchým způsobem sdělit základní informace o probíraných tématech. Respektuje základní výslovnostní návyky.	Dokáže jednoduchým způsobem sdělit základní informace o probíraných tématech. Respektuje základní výslovnostní návyky.
Odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá.	Dokáže reagovat na jednoduché otázky týkající se probíraných tematických okruhů (např. jméno, věk) a podobné otázky dokáže vytvořit.	Dokáže reagovat na jednoduché otázky týkající se probíraných tematických okruhů (např. jméno, věk) a podobné otázky dokáže vytvořit.

Očekávaný výstup RVP:	8. ročník	9. ročník
Zapojí se do jednoduchých rozhovorů.	Dokáže pozdravit, poděkovat a rozloučit se. Vyjádří souhlas a nesouhlas. Dokáže sdělit základní informace o své osobě. Zapojí se do jednoduchých krátkých rozhovorů (např. umí se zeptat, jak se daný člověk má, zjistí jeho bydliště, zájmy, na tyto otázky rovněž umí sám odpovědět). Zeptá se, když něčemu nerozumí, či něco potřebuje zopakovat. Respektuje základní výslovnostní návyky.	Dokáže pozdravit, poděkovat a rozloučit se. Vyjádří souhlas a nesouhlas. Dokáže sdělit základní informace o své osobě. Zapojí se do jednoduchých krátkých rozhovorů (např. umí se zeptat, jak se daný člověk má, zjistí jeho bydliště, zájmy, co bude dělat o víkendu, na tyto otázky rovněž umí sám odpovědět). Zeptá se, když něčemu nerozumí, či něco potřebuje zopakovat. Respektuje základní výslovnostní návyky.
Sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat.	Dokáže jednoduchým způsobem sdělit základní informace o probíraných tématech (např. o své rodině, o volném čase, městě). Chyby nebrání porozumění a nenarušují smysl sdělení. Respektuje základní výslovnostní návyky.	Dokáže jednoduchým způsobem sdělit základní informace o probíraných tématech (např. o své rodině, o volném čase, městě). Chyby nebrání porozumění a nenarušují smysl sdělení. Respektuje základní výslovnostní návyky.
Odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá.	Dokáže reagovat na jednoduché otázky týkající se probíraných tematických okruhů a podobné otázky dokáže vytvořit. Rozvíjí se komunikační schopnosti, tvořivost a improvizace.	Dokáže reagovat na jednoduché otázky týkající se probíraných tematických okruhů a podobné otázky dokáže vytvořit. Rozvíjí se komunikační schopnosti, tvořivost a improvizace.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

V oblasti kompetence komunikativní je cílem, aby se žák s LMP v mluveném projevu vyjadřoval srozumitelně, rozuměl obsahu sdělení a dokázal reagovat v komunikaci. Je-li postiženo sluchové vnímání, žák může mít potíže se správnou výslovností a zachycením sdělení, je třeba poskytnout žákovi dostatečný čas k promyšlení odpovědí, mluvit zřetelně, možnost zopakovat konkrétní větu, pomoci mateřským jazykem a poskytovat dostatečné množství času žákovským promluvám.

Očekávaný výstup RVP:	**6. - 7. Ročník**	**8. - 9. ročník**
Pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas.	Žák dokáže pozdravit, poděkovat a rozloučit se. Jednoduchým způsobem vyjádří souhlas a nesouhlas.	Žák dokáže pozdravit, poděkovat a rozloučit se. Jednoduchým způsobem vyjádří souhlas a nesouhlas.
Sdělí své jméno a věk.	Žák sdělí své jméno a věk a umí se na tyto údaje rovněž i zeptat svých spolužáků. Rozumí, když se ho někdo na tyto údaje zeptá.	Žák sdělí své jméno, věk a další základní osobní údaje a umí se na ně rovněž i zeptat svých spolužáků. Rozumí, když se ho někdo na tyto údaje zeptá.

ŠPANĚLSKÝ JAZYK

Čtení s porozuměním

Očekávaný výstup RVP:	6. ročník	7. ročník
Rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům.	Rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických celků opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální podporu). Rozumí a dokáže činit dle jednoduchých pokynů, se kterými se opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální podporu). Rozumí krátkým jednoduchým informačním nápisům obsahujícím probíranou slovní zásobu.	Rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických celků opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální podporu). Rozumí a dokáže činit dle jednoduchých pokynů, se kterými se opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální podporu). Rozumí krátkým jednoduchým informačním nápisům, které obsahují probíranou slovní zásobu.
Rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům.	Rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k probíraným tématům. Dokáže přeložit tato slova a sdělení (obzvláště má-li k dispozici vizuální podporu a s danými slovy se opakovaně setkal).	Rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k probíraným tématům. Dokáže přeložit tato slova a sdělení (obzvláště má-li k dispozici vizuální podporu a s danými slovy se opakovaně setkal). Pochopí globální obsah sdělení.
Rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci.	Rozumí krátkému textu vztahujícímu se k probíraným tématům (obzvláště má-li k dispozici vizuální podporu). Dokáže v něm najít požadované informace a na jejich základě poté odpovědět na jednoduché otázky.	Rozumí krátkému textu vztahujícímu se k probíraným tématům (obzvláště má-li k dispozici vizuální podporu). Dokáže v něm najít požadované informace a na jejich základě poté odpovědět na jednoduché otázky. Rozliší grafickou a zvukovou podobu jazyka. Umí jednoduchý text přečíst.

Očekávaný výstup RVP:	8. ročník	9. ročník
Rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům.	Rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických celků opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální podporu). Rozumí a dokáže činit dle jednoduchých pokynů, se kterými se opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální podporu). Rozumí jednoduchým informačním nápisům, které obsahují probíranou slovní zásobu.	Rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických celků opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální podporu). Rozumí a dokáže činit dle jednoduchých pokynů, se kterými se opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální podporu). Rozumí jednoduchým informačním nápisům, které obsahují probíranou slovní zásobu.
Rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům.	Rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k probíraným tématům. Dokáže přeložit tato slova a sdělení (obzvláště má-li k dispozici vizuální podporu a s danými slovy se opakovaně setkal). Pochopí globální obsah sdělení.	Rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k probíraným tématům. Dokáže přeložit tato slova a sdělení (obzvláště má-li k dispozici vizuální podporu a s danými slovy se opakovaně setkal). Pochopí globální obsah sdělení.
Rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci.	Rozumí krátkému textu vztahujícímu se k probíraným tématům (obzvláště má-li k dispozici vizuální podporu). Dokáže v něm najít požadované informace a na jejich základě poté odpovědět na jednoduché otázky. Rozliší grafickou a zvukovou podobu jazyka. Umí jednoduchý text přečíst. Dokáže si odvodit význam některých slovíček a zeptat se na význam neznámých slovíček.	Rozumí krátkému textu vztahujícímu se k probíraným tématům (obzvláště má-li k dispozici vizuální podporu). Dokáže v něm najít požadované informace a na jejich základě poté odpovědět na jednoduché otázky. Rozliší grafickou a zvukovou podobu jazyka. Umí jednoduchý text přečíst. Dokáže si odvodit význam některých slovíček a zeptat se na význam neznámých slovíček.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

V oblasti kompetence čtení, žák s LMP může mít problémy s odlišením grafické a mluvené stránky jazyka, může mít problém s porozuměním textu, vyhledáváním informací a shrnutím jeho obsahu. Je třeba si uvědomit, že jeho myšlení je založeno na osobní zkušenosti a je orientované na konkrétní a názorné operace. Je třeba poskytnout žákovi dostatečné množství času, umožnit mu pracovat vlastním tempem, v případě dyslektiků, umožnit domácí přípravu daného textu, či reprodukovat text po některém spolužákovi.

Očekávaný výstup RVP:	**6. - 7. Ročník**	**8. - 9. ročník**
Rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)	Žák rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal. Je schopen přeložit jednotlivá slovíčka a posléze i krátké jednoduché věty, obsahující probíranou slovní zásobu.	Žák rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal. Je schopen přeložit jednotlivá slovíčka a posléze i jednoduché věty, obsahující probíranou slovní zásobu. Pochopí globální obsah sdělení.

ŠPANĚLSKÝ JAZYK

Psaní

Očekávaný výstup RVP:	6. ročník	7. ročník
Vyplní základní údaje o sobě ve formuláři.	Doplní základní údaje o své osobě ve formuláři (jméno, příjmení, věk apod.). Rozumí slovům obsaženým ve formuláři.	Doplní základní údaje o své osobě ve formuláři (jméno, příjmení, věk apod.). Rozumí slovům obsaženým ve formuláři. Naučí se pracovat s bilingvním slovníkem. Dokáže ve slovníku najít neznámá slovíčka.
Napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat.	Napíše jednoduchý text týkající se jeho osoby (představí se). Využívá osvojenou slovní zásobu. Tvoří jednoduché věty obsahující základní gramatické struktury.	Napíše jednoduchý text týkající se jeho osoby, volného času a dalších osvojovaných témat. Využívá osvojenou slovní zásobu. Pracuje se slovníkem, v němž vyhledává potřebná slovíčka. Tvoří jednoduché věty obsahující základní gramatické struktury.
Stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení.	Stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení. Pochopí zadání a dokáže napsat na dané, dříve probírané téma, krátký text. Využívá osvojenou slovní zásobu a gramatická pravidla.	Stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení. Pochopí zadání a dokáže napsat na dané, dříve probírané téma, krátký text. Využívá osvojenou slovní zásobu a gramatická pravidla. Text je logicky strukturovaný. Chyby nebrání porozumění a nenarušují smysl sdělení.

Očekávaný výstup RVP:	8. ročník	9. ročník
Vyplní základní údaje o sobě ve formuláři.	Doplní základní údaje o své osobě ve formuláři (jméno, příjmení, věk apod.). Rozumí slovům obsaženým ve formuláři. Naučí se pracovat s bilingvním slovníkem. Dokáže ve slovníku najít neznámá slovíčka.	Doplní základní údaje o své osobě ve formuláři (jméno, příjmení, věk apod.). Rozumí slovům obsaženým ve formuláři. Naučí se pracovat s bilingvním slovníkem. Dokáže ve slovníku najít neznámá slovíčka.
Napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat.	Napíše jednoduchý text týkající se jeho osoby, volného času a dalších osvojovaných témat. Využívá osvojenou slovní zásobu. Pracuje se slovníkem, v němž vyhledává potřebná slovíčka. Tvoří jednoduché věty obsahující základní gramatické struktury. Chyby nebrání porozumění a nenarušují smysl sdělení.	Napíše jednoduchý text týkající se jeho osoby, volného času a dalších osvojovaných témat. Využívá osvojenou slovní zásobu. Pracuje se slovníkem, v němž vyhledává potřebná slovíčka. Tvoří jednoduché věty obsahující základní gramatické struktury. Chyby nebrání porozumění a nenarušují smysl sdělení.
Stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení.	Stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení. Pochopí zadání a dokáže napsat na dané téma krátký text. Využívá osvojenou slovní zásobu a gramatická pravidla. Respektuje rozdíl mezi zvukovou a grafickou stránkou jazyka. Text je logicky strukturovaný a přiměřený věku. Rozvíjí se kreativita. Chyby nebrání porozumění a nenarušují smysl sdělení.	Stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení. Pochopí zadání a dokáže napsat na dané téma krátký text. Využívá osvojenou slovní zásobu a gramatická pravidla. Respektuje rozdíl mezi zvukovou a grafickou stránkou jazyka. Text je logicky strukturovaný a přiměřený věku. Rozvíjí se kreativita. Chyby nebrání porozumění a nenarušují smysl sdělení.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

V oblasti kompetence psaní je cílem, aby žák s LMP rozuměl obsahu sdělení a uměl na něj vhodně zareagovat. Žák by měl zvládat jednoduchou formu písemné komunikace za poskytnutí dostatečného časového prostoru a možnosti domácího promyšlení konkrétního tématu.

Očekávaný výstup RVP:	**6. - 7. ročník**	**8. - 9. ročník**
Reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby.	Žák reaguje jednoduchými větami na písemná sdělení, která se týkají jeho osoby. Používá osvojenou slovní zásobu a gramatické struktury.	Žák reaguje jednoduchými větami na písemná sdělení, která se týkají jeho osoby. Používá osvojenou slovní zásobu a gramatické struktury. Neznámá slovíčka umí dohledat ve slovníku. Text je logicky strukturován. Chyby nebrání porozumění a nenarušují smysl sdělení.

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace je v základním vzdělávání založena především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě, a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Pro tuto svoji nezastupitelnou roli prolíná celým základním vzděláváním a vytváří předpoklady pro další úspěšné studium.

Vzdělávání klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace je rozdělen na čtyři tematické okruhy. V tematickém okruhu Čísla a početní operace na prvním stupni, na který navazuje a dále ho prohlubuje na druhém stupni tematický okruh Číslo a proměnná, si žáci osvojují aritmetické operace v jejich třech složkách: dovednost provádět operaci, algoritmické porozumění (proč je operace prováděna předloženým postupem) a významové porozumění (umět operaci propojit s reálnou situací). Učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním. Seznamují se s pojmem proměnná a s její rolí při matematizaci reálných situací.

V dalším tematickém okruhu Závislosti, vztahy a práce s daty žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, které jsou projevem běžných jevů reálného světa, a seznamují se s jejich reprezentacemi. Uvědomují si změny a závislosti známých jevů, docházejí k pochopení, že změnou může být růst i pokles a že změna může mít také nulovou hodnotu. Tyto změny a závislosti žáci analyzují z tabulek, diagramů a grafů, v jednoduchých případech je konstruují a vyjadřují matematickým předpisem nebo je podle možností modelují s využitím vhodného počítačového software nebo grafických kalkulátorů. Zkoumání těchto závislostí směřuje k pochopení pojmu funkce.

V tematickém okruhu Geometrie v rovině a v prostoru žáci určují a znázorňují geometrické útvary a geometricky modelují reálné situace, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují všude kolem nás, uvědomují si vzájemné polohy objektů v rovině (resp. v prostoru), učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, velikost úhlu, obvod a obsah (resp. povrch a objem), zdokonalovat svůj grafický projev. Zkoumání tvaru a prostoru vede žáky k řešení polohových a metrických úloh a problémů, které vycházejí z běžných životních situací.

Důležitou součástí matematického vzdělávání jsou Nestandardní aplikační úlohy a problémy, jejichž řešení může být do značné míry nezávislé na znalostech a dovednostech školské matematiky, ale při němž je nutné uplatnit logické myšlení. Tyto úlohy by měly prolínat všemi tematickými okruhy v průběhu celého základního vzdělávání. Žáci se učí řešit problémové situace a úlohy z běžného života, pochopit a analyzovat problém, utřídit údaje a

podmínky, provádět situační náčrty, řešit optimalizační úlohy. Řešení logických úloh, jejichž obtížnost je závislá na míře rozumové vyspělosti žáků, posiluje vědomí žáka ve vlastní schopnosti logického uvažování a může podchytit i ty žáky, kteří jsou v matematice méně úspěšní.

Žáci se učí využívat prostředky výpočetní techniky (především kalkulátory, vhodný počítačový software, určité typy výukových programů) a používat některé další pomůcky, což umožňuje přístup k matematice i žákům, kteří mají nedostatky v numerickém počítání a v rýsovacích technikách. Zdokonalují se rovněž v samostatné a kritické práci se zdroji informací.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech – odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace
- rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojováním si nezbytných matematických vzorců a algoritmů
- rozvíjení kombinatorického a logického myšlení, ke kritickému usuzování a srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů
- rozvíjení abstraktního a exaktního myšlení osvojováním si a využíváním základních matematických pojmů a vztahů, k poznávání jejich charakteristických vlastností a na základě těchto vlastností k určování a zařazování pojmů
- vytváření zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh) a k efektivnímu využívání osvojeného matematického aparátu
- vnímání složitosti reálného světa a jeho porozumění; k rozvíjení zkušenosti s matematickým modelováním (matematizací reálných situací), k vyhodnocování matematického modelu a hranic jeho použití; k poznání, že realita je složitější než její matematický model, že daný model může být vhodný pro různorodé situace a jedna situace může být vyjádřena různými modely
- provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu k vyřešení problému a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému
- přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh a ke zdokonalování grafického projevu

- rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a následně k využití získaného řešení v praxi; k poznávání možností matematiky a skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby
- rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k soustavné sebekontrole při každém kroku postupu řešení, k rozvíjení systematičnosti, vytrvalosti a přesnosti, k vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a k jejich ověřování nebo vyvracení pomocí protipříkladů.

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

Vyučovací předmět: Matematika

Předmět Matematika a její aplikace má důležité postavení ve vzdělávacím procesu. Poskytuje vědomosti potřebné v praktickém životě každého člověka.

Obsah je rozdělen na čtyři tematické okruhy:

- Číslo a početní operace
- Číslo a proměnná
- Závislosti, vztahy a práce s daty
- Geometrie v rovině a v prostoru Součástí je i tematický okruh Nestandardní aplikační úlohy a problémy.

 Číslo a početní operace

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace je rozdělen na čtyři tematické okruhy. V tematickém okruhu Čísla a početní operace na prvním stupni, na který na druhém stupni navazuje a dále ho prohlubuje tematický okruh Číslo a proměnná, si žáci osvojují aritmetické operace v jejich třech složkách: dovednost provádět operaci, algoritmické porozumění (proč je operace prováděna předloženým postupem) a významové porozumění (umět operaci propojit s reálnou situací). Učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním. Seznamují se s pojmem proměnná a s její rolí při matematizaci reálných situací.

 Číslo a proměnná

Další vědomosti se prohlubují na druhém stupni v tematickém okruhu Číslo a proměnná. Žáci si osvojují aritmetické operace v jejich třech složkách: dovednost provádět operaci, algoritmické porozumění (proč je operace prováděna předloženým postupem) a významové porozumění (umět operaci propojit s reálnou situací).

 Závislosti, vztahy a práce s daty

Žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, uvědomují si změny a závislosti známých jevů, Tyto změny a závislosti žáci analyzují z tabulek, diagramů a grafů a v jednoduchých případech je také konstruují.

 Geometrie

V tematickém okruhu Geometrie v rovině a v prostoru žáci určují a znázorňují geometrické útvary a geometricky modelují reálné situace, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují všude kolem nás, uvědomují si vzájemné polohy objektů v rovině (resp. v prostoru), učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, velikost úhlu, obvod a obsah (resp. povrch a objem),

zdokonalovat svůj grafický projev. Zkoumání tvaru a prostoru vede žáky k řešení polohových a metrických úloh a problémů, které vycházejí z běžných životních situací.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel: Vede žáky k osvojování základních matematických pojmů a vztahů postupnou abstrakcí a zobecňováním reálných jevů. Rozvíjí paměť žáků prostřednictvím numerických výpočtů. Učí žáky využívat matematických poznatků v praktických činnostech. Vede žáky k plánování postupů při řešení úkolů. Motivuje k celoživotnímu učení. Zadává úlohy, které umožňují výběr postupu řešení.

Kompetence k řešení problému

Učitel: Učí žáka volit správný postup při rozboru a řešení problému. Podporuje originální metody řešení, vede k tvořivému myšlení. Učí žáka pracovat s chybou, vede ho k odhadování a ověřování správnosti výsledku.

Kompetence komunikativní

Učitel: Vede žáky ke správnému užívání matematické terminologie a symboliky. Dbá na kulturní úroveň projevu. Vede žáka k tomu, aby otevřeně vyjadřoval a obhajoval své názory.

Kompetence sociální a personální

Učitel: Podporuje skupinovou výuku a kooperaci, zadává odpovídající úkoly. Vyžaduje dodržování pravidel slušného chování. Podporuje vzájemnou pomoc žáků, umožňuje žákům zastávat různé role v týmu. Učí žáka hodnotit vlastní práci i práci ostatních.

Kompetence občanské

Učitel: Učí žáky respektovat názory ostatních. Netoleruje žádné hrubé a bezohledné chování. Vede žáka k osobní zodpovědnosti za výsledky jeho práce. Umožňuje žákovi otevřeně vyjádřit svůj názor.

Kompetence pracovní

Učitel: Vede žáka k dokonalejšímu grafickému projevu, učí žáka efektivně si organizovat vlastní práci. Vytváří podnětné pracovní prostředí, čímž podněcuje žáka k adaptaci na změny. Seznamuje žáky s různými profesemi, připravuje je na výběr budoucí profese.

Týdenní časová dotace:

6. ročník	**4**
7. ročník	**4**
8. ročník	**4**
9. ročník	**3+1**
celkem	**15+1**

Mezipředmětové vztahy:

Zeměpis, Přírodopis, Výtvarná výchova a Dílna, Hudební výchova, Tělesná výchova, Informatika, Fyzika, Chemie, Český jazyk a literatura

Začlenění průřezových témat

Průřezová témata	**Náměty a činnosti**	**ročník**
Osobnostní a sociální výchova	- komunitní (ranní a hodnotící) kruh, skupinová práce, metody hodnocení a sebehodnocení, důraz je kladen na formování volních a charakterových vlastností žáka – přesnost, důslednost, vytrvalost, tvořivost, vynalézavost, zodpovědnost	6. – 9. roč.
Výchova demokratického občana	- možnost volby činností a pomůcek, respektování názorů ostatních - prezentace a obhajování vlastního postupu a názoru	6. – 9. roč.
Výchova k myšlení v Evropských a globálních souvislostech	- připravuje si aktuality z různých zdrojů (tiskoviny, televize, internet) -významní evropští matematici - srovnávání států, HDP, čtení tabulek a grafů	6. – 9. roč.
Multikulturní výchova	– příprava na výběr budoucí profese – čísla v různých kulturách, historie počtů	6. – 9. roč.
Enviromentální výchova	- řešení úloh monitorujících stav životního prostředí	6. – 9. roč.
Mediální výchova	- hledání informací v odborných textech	6. – 9. roč.

Matematika

Očekávaný výstup RVP:	6. ročník
- provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel	- provádí základní početní operace se zlomky a desetinnými čísly, dodržuje pravidla pro pořadí početních operací v oboru celých a racionálních čísel, využívá vlastnosti operací sčítání a násobení (komutativnost, asociativnost, distributivnost) při úpravě výrazů, vyznačí na číselné ose racionální číslo a číslo k němu opačné, provádí základní úpravy zlomků (rozšiřuje a krátí zlomek, vyjádří zlomek v základním tvaru, převádí zlomek na smíšené číslo a naopak), určí absolutní hodnotu celého čísla
- zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor	- zaokrouhluje čísla s danou přesností, využívá pro kontrolu výsledku odhad, účelně a efektivně využívá kalkulátor
- modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	- rozlišuje pojmy prvočíslo a číslo složené; společný dělitel a společný násobek, využívá kritéria dělitelnosti (2, 3, 5, 10), rozloží dvojciferné číslo na součin prvočísel
- užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)	- užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část: přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem
- řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů	- využívá daný poměr v reálných situacích, stanoví poměr ze zadaných údajů, využívá měřítko mapy nebo plánu k výpočtu
- zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku	- využívá při analýze praktické úlohy náčrtky, schémata, modely, využívá polohové a metrické vlastnosti (Pythagorova věta, trojúhelníková nerovnost, vzájemná poloha bodů a přímek v rovině, vzdálenost bodu od přímky) k řešení geometrických úloh, řeší geometrické úlohy početně, využívá matematickou symboliku
- charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	- pozná základní rovinné útvary: přímka, polopřímka, úsečka, úhel, trojúhelník, čtyřúhelník, pravidelné mnohoúhelníky, kružnice, kruh, rozliší typy úhlů (ostrý, tupý, pravý, přímý), typy trojúhelníků a čtyřúhelníků

- určuje velikost úhlu měřením a výpočtem	- čítá a odčítá úhly, určí násobek úhlu (bez převodu stupňů a minut), využívá při výpočtech součet vnitřních úhlů v trojúhelníku, určuje velikost úhlu pomocí úhloměru
-odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	- odhaduje obsah i obvod útvarů pomocí čtvercové sítě, určí výpočtem obsah (v jednodušších případech) trojúhelníku, čtverce, obdélníku, rovnoběžníku, lichoběžníku, kruhu, určí výpočtem obvod trojúhelníku, čtverce, obdélníku, rovnoběžníku, lichoběžníku, kruhu, používá a převádí jednotky délky, používá a převádí jednotky obsahu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Očekávaný výstup RVP:	6. ročník
písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí víceciferná čísla, dělí se zbytkem	Umí písemně sčítat a odčítat
pracuje se zlomky a smíšenými čísly, používá vyjádření vztahu celek–část (zlomek, desetinné číslo, procento)	Umí pracovat se zlomky, ví co je to celek a část celku
čte desetinná čísla, zná jejich zápis a provádí s nimi základní početní operace	Počítá s jednoduchými desetinnými čísly
provádí odhad výsledku, zaokrouhluje čísla	Umí zaokrouhlovat čísla
píše, čte, porovnává a zaokrouhluje čísla v oboru do 1 000 000	Umí pracovat s čísly do 1000000
užívá a ovládá převody jednotek délky, hmotnosti, času, obsahu, objemu	Převádí různé jednotky, umí je užít v praxi
vyznačuje, rýsuje a měří úhly, provádí jednoduché konstrukce	Umí narýsovat jednoduché konstrukce, umí je změřit
vypočítá obvod a obsah trojúhelníka, čtverce, obdélníka, kruhu	Počítá s jednoduchými vzorci, vypočítá obsah trojúhelníka, obdélníku a kruhu

Očekávaný výstup RVP:	7. ročník
- řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)	- určí počet procent, je-li dána procentová část a základ, určí procentovou část, je-li dán procentový počet a základ, určí základ, je-li dán procentový počet a procentová část
- užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)	- užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část: přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem
- analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	- řeší jednoduché úlohy v oboru celých čísel, popíše konkrétní situace s využitím racionálních čísel
- vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	- vyhledá potřebné údaje v tabulce, diagramu a grafu, vyhledá a vyjádří vztahy mezi uvedenými údaji v tabulce, diagramu a grafu (četnost, aritmetický průměr, nejmenší a největší hodnota), pracuje s časovou osou, převádí údaje z textu do tabulky, diagramu a grafu a naopak, samostatně vyhledává data v literatuře, denním tisku a na internetu
- určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti	- vytvoří tabulku pro přímou a nepřímou úměrnost na základě textu úlohy, rozliší přímou a nepřímou úměrnost z textu úlohy
- využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh	- pojmenuje základní množiny všech bodů dané vlastnosti (osa úhlu, osa rovinného pásu, osa úsečky, kružnice, Thaletova kružnice)
- načrtne a sestrojí rovinné útvary	- načrtne rovinný útvar podle slovního zadání, provede jednoduché konstrukce (např. osa úsečky, čtverec se zadanou stranou, trojúhelník se zadanými stranami, úhel dané velikosti, rovnoběžka a kolmice daným bodem), ověří, zda výsledný útvar odpovídá zadání
- užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků	- rozhodne, zda je útvar osově souměrný, určí osy souměrnosti rovinného útvaru, rozhodne, zda je útvar středově souměrný, určí střed souměrnosti, načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Očekávaný výstup RVP:	**7. ročník**
používá měřítko mapy a plánu	Užívá měřítko mapy a plánu
řeší jednoduché úlohy na procenta	Řeší jednoduché úlohy na procenta
zvládá orientaci na číselné ose	Orientuje se na číselné ose
rozeznává a rýsuje základní rovinné útvary	Zná a umí narýsovat základní rovinné útvary
sestrojí základní rovinné útvary ve středové a osové souměrnosti	Sestrojí útvary v osové a středové souměrnosti

Očekávaný výstup RVP:	**8. ročník**
- matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	- vypočte hodnotu výrazu pro dané hodnoty proměnných, využívá při úpravě výrazů vytýkání a vzorce (a + b)2, (a – b)2, a2 – b2, vybere odpovídající výraz, který popisuje jednoduchou reálnou situaci
- formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	- vyřeší rovnici a soustavu dvou jednoduchých lineárních rovnic pomocí ekvivalentních úprav, ověří správnost řešení slovní úlohy
- vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	- vyhledá potřebné údaje v tabulce, diagramu a grafu, vyhledá a vyjádří vztahy mezi uvedenými údaji v tabulce, diagramu a grafu (četnost, aritmetický průměr, nejmenší a největší hodnota), pracuje s časovou osou, převádí údaje z textu do tabulky, diagramu a grafu a naopak, samostatně vyhledává data v literatuře, denním tisku a na internetu
- vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem- matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	- pozná funkční závislost z textu úlohy, z tabulky, z grafu a z rovnice, přiřadí funkční vztah vyjádřený tabulkou k příslušnému grafu a naopak, vyčte z grafu podstatné informace (např. nejmenší a největší hodnota, růst, pokles)-vybere odpovídající funkční vztah, který popisuje jednoduchou reálnou situaci
- určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	- rozpozná mnohostěny (krychle, kvádr, kolmý hranol, jehlan) a rotační tělesa (válec, kužel, koule), používá pojmy podstava, hrana, stěna, vrchol, tělesová a stěnová úhlopříčka
- odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	- odhaduje a vypočítá povrch a povrch krychle, kvádru a válce, používá a převádí jednotky objemu
- načrtne a sestrojí sítě základních těles	- používá pojmy síť tělesa, plášť, podstava, rozpozná sítě základních těles (krychle, kvádr, kolmý hranol, jehlan, válec, kužel), načrtne a sestrojí síť krychle
- načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	- rozpozná, z jakých základních těles je zobrazené těleso složeno, načrtne krychli a kvádr ve volném rovnoběžném promítání, sestrojí krychli ve volném rovnoběžném promítání
- analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	- vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy, řeší jednoduchou úlohu, ověří výsledek úlohy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Očekávaný výstup RVP:	**8. ročník**
vypočítá povrch a objem kvádru, krychle a válce	Umí vypočítat povrch a objem kvádru, krychle i válce
sestrojí sítě základních těles	umí sestrojit sítě základních těles
načrtne základní tělesa	Umí načrtnout základní tělesa
zobrazuje jednoduchá tělesa	Zobrazí základní tělesa
odhaduje délku úsečky, určí délku lomené čáry, graficky sčítá a odčítá úsečky	Umí odhadnout délky úsečky, určí délku lomené čáry, graficky sčítá i odčítá úsečky

Očekávaný výstup RVP:	**9. ročník**
- užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů, nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	- vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy, řeší jednoduchou úlohu, ověří výsledek úlohy
- řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	- určí reálnou podobu jednoduchého trojrozměrného útvaru z jeho obrazu v rovině, využívá představu o podobě trojrozměrného útvaru při řešení jednoduchých úloh z běžného života
- analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	- vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy, řeší jednoduchou úlohu, ověří výsledek úlohy
- formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	- vyřeší rovnici a soustavu dvou jednoduchých lineárních rovnic pomocí ekvivalentních úprav, ověří správnost řešení slovní úlohy
- vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	- vyhledá potřebné údaje v tabulce, diagramu a grafu, vyhledá a vyjádří vztahy mezi uvedenými údaji v tabulce, diagramu a grafu (četnost, aritmetický průměr, nejmenší a největší hodnota), pracuje s časovou osou, převádí údaje z textu do tabulky, diagramu a grafu a naopak, samostatně vyhledává data v literatuře, denním tisku a na internetu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Očekávaný výstup RVP:	**9. ročník**
používá technické písmo	Užívá technické písmo
čte a rozumí jednoduchým technickým výkresům	Rozumí jednoduchým technickým výkresům
samostatně řeší praktické úlohy	Umí sám vyřešit praktické úlohy
hledá různá řešení předložených situací	Hledá různá řešení
aplikuje poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí	Umí užít své poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí
využívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh	Využívá prostředky výpočetní techniky
zvládá početní úkony s penězi	Zvládá početní úkony s penězi

Vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Informační a komunikační technologie** umožňuje všem žákům dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti - získat elementární dovednosti v ovládání výpočetní techniky a moderních informačních technologií, orientovat se ve světě informací, tvořivě pracovat s informacemi a využívat je při dalším vzdělávání i v praktickém životě. Vzhledem k narůstající potřebě osvojení si základních dovedností práce s výpočetní technikou byla vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie zařazena jako povinná součást základního vzdělávání na 1. a 2. stupni. Získané dovednosti jsou v informační společnosti nezbytným předpokladem uplatnění na trhu práce i podmínkou k efektivnímu rozvíjení profesní i zájmové činnosti.

Zvládnutí výpočetní techniky, zejména rychlého vyhledávání a zpracování potřebných informací pomocí internetu a jiných digitálních médií, umožňuje realizovat metodu „učení kdekoliv a kdykoliv“, vede k žádoucímu odlehčení paměti při současné možnosti využít mnohonásobně většího počtu dat a informací než dosud, urychluje aktualizaci poznatků a vhodně doplňuje standardní učební texty a pomůcky.

Dovednosti získané ve vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie umožňují žákům aplikovat výpočetní techniku s bohatou škálou vzdělávacího software a informačních zdrojů ve všech vzdělávacích oblastech celého základního vzdělávání. Tato aplikační rovina přesahuje rámec vzdělávacího obsahu vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie, a stává se součástí všech vzdělávacích oblastí základního vzdělávání.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- poznání úlohy informací a informačních činností a k využívání moderních informačních a komunikačních technologií
- porozumění toku informací, počínaje jejich vznikem, uložením na médium, přenosem, zpracováním, vyhledáváním a praktickým využitím
- schopnosti formulovat svůj požadavek a využívat při interakci s počítačem algoritmické myšlení
- porovnávání informací a poznatků z většího množství alternativních informačních zdrojů, a tím k dosahování větší věrohodnosti vyhledaných informací
- využívání výpočetní techniky, aplikačního i výukového software ke zvýšení efektivnosti své učební činnosti a racionálnější organizaci práce
- tvořivému využívání softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků své práce

- pochopení funkce výpočetní techniky jako prostředku simulace a modelování přírodních i sociálních jevů a procesů
- respektování práv k duševnímu vlastnictví při využívání SW
- zaujetí odpovědného, etického přístupu k nevhodným obsahům vyskytujících se na internetu či jiných médiích
- šetrné práci s výpočetní technikou.

Vyučovací předmět: Informační a komunikační technologie

Předmět **Informační a komunikační technologie** je realizován v 6. a 7. ročníku po jedné hodině týdně (navazuje na základy práce s počítačem získané na I. stupni ZŠ). Učivo vychází z toho, že žák zvládá základy práce na počítači, úvodní opakování tuto úroveň sjednocuje. Žáci jsou vedeni k chápání a správnému užívání pojmů z oblasti hardware, software a práce v síti. Dále jsou vedeni k praktickému zvládnutí práce s grafikou, textem. Všechny tyto nástroje se žáci učí používat pro zpracování informací, které se učí vyhledávat na Internetu. Pro vzájemnou komunikaci a předávání souborů se učí používat elektronickou poštu.

Předmět je realizován v 6. a 7. ročníku jednu hodinu týdně.

Týdenní časová dotace:

6. ročník	**1**
7. ročník	**1**
8. ročník	**0**
9. ročník	**0**
celkem	**2**

Mezipředmětové vztahy:

Předměty tematicky spjaté s vyučovacím předmětem výtvarná výchova:

1. **český jazyk a cizí jazyky a literatura** – orientace v textu, styly

2. **občanská nauka**- pravidla chování na internetu, zejména na sociálních sítích

3. **výtvarná výchova –** grafické návrhy, styly

4. **matematika, fyzika, přírodopis, chemie** - rozvoj vědy a techniky, důležité vynálezy,

5. **dějepis** - umění v proměnách dějin, důležité vynálezy.

Kompetence:

Kompetence k učení:

- zadávanými úkoly jsou žáci vedeni k samostatnému objevování možností využití informačních a komunikačních technologií v praktickém životě, pro toto poznávání využívají zkušeností s jiným SW, spolupráci s ostatními žáky, nápovědu (help) u jednotlivých programů, literaturu apod.

- tím, že žáci mohou využívat svých poznámek při praktických úkolech, se žáci učí pořizovat si takové poznámky, které jim pak pomohou při praktické práci s technikou

Kompetence k řešení problémů:

- žáci jsou vedeni zadáváním úloh a projektů k tvořivému přístupu při jejich řešení, učí se chápat, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více

- vyučující v roli konzultanta - žáci jsou vedeni nejen k nalézání řešení, ale také k jeho praktickému provedení a dotažení do konce

Kompetence komunikativní:

- žáci se také učí pro komunikaci na dálku využívat vhodné technologie

– některé práce odevzdávají prostřednictvím elektronické pošty

- strategie - učitel klade dostatek prostoru pro střetávání a komunikaci různými formami a učitel dohlíží na dodržování etiky komunikace (naslouchání, respektování názorů druhých)

- při komunikaci se učí dodržovat vžité konvence a pravidla (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.)

Kompetence občanské:

- při práci jsou žáci vedeni ke kolegiální radě či pomoci, případně při projektech se učí pracovat v týmu, rozdělit a naplánovat si práci, hlídat časový harmonogram apod.

- žáci jsou přizváni k hodnocení prací - žák se učí hodnotit svoji práci i práci ostatních, při vzájemné komunikaci jsou žáci vedeni k ohleduplnosti a taktu, učí se chápat, že každý člověk je různě chápavý a zručný

Kompetence pracovní:

- žáci dodržují bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou - žáci mohou využít ICT pro hledání informací důležitých pro svůj další profesní růst

Začlenění průřezových témat

Průřezová témata	**Náměty a činnosti**	**ročník**
Osobnostní a sociální výchova	-poznávání lidí - kreativita - sebepoznání a sebepojetí - komunikace - hodnoty, postoje, praktická etika - rozvoj schopností poznávání - řešení problémů a rozhodovací dovednosti - kooperace a kompetice	6. – 7. roč.
Výchova demokratického občana	- možnost volby činností a pomůcek, respektování názorů ostatních - prezentace a obhajování vlastního postupu a názoru	6. – 7. roč.
Výchova k myšlení v Evropských a globálních souvislostech	- připravuje si aktuality z různých zdrojů (tiskoviny, televize, internet) - kultura v ostatních evropských zemích	6. – 7. roč.
Multikulturní výchova	- lidské vztahy - multikulturalita	6. – 7. roč.
Enviromentální výchova	- tvoření článků o společnosti - televizní vysílání, nabídka práce s texty s enviromentální tematikou v rámci projektů	6. – 7. roč.
Mediální výchova	- práce v realizačním týmu - fungování a vliv médií ve společnosti - tvorba mediálního sdělení - reklama - její cíle a vlivy na člověka, tvorba vlastní reklamy	6. – 7. roč.

INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE

Očekávaný výstup RVP:	6. ročník
Vyhledávání informací a komunikace	
Ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost.	Formuluje konkrétní otázky a pomocí nástrojů internetového vyhledávače na ně vyhledá odpovědi. Při vyhledávání informací využívá výstižná klíčová slova, podle výsledku vyhledávání zpřesňuje dotaz. Posuzuje věrohodnost informačního zdroje, ověřuje informace ve více informačních zdrojích a kontroluje, zda tyto zdroje tytéž informace navzájem nepřebraly. Při uveřejňování informací o sobě a o druhých kriticky zváží účel a rizika jejich zveřejnění a své rozhodnutí je schopen vysvětlit. Přijme, odešle, předá, nasdílí a publikuje textové, obrazové, zvukové nebo video informace, využije hlasové nebo audiovizuální služby. Využije online spojení s jinými lidmi k týmové práci, učení a osobnímu růstu. Při spolupráci, komunikaci a sdílení informací dodržuje pravidla etikety.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Očekávaný výstup RVP:	6. ročník
Vyhledávání informací a komunikace	
Vyhledává potřebné informace na internetu; dodržuje pravidla zacházení s výpočetní technikou; osvojí si základy elektronické komunikace.	Žák vyhledává potřebné informace na internetu; dodržuje pravidla zacházení s výpočetní technikou; osvojí si základy elektronické komunikace.

Očekávaný výstup RVP:	7. ročník
Zpracování a využití informací	
Ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací.	Zpracuje textový dokument ve zvoleném editoru, ve kterém informace prezentuje přehledně, strukturovaně a srozumitelně s ohledem na zamýšlený účel dokumentu. Využívá nástroje pro úpravu textu. Doplní textovou informaci obrázky, grafy a tabulkami tam, kde je jejich zařazení v dokumentu názorné a účelné. Vytvoří i upraví strukturovaný vícestránkový textový dokument. Za využití grafického editoru na základě porozumění rozdílu mezi bitmapovou a vektorovou grafikou vytvoří či upraví bitmapový nebo vektorový obrázek; upraví základní vlastnosti grafických dat podle účelu, k jakému bude využit, bere zřetel na omezení a výhody obou typů grafických formátů. Za využití tabulkového editoru účelně uspořádá data do tabulky. Provádí s daty výpočty, data filtruje a řadí. Znázorní data vhodným typem grafu, graf popíše a interpretuje.
Uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem.	Rozliší na ukázkách textu a obrazu míru dodržování estetických pravidel a pravidel kompozice, navrhne úpravu. Použije základní estetická pravidla – členění dokumentu, používání a kombinování písem, barev, umístění titulků a obrázků na stránce. Vytváří texty v souladu se základními typografickými pravidly, využívá styly a šablony.
Pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví.	Popíše rozdíl mezi vlastním dílem a plagiátem. Žák si je při vlastní tvorbě vědom svých autorských práv a zároveň nezasahuje do práv jiných. Žák respektuje různé formy autorských licencí, podle situace je uplatňuje.
Používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji.	Z různých typů digitálních nebo nedigitálních zdrojů shromáždí informace pro další zpracování. Porovná, vyhodnotí a propojí informace z různých zdrojů do myšlenkového celku.
Zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě.	Vybere a zkombinuje textové, obrazové, zvukové nebo video informace v odpovídajícím nástroji s cílem přehledně, strukturovaně a srozumitelně prezentovat s ohledem k cílové skupině a s ohledem na zamýšlený účel. Zvolí způsob a odpovídající formu prezentace informací, s ohledem na zamýšlený účel zvýšení názornosti váží celkový čas prezentování.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Očekávaný výstup RVP:	**7. ročník**
Zpracování a využití informací	
Ovládá základy psaní na klávesnici, na uživatelské úrovni práci s textovým editorem; využívá vhodné aplikace; zvládá práci s výukovými programy.	Žák ovládá základy psaní na klávesnici, na uživatelské úrovni práci s textovým editorem; využívá vhodné aplikace; zvládá práci s výukovými programy.
Vyhledává potřebné informace na internetu. Dodržuje pravidla zacházení s výpočetní technikou.	Žák dokáže vyhledat potřebné informace na internetu. Dodržuje pravidla zacházení s výpočetní technikou.

Vzdělávací oblast Člověk a společnost

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Člověk a společnost** v základním vzdělávání vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti. Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci poznali dějinné, sociální a kulturně historické aspekty života lidí v jejich rozmanitosti, proměnlivosti a ve vzájemných souvislostech. Seznamuje žáky s vývojem společnosti a s důležitými společenskými jevy a procesy, které se promítají do každodenního života a mají vliv na utváření společenského klimatu. Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí přináležitosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována, včetně kolektivní obrany. Důležitou součástí vzdělávání v dané vzdělávací oblasti je prevence rasistických, xenofobních a extrémistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně uměleckých a kulturních hodnot. Tato vzdělávací oblast přispívá také k rozvoji finanční gramotnosti a k osvojení pravidel chování při běžných rizikových situacích i při mimořádných událostech.

Ve vzdělávací oblasti Člověk a společnost se u žáků formují dovednosti a postoje důležité pro aktivní využívání poznatků o společnosti a mezilidských vztazích v občanském životě. Žáci se učí rozpoznávat a formulovat společenské problémy v minulosti i současnosti, zjišťovat a zpracovávat informace nutné pro jejich řešení, nacházet řešení a vyvozovat závěry, reflektovat je a aplikovat v reálných životních situacích.

Vzdělávací oblast Člověk a společnost zahrnuje vzdělávací předměty **Dějepis** a **Občanská výchova**. Ve svém vzdělávacím obsahu navazuje přímo na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět. Přesahy dané vzdělávací oblasti se promítají i do jiných vzdělávacích oblastí a do celého života školy a mají přímou vazbu zejména na společenskovědní část vzdělávacího oboru Zeměpis, který je v zájmu zachování jeho celistvosti umístěn ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, utváření a upevňování vědomí přináležitosti k evropské kultuře
- odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase
- hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a jejich porovnávání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku
- utváření pozitivního hodnotového systému opřeného o historickou zkušenost
- rozlišování mýtů a skutečnosti, rozpoznávání projevů a příčin subjektivního výběru a hodnocení faktů i ke snaze o objektivní posouzení společenských jevů současnosti i minulosti

- vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského a společenskovědního charakteru
- rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života; k poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně souvislostí mezinárodních a globálních
- úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům; k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společenství
- uplatňování aktivního přístupu k ochraně zdraví, života, majetku při běžných, rizikových i mimořádných událostech i poznávání otázek obrany státu
- získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU, NATO a ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti
- utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního (rodinného) rozpočtu s ohledem na měnící se životní situaci
- utváření pozitivních vztahů k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo školu, k rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti
- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití; ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci
- uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv.

Vyučovací předmět: Dějepis

Vzdělávací předmět **Dějepis** přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je kultivace historického vědomí jedince a uchování kontinuity historické paměti, především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Důraz je kladen především na dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů. Významně se uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace. Podstatné je rozvíjet takové časové a prostorové představy i empatie, které umožňují žákům lépe proniknout k pochopení historických jevů a dějů. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není jen uzavřenou minulostí ani shlukem faktů a definitivních závěrů, ale je kladením otázek, jimiž se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém vlastním charakteru a své možné budoucnosti. Obecné historické problémy jsou konkretizovány prostřednictvím zařazování dějin regionu i dějin místních.

Vyučovací předmět Dějepis je zařazen do práce v CA. Žáci tvoří portfolia, vedou deníky a zápisy.

Týdenní časová dotace:

6. ročník	**2**
7. ročník	**2**
8. ročník	**2**
9. ročník	**1+1**
celkem	**7+1**

Mezipředmětové vztahy:

Předměty tematicky spjaté s vyučovacím předmětem dějepis:
1. **český jazyk a cizí jazyky a literatura** - (významní spisovatelé, jejich tvorba, literární směry),
2. **zeměpis** - orientace na mapě současné i historické, kulturní dějiny vybraných států,
3. **výtvarná výchova** - dějiny umění (stavební slohy, významní malíři, jejich díla),
4. **hudební výchova** - dějiny hudby (významní skladatelé, jejich díla)
5. **matematika, fyzika, přírodopis, chemie** - rozvoj vědy a techniky, důležité vynálezy,
6. **občanská výchova** - stát a státní zřízení (jejich historické varianty), lidská a občanská práva, volební systém.

Kompetence:

Kompetence k učení:

- podporovat rozvíjení aktivního zájmu žáků o poznávání historie naší země, Evropy i světa
- umožňovat práci s různými zdroji informací (literatura, internet), zpracovávat je z hlediska důležitosti a objektivity
- používat obecně užívané termíny, znaky, symboly z oboru historie.

Kompetence k řešení problémů:

- učitel využívá historické události k navození problémové situace, žáci se ji učí na základě logického vyvozování a nabytých znalostí řešit
- na základě historického materiálu učit žáky kriticky myslet, obhájit své rozhodnutí a objektivně je zhodnotit (př. hraní rolí).

Kompetence komunikativní:

- učit žáky formulovat a vyjadřovat své myšlenky, názory a vědomosti v logickém sledu v ústním i písemném projevu
- využívat různé zdroje informací (literatura, internet, kopie dobových materiálů) ke kritické práci s textem.

Kompetence sociální a personální:

- efektivní práce ve skupině
- podněcovat u žáků aktivitu při práci skupiny i celé třídy
- vytvářet reálný pohled na sebe sama.

Kompetence občanské:

- pěstovat v žácích vztah k tradicím, kulturnímu i historickému dědictví
- projevovat pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost
- motivovat žáky k přemýšlení nad názory, které se od jeho názorů liší
- vychovávat k odmítavému postoji vůči fyzickému i psychickému násilí.

Kompetence pracovní

- vést žáky k využívání ve škole nabytých znalostí v běžné praxi
- dbát na důsledné dodržování domluvených pravidel chování i kvality práce.

<u>Začlenění průřezových témat</u>

Průřezová témata	**Náměty a činnosti**	**ročník**
Osobnostní a sociální výchova	- komunitní (ranní a hodnotící) kruh, skupinová práce, metody hodnocení a sebehodnocení - písemná komunikace, metody kritického myšlení	6. – 9. roč.
Výchova demokratického občana	- možnost volby činností a pomůcek, respektování názorů ostatních - prezentace a obhajování vlastního postupu a názoru	6. – 9. roč.
Výchova k myšlení v Evropských a globálních souvislostech	- připravuje si aktuality z různých zdrojů (tiskoviny, televize, internet) - kultura v ostatních evropských zemích	6. – 9. roč.
Multikulturní výchova	- besedy s příslušníky jiných kultur, nabídka textů a písní různých kultur	6. – 9. roč.
Enviromentální výchova	- tvoření článků o dějinách - televizní vysílání, nabídka práce s texty s enviromentální tematikou v rámci projektů	6. – 9. roč.
Mediální výchova	- tvoří vlastní příběhy - publikace vlastních prací v novinách nebo na internetových stránkách - reklama - její cíle a vlivy na člověka, tvorba vlastní reklamy	6. – 9. roč.

DĚJEPIS

Očekávaný výstup RVP:	6. ročník
Člověk v dějinách	
Uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků.	Uvede na konkrétní události obecných dějin její dopad na současnost. Popíše na konkrétní události českých a regionálních dějin její dopad na současnost.
Uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány.	Uvede příklady zdrojů informací o minulosti. Pojmenuje významné instituce, kde se shromažďují informace o minulosti.
Orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu.	Orientuje se na časové ose. Lokalizuje místo významné dějinné události v současném světě. Chronologicky seřadí klíčové události českých a světových dějin.
Počátky lidské společnosti	
Charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu.	Porovná prostředí a způsob života pravěkých a dnešních lidí. Pojmenuje na příkladech hlavní nástroje pravěkých lidí. Objasní, z jakých materiálů vyráběli lidé v pravěku své nástroje. Popíše život pravěkých lidí ve starší době kamenné na našem území.
Objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost.	Objasní změnu způsobu života lidí v době přechodu na pěstování plodin a na chov dobytka. Uvede výhody používání kovových materiálů a nástrojů.
Uvede příklady archeologických kultur na našem území.	Uvede příklady pravěkých archeologických kultur na našem území nebo v místním regionu. Na příkladech objasní původ názvů archeologických kultur.

Očekávaný výstup RVP:	6. ročník
Nejstarší civilizace. Kořeny evropské kultury.	
Rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací.	Charakterizuje přírodní podmínky vhodné pro vznik nejstarších civilizací. Vymezí oblasti vzniku nejstarších civilizací na Zemi. Vyjmenuje s použitím map příklady velkých řek, v jejichž povodí vznikly významné světové starověké civilizace.
Uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví.	Uvede příklady nejvýznamnějších kulturních a technických památek předantických civilizací. Na příkladu předantických kulturních a technických památek vysvětlí jejich význam a možnosti využití.
Demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem.	Uvede příklady nejvýznamnějších kulturních památek antického světa. Na příkladu antických kulturních památek popíše jejich smysl a význam pro minulost i současnost. Jmenuje příklady představitelů politiky, umění a vědy, kteří významným způsobem přispěli k formování antické civilizace. Charakterizuje křesťanství a vymezí jeho vliv na rozvoj evropské civilizace. Pojmenuje největší osobnosti související se vznikem a šířením křesťanství. Nalezne společné znaky křesťanství a judaismu.
Porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie.	Uvede příklady forem vlád u vybraných starověkých civilizací. U vybrané starověké civilizace popíše strukturu obyvatelstva. Popíše principy demokratického zřízení v Athénách a porovná je se současným demokratickým zřízením v České republice.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Očekávaný výstup RVP:	6. ročník
Nejstarší civilizace. Kořeny evropské kultury.	
Rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací.	Charakterizuje přírodní podmínky vhodné pro vznik nejstarších civilizací. Vymezí oblasti vzniku nejstarších civilizací na Zemi. Vyjmenuje s použitím map příklady velkých řek, v jejichž povodí vznikly významné světové starověké civilizace.

Očekávaný výstup RVP:	**6. ročník**
Člověk v dějinách	
Chápe význam dějin jako možnost poučit se z minulosti.	Žáci dokáží pochopit, že něco, co se stalo v minulosti, nám může přinést poučení pro dnešek. Vhodným příkladem pro vysvětlení je konkrétní příkladná situace ze žákova života.
Počátky lidské společnosti	
Má představu o rozdílech ve způsobu života pravěkých a současných lidí.	Na konkrétních jednoduchých příkladech dokáže žák s LMP vysvětlit, jak lidé žili tehdy a dnes, co my máme dnes a oni tehdy neměli, z čeho mohli vyrábět svoje předměty denní potřeby. Při výuce a vysvětlení lze vycházet z toho, co najdeme v přírodě, jestli žáci vědí, jak žili přírodní národy, indiáni atd.
Podle obrázků popíše pravěká zvířata, způsob jejich lovu, zbraně, předměty denní potřeby a kultovní předměty.	U otázky kultovních předmětů mohou mít žáci s LMP problém s vyjádřením, o co přesně se jedná – jde o obecně výrazně abstraktní pojem. Přiblížit ho můžeme skrze zkušenost se současným příkladem náboženského symbolu – křesťanského kříže apod.
Nejstarší civilizace. Kořeny evropské kultury.	
Uvědomuje si souvislosti mezi přírodními podmínkami a vývojem starověkých států.	Žáci pravděpodobně dokáží uvést jednoduché příklady, které jim byly při výuce vysvětleny. Například, že pro zemědělskou činnost v suchém až pouštním území je k zavlažování potřeba voda z řeky nebo z podpovrchového zdroje a tu museli lidé společně vybudovanými kanály přivést na pole. Kvůli tomu začali spolupracovat, obchodovat, zajišťovat se k ochraně, což vedlo ke vzniku prvních státních útvarů.
Popíše život v době nejstarších civilizací.	Žáci s LMP by měli dokázat říci, čím se lidé živili, jak přibližně bydleli a kdo byli a jaké společenské postavení měli otroci. Opět, jako vždy, vše nejlépe se vysvětlí na konkrétních příkladech, které jim vyučující představil.

Očekávaný výstup RVP:	7. ročník
Křesťanství a středověká Evropa.	
Popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států.	Časově určí příchod nových etnik na evropské území a jejich vliv na další evropský vývoj. Popíše význam křesťanství při utváření raně středověkých států. Vyjádří svými slovy úlohu středověkých států.
Porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti.	Určí oblasti a osobnosti západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské středověké kultury. Uvede společné a rozdílné znaky západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kultury. Pojmenuje na příkladech města, ve kterých vznikly významné středověké univerzity.
Objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech.	Charakterizuje postavení Velkomoravské říše v evropských souvislostech. Objasní okolnosti a význam cyrilometodějské misie. Charakterizuje postavení českého státu v evropských souvislostech v 10. století. Popíše postavení českého státu za vlády posledních Přemyslovců ve 13. a na počátku 14. století. Popíše hlavní hospodářské změny, ke kterým došlo ve vrcholném (městském) středověku, v našich zemích od 13. století.
Vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám.	Určí úlohu křesťanství ve středověké společnosti. Popíše rozpory mezi světskou a církevní mocí ve středověku. Vysvětlí pojem kacířství. Popíše vztah církve ke kacířství a k jiným věroukám.
Ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury.	Popíše sociální strukturu agrární středověké společnosti v našich zemích v období do 13. století a roli jednotlivých vrstev v ní. Popíše sociální strukturu městské středověké společnosti v našich zemích v období od 13. století a roli jednotlivých vrstev v ní. Popíše hlavní středověké hospodářské a společenské změny v souvislosti s rozvojem zemědělství a s rozvojem měst. Porovná způsob života na vesnici a městech v období středověku. Rozpozná románské a gotické kulturní památky. Uvede konkrétní příklady románských a gotických kulturních památek v českých zemích a v místním regionu.
Objevy a dobývání. Počátky nové doby.	
Vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky.	Charakterizuje pojmy renesance a humanismus ve vztahu k antice. Vysvětlí příčiny snah reformovat katolickou církev. Popíše postoj církve k reformním snahám. Objasní rozdíly mezi gotikou a renesancí.

	Uvede na příkladech významné osobnosti spojené s renesanční a humanistickou kulturou a s vědeckými objevy té doby.

Očekávaný výstup RVP:	7. ročník
Vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život.	Popíše postavení českého státu za vlády Lucemburků ve 14.–15. století. Pojmenuje úspěchy a problémy v období vlády Karla IV. a Václava IV. v zemích Koruny české. Uvede na příkladech názory reformního církevního hnutí. Pojmenuje předchůdce a stoupence Jana Husa v církevních reformách. Vyjmenuje zájmové oblasti působení mistra Jana Husa. Jmenuje hlavní body programu husitského hnutí. Uvede nejvýznamnější události husitského hnutí. Popíše, jak byl vnímán mistr Jan Hus a husitské tradice v našich dějinách.
Popíše a demonstruje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky.	Uvede období a příčiny zámořských objevů. Popíše přehledně průběh zámořských objevů. Uvede politické, hospodářské, společenské a kulturní důsledky zámořských objevů pro Evropu a svět.
Objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie.	Popíše politické a hospodářské poměry v českém státě za panování jagellonské dynastie na přelomu 15. a 16. století. Popíše náboženské poměry českých zemí v 16. století a na počátku 17. století. Vysvětlí postavení českých zemí v habsburské monarchii od 16. století.
Objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky.	Uvede příčiny českého stavovského povstání, jeho průběh, výsledky a důsledky pro další vývoj českého státu. Vyjmenuje příčiny třicetileté války. Popíše hlavní etapy a události třicetileté války. Popíše politické, hospodářské, společenské a kulturní důsledky třicetileté války v evropském a světovém kontextu.
Na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus.	Vysvětlí podstatu absolutismu, osvícenství, konstituční monarchie a parlamentarismu. Uvede jejich konkrétní příklady v evropských a světových dějinách.
Rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek.	Uvede příklady kulturních stylů v 16.–18. století v Evropě a v českých zemích. Ukáže na příkladech jejich podstatné znaky a zařadí je. Uvede příklady jednotlivých kulturních stylů v 16.–18. století v místním regionu.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Očekávaný výstup RVP:	**7. ročník**
Křesťanství a středověká Evropa.	
Uvede první státní útvary na našem území. Má základní poznatky z období počátků českého státu.	Dokáže uvést první státní útvary na našem území a má základní poznatky z období počátků českého státu.
Zná úlohu a postavení církve ve středověké společnosti Charakterizuje příčiny, průběh a důsledky husitského hnutí.	Žáci s LMP by měli dokázat pochopit a říci, že drtivá většina Evropanů té doby byli hluboce věřící křesťané, tedy že chodili do kostelů, modlili se a věřili v Ježíše Krista, v peklo a ráj. A proto velmi ctili kněze a celou církevní instituci.
Rozeznává období rozkvětu českého státu v době přemyslovské a lucemburské. Uvede nejvýraznější osobnosti přemyslovského a lucemburského státu.	Zejména vyjmenováním známých památek a úspěchů z dob nejslavnějších českých králů lze od žáků s LMP očekávat vyjádření o středověkém rozkvětu českého státu. Na přehledné mapě ideálně s barevným odlišením by také měli být schopni ukázat dobový územní rozmach českého státu. Práce s mapou však obecně bývá u těchto žáků problematická.
Objevy a dobývání. Počátky nové doby.	
Popíše důsledky objevných cest a poznávání nových civilizací pro Evropu.	Žáci s LMP dokáží popsat, jak vypadaly lodě Kryštofa Kolumba a dalších objevitelů, že šlo o bezmotorové plachetnice, že neměli GPS navigaci atd. Že původně nevěděli o objevení nového světadílu a šlo jim o bohatství. Přiváželi zlato, koření, neznámá zvířata i rostliny, ale také zotročovali původní obyvatele. Nelze očekávat složité vysvětlení ekonomicko-kulturních důsledků pro obě strany.
Má přehled o zásadních historických událostech v naší zemi. Pojmenuje nejvýraznější osobnosti českých dějin v novověku.	Má přehled o zásadních historických událostech v naší zemi. Pojmenuje nejvýraznější osobnosti českých dějin v novověku.

Očekávaný výstup RVP:	**8. ročník**
Modernizace společnosti	
Vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti.	Uvede základní hospodářské, sociální, politické a kulturní změny, které nastaly v 17. a 18. století v evropských zemích. Uvede základní hospodářské, sociální, politické a kulturní změny, které nastaly v 17. a 18. století v habsburské monarchii.
Objasní souvislost mezi událostmi Francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé.	Popíše období Francouzské revoluce a změny, které přinesla. Stručně popíše průběh napoleonských válek. Uvede změny v Evropě po napoleonských válkách. Uvede do souvislosti události Francouzské revoluce a válku za nezávislost v britských koloniích v Severní Americe (Americkou revoluci).
Porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských států.	Popíše cíle českého národního obrození. Uvede odlišné znaky českého národního obrození ve srovnání s ostatními národními hnutími.
Charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin; uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích.	Popíše sociální strukturu evropské společnosti před rokem 1848. Uvede cíle evropských revolucí 1848–1849 a jejich výsledky. Popíše úsilí o samostatný politický a hospodářský národní vývoj v českých zemích v 19. století, uvede jeho hlavní znaky.
Na vybraných příkladech demonstruje základní politické proudy.	Uvede nejdůležitější znaky konzervatismu, liberalismu, socialismu. Porovná uvedené ideové směry mezi sebou.
Vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost	Popíše cíle a důsledky politiky světových mocností na přelomu 19. a 20. století. Vysvětlí kolonialismus a jeho projevy. Vyjmenuje hlavní koloniální mocnosti a lokalizuje geografické oblasti jejich zájmů.

vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií.	

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Očekávaný výstup RVP:	**8. ročník**
Modernizace společnosti	
Má přehled o jednotlivých historických událostech v naší zemi v 19. století. Zná nejvýznamnější osobnosti českých dějin 19. století.	Má přehled o jednotlivých historických událostech v naší zemi v 19. století. Zná nejvýznamnější osobnosti českých dějin 19. století.
Rozlišuje rozdíly ve způsobu života společnosti jednotlivých historických etap.	Vyjmenování nejznámějších vynálezů, zejména parního stroje a jeho využití v továrnách a dopravě by nemělo činit žákům s LMP potíže. Uvědomují si, že lidé začali žít a vyrábět jinak; život a výroba se daleko více podobala současnosti. Nedokáží ale vyvodit, jaké to mělo dopady na změny ve společnosti. Dokáží ale pochopit, že lidé začali víc žít ve městech, kde byly továrny a byli velmi chudí, protože jich bylo moc a neměli práci. Žáci dokáží popsat, že lidé dřív neměli stejná práva, jako dnes, ale v určité době začali volat po tom, že by měly pro všechny platit stejné zákony. Vladaři si pak už nemohli dělat úplně cokoliv, hodně věcí se změnilo. Byly kvůli tomu i revoluce a války. Někteří lidé přestávali věřit v boha a víc věřili vědě a technickým vynálezům. Příkladem může být vynález hromosvodu – lidé dřív bleskům nerozuměli, za bouřky se modlili a zapalovali svíčky atd. Nebo jiný příklad – lidem vadilo, že bohatí králové, šlechta a církev mohou prakticky všechno a obyčejní lidé ne. Když to chtěli změnit, vlivní se pochopitelně bránili, proto tekla i lidská krev, ale byly položeny základy dnešní moderní společnosti postavené na lidských právech.

Očekávaný výstup RVP:	**9. ročník**
Moderní doba	
Na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky.	Pojmenuje hlavní mocenské bloky a státy, které proti sobě stály v první a ve druhé světové válce. Popíše příčiny, průběh a důsledky první a druhé světové války. Uvede příklady zneužití vynálezů a objevů ve válkách.
Rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů.	Vysvětlí podstatné znaky demokratických systémů, jejich přednosti a slabiny. Pojmenuje základní znaky a formy přímé a nepřímé (zastupitelské) demokracie vzhledem k současným politickým debatám.
Charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu,	Rozliší společné základní znaky totalitních režimů – komunismu, fašismu a nacismu. Na příkladech vysvětlí příčiny vzniku totalitních politických systémů. Ukáže na konkrétních příkladech důsledky existence těchto systémů. Vyjmenuje zločiny proti lidskosti jmenovaných systémů.
Na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv.	Vysvětlí základní znaky rasismu a jeho projevy v dějinách. Vysvětlí základní znaky antisemitismu a jeho projevy v dějinách. Uvede příklady pamětních míst (objektů) v České republice a v Evropě spjatých s projevy židovského a romského holokaustu.
Zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí.	Popíše vnitřní politické, hospodářské, společenské a kulturní poměry v Československu v období mezi dvěma světovými válkami. Objasní mezinárodní postavení Československé republiky a cíle její zahraniční politiky. Uvede národnostní složení v meziválečném období Československa a příklady problémů s tím spojených. Pojmenuje důvody oslabení, krize a nakonec pádu československé demokracie v roce 1938 a státní samostatnosti v roce 1939.

Očekávaný výstup RVP:	**9. ročník**
Rozdělený a integrující se svět	
Vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků.	Uvede důvody masové politické a společenské radikalizace obyvatelstva ve střední a východní Evropě v období po druhé světové válce. Pojmenuje vnitřní a vnější důvody vedoucí ke vzniku komunistického bloku ve střední a východní Evropě. Popíše příčiny vzniku vojensko-politických bloků po druhé světové válce. Uvede hlavní konflikty z období studené války. Popíše politiku Československa v období studené války.
Vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce.	Uvede základní důvody, znaky a projevy euroatlantické vojenské a hospodářské spolupráce. Uvede cíle Severoatlantické aliance (NATO). Pojmenuje přední členské státy Severoatlantské aliance. Pojmenuje hlavní události, které vedly ke vzniku Evropské unie.
Posoudí postavení rozvojových zemí.	Objasní pojem rozvojová (hospodářsky méně vyspělá) země. Uvede na příkladech politické, společenské a hospodářské změny, ke kterým došlo v zemích tzv. třetího světa po druhé světové válce. Porovná postavení rozvojových a rozvinutých zemí z hospodářského, sociálního a politického hlediska v minulosti a v současnosti.
Prokáže základní orientaci v problémech současného světa.	Uvede příklady politických, hospodářských, společenských a environmentálních problémů současného světa na globální, kontinentální a regionální úrovni.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Očekávaný výstup RVP:	**9. ročník**
Moderní doba	
Uvede příčiny a politické, sociální a kulturní důsledky první světové války.	Uvede příčiny a politické, sociální a kulturní důsledky první světové války.
Má základní poznatky o vzniku samostatné Československé republiky.	Má základní poznatky o vzniku samostatné Československé republiky.
Rozdělený a integrující se svět	
Popíše průběh a důsledky 2. světové války a politický a hospodářský vývoj v poválečné Evropě.	Popíše průběh a důsledky 2. světové války a politický a hospodářský vývoj v poválečné Evropě.
Chápe význam událostí v roce 1989 a vítězství demokracie v naší vlasti.	Chápe význam událostí v roce 1989 a vítězství demokracie v naší vlasti.

Vyučovací předmět: Občanská výchova

Vzdělávací předmět **Občanská výchova** se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem a rozvíjí jejich orientaci ve světě financí. Přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů, včetně činností armády, a ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.

Vyučovací předmět Občanská výchova je zařazen do práce CA a televizního vysílání. Žáci tvoří knihy, vedou deníky a zápisy.

Týdenní časová dotace:

6. ročník	**1**
7. ročník	**1**
8. ročník	**1**
9. ročník	**1**
celkem	**4**

Mezipředmětové vztahy:

Předměty tematicky spjaté s vyučovacím předmětem občanská výchova:

1. **český jazyk a cizí jazyky a literatura** - (významní spisovatelé, jejich tvorba, literární směry),

2. **zeměpis** - orientace na mapě současné i historické, kulturní dějiny vybraných států,

3. **výtvarná výchova** - dějiny umění (stavební slohy, významní malíři, jejich díla),

4. **hudební výchova** - dějiny hudby (významní skladatelé, jejich díla)

5. **matematika, fyzika, přírodopis, chemie** - rozvoj vědy a techniky, důležité vynálezy,

6. **dějepis** - stát a státní zřízení (jejich historické varianty), lidská a občanská práva, volební systém v proměnách dějin.

Kompetence:

Kompetence k učení:

- žáci vybírají a využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, propojují získané poznatky do širších celků, nalézají souvislosti

- žáci získané poznatky hodnotí, třídí a vyvozují z nich závěry.

Postup:

– vedení žáků k ověřování výsledků - poskytování metod, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům žáci

- zadávání úkolů způsobem, který umožňuje volbu různých postupů.

Kompetence k řešení problémů:

- žáci tvořivě přistupují k řešení problému, umí vyhledat vhodné informace, pracovat s nimi a umí nalézt řešení

- žáci umí kriticky myslet, jsou schopni obhájit svá rozhodnutí.

Postup:

– kladení otevřených otázek

- volný přístup k pomůckám.

Kompetence komunikativní:

- žáci formulují a vyjadřují své myšlenky a názory souvisle a kultivovaně

- žáci dokáží naslouchat druhým lidem, vhodně reagují na jejich promluvy

- žáci komunikují na odpovídající úrovni - žáci využívají ke komunikaci vhodné technologie.
Postup:

– zájem o náměty, názory a zkušenosti žáků

- vedení žáků k výstižnému projevu, podněcování k argumentaci

- vytváření příležitostí pro komunikaci mezi žáky

- žáci umí spolupracovat v týmu, vzájemně si naslouchají a pomáhají

- žáci upevňují dobré mezilidské vztahy

- žáci umí hodnotit práci svoji i ostatních

– hodnocení žáků způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok

- vedení žáků k tomu, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti.

Kompetence občanské:

- žáci znají legislativu a obecné morální zákony a dodržují je

- žáci respektují názory ostatních

- žáci si formují volní a charakterové rysy

- žáci se zodpovědně rozhodují podle dané situace.

Postup:

– vyžadování dodržování pravidel slušného chování

- vedení žáků k prezentaci jejich myšlenek a názorů.

Kompetence pracovní:

- žáci jsou vedeni k efektivitě při organizaci vlastní práce.

Postup:

– dodávání sebedůvěry

- napomáhání podle potřeby při cestě ke správnému řešení

- vedení ke správnému způsobu používání techniky a vybavení.

Začlenění průřezových témat

Průřezová témata	Náměty a činnosti	ročník
Osobnostní a sociální výchova	- komunitní (ranní a hodnotící) kruh, skupinová práce, metody hodnocení a sebehodnocení - písemná komunikace, metody kritického myšlení	6. – 9. roč.
Výchova demokratického občana	- možnost volby činností a pomůcek, respektování názorů ostatních - prezentace a obhajování vlastního postupu a názoru	6. – 9. roč.
Výchova k myšlení v Evropských a globálních souvislostech	- připravuje si aktuality z různých zdrojů (tiskoviny, televize, internet) - kultura v ostatních evropských zemích	6. – 9. roč.
Multikulturní výchova	- besedy s příslušníky jiných kultur, nabídka textů a písní různých kultur	6. – 9. roč.
Enviromentální výchova	- tvoření článků o společnosti - televizní vysílání, nabídka práce s texty s enviromentální tematikou v rámci projektů	6. – 9. roč.
Mediální výchova	- tvoří vlastní příběhy - publikace vlastních prací v novinách nebo na internetových stránkách - reklama - její cíle a vlivy na člověka, tvorba vlastní reklamy	6. – 9. roč.

OBČANSKÁ VÝCHOVA

Očekávaný výstup RVP:	6. ročník
Člověk ve společnosti	
Objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání.	Pozná a popíše státní a národní symboly ČR. Vysvětlí, kdy a proč se používají státní symboly ČR.
Rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu.	Rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu.
Zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje.	Rozpozná projevy vandalismu ve škole a v obci. Vysvětlí důsledky vandalismu. Navrhne, jak lze chránit kulturní památky, přírodní objekty a majetek.
Zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají.	Uvede příklady kulturních institucí a kulturních akcí. Doporučí kulturní akci, která ho zajímá.
Kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí.	Rozlišuje fakta, názory a manipulativní prvky v mediálním sdělení. Diskutuje o vlivu propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí.
Zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu.	Objasní, které skupiny lidí potřebují zvýšenou ochranu a pomoc. Popíše situace ohrožení a nouze, kdy je potřeba pomáhat druhým. Popíše projevy lidské solidarity, Navrhne, jak může konkrétně pomoci lidem v nouzi, v případě ohrožení nebo při obraně státu.
Uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem.	Uplatňuje zásady společenského chování v různých životních situacích. V různých životních situacích používá vhodnou komunikaci. Na příkladech objasní asertivní, pasivní a agresivní chování. Navrhne, jak efektivně a nenásilně řešit neshody nebo konflikty.
Objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám.	Na příkladech objasní, jak nesnášenlivost narušuje mezilidské vztahy. Diskutuje o předsudcích a stereotypech narušujících mezilidské vztahy. Popíše situace, kdy je ve společnosti potřebná tolerance. Projevuje respekt ke kulturním rozmanitostem a k právům druhých.

Očekávaný výstup RVP:	6. ročník
Rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti.	Popíše projevy netolerance, rasismu, xenofobie a extremismu. Objasní důsledky lidské nesnášenlivosti. Navrhne, jak čelit projevům lidské nesnášenlivosti.
Posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci.	Na příkladech objasní výhody spolupráce v rodině, ve škole, v obci. Rozliší individuální práci, spolupráci a soutěživost.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Očekávaný výstup RVP:	6. ročník
Kriticky přistupuje k projevům vandalismu.	Žáci jsou schopni při konkrétním specifikování situací určit a zhodnotit, co je vandalismus (jednoduše vyjádřit). Žáci jsou také většinou schopni říci, co je na dané činnosti špatně (ničení věcí druhých, kde je má osobnost, osoba a co je moje právo, kde končí moje právo a kde začíná právo druhého…), jak se chovat správně a jak se zachovat v případě konkrétních situací (kam zavolat, jak reagovat).
Má osvojeny nezbytné dovednosti potřebné k ochraně osob za mimořádných událostí.	Žáci jsou schopni si osvojit dovednosti, pokud mají možnost názorných ukázek (doporučit lze například preventivní programy Hasičského záchranného sboru).
Respektuje mravní principy a pravidla společenského soužití.	Respektuje mravní principy a pravidla společenského soužití.
Uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích a rozlišuje projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem.	Uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích a rozlišuje projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem
Rozpoznává hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a je ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům.	Rozpoznává hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a je ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům.
Respektuje kulturní zvláštnosti, názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti.	Respektuje kulturní zvláštnosti, názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti.
Je seznámen s nebezpečím rasismu a xenofobie.	Je seznámen s nebezpečím rasismu a xenofobie.

Očekávaný výstup RVP:	7. ročník

Člověk jako jedinec	
Objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života.	Uvede složky osobnosti, které ji charakterizují. Vysvětlí, jak se projevuje zdravé a nepřiměřené sebevědomí. Popíše chování osob s různým temperamentem. Objasní, jak se projevují vlohy a schopnosti. Objasní, jak osobní vzory ovlivňují život jedince. Sestaví svůj žebříček hodnot.
Posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek.	Uvede příklady osobnostních vlastností, které se projevují při spolupráci a vlastní práci. Objasní vliv svých osobních vlastností na spolupráci a vlastní práci. Rozpozná roli vůle při dosahování cílů a překonávání překážek. Vysvětlí, kdy je třeba mít pevnou vůli.
Rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání.	V modelových situacích určuje charakterové vlastnosti a popíše jejich projevy. Navrhne, jak může usměrňovat své chování a jednání.
Popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru.	Na příkladu popíše potřebu sebeovládání. Objasní potřebu motivace pro rozvoj osobních předností. Objasní, jak lze překonávat osobní nedostatky a rozvíjet zdravou sebedůvěru. Popíše své životní cíle a plány.
Člověk, stát a hospodářství	
Rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady.	Uvede různé druhy vlastnictví na konkrétních příkladech. Diskutuje o různých možnostech ochrany vlastnictví.
Sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům při hospodařená s penězi.	Uvede příklady příjmů a výdajů domácnosti. Objasní rozdíl mezi vyrovnaným, schodkovým a přebytkovým rozpočtem domácnosti. Vysvětlí rozdíl mezi pravidelnými a jednorázovými příjmy a výdaji. Rozliší zbytné a nezbytné výdaje domácnosti. Vysvětlí zásady hospodárnosti na jednoduchém rozpočtu domácnosti.
Na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení.	Na příkladech objasní možnosti hotovostního a bezhotovostního placení. Vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet. Vysvětlí rozdíly v používání debetní a kreditní platební karty. Diskutuje o výhodách a rizicích různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení.
Očekávaný výstup RVP:	**7. ročník**

Vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít.	Popíše funkce banky a uvede příklady jejich služeb. Na příkladu vysvětlí rozdíl mezi úrokem placeným a přijatým. Uvede příklady pojištění pro konkrétní rizikové situace.
Uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu.	Na příkladech objasní téma úspor, investic či spotřeby při nakládání s volnými finančními prostředky. Na příkladech objasní, jak lze krýt deficit rozpočtu domácnosti v různých situacích opatřeními na straně příjmů či výdajů.
Na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz.	Objasní princip nabídky a poptávky. Na příkladu vysvětlí, jak nabídka a poptávka ovlivňuje cenu. Na příkladu vysvětlí, jak se stanovuje cena na základě nákladů a z čeho se skládá. Vysvětlí, co je inflace a jaký je její vliv na reálnou hodnotu peněz.
Rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směruje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané.	Uvede příklady příjmů a výdajů státního rozpočtu. Uvede příklady situací, ve kterých mohou občané žádat o dávky a příspěvky ze státního rozpočtu.
Rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti.	Uvede příklady výroby, obchodu a služeb. Na příkladu popíše, jak na sebe výroba, obchod a služby navazují.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Očekávaný výstup RVP:	**7. ročník**
Člověk jako jedinec	
Chápe význam vzdělávání v kontextu s profesním uplatněním.	Chápe význam vzdělávání v kontextu s profesním uplatněním.
Formuluje své nejbližší plány.	Formuluje své nejbližší plány do budoucna.
Očekávaný výstup RVP:	**7. ročník**

Člověk, stát a hospodářství	
Má základní informace o sociálních, právních a ekonomických otázkách rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků.	Má základní informace o sociálních, právních a ekonomických otázkách rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků.
Sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi.	Sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi. Dokáže rozpoznat náklady důležité a méně důležité pro vedení domácnosti.
Na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet.	Na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet. Má základní přehled o účtu pro občany.
Uvede příklady služeb, které banky nabízejí občanům.	Uvede příklady služeb, které banky nabízejí občanům. Například zřízení účtu, nabídka platební karty, používání bankomatu.
Uvědomuje si význam sociální péče o potřebné občany.	Uvědomuje si význam sociální péče o potřebné občany.

Očekávaný výstup RVP:	**8. ročník**

Člověk, stát a právo	
Rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky.	Uvede příklad unitárního státu a federace, popíše a porovná jejich základní znaky. Vlastními slovy vyjádří rozdíl mezi monarchií a republikou.
Rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu.	Vyjmenuje orgány zákonodárné moci ČR a popíše jejich činnost. Vyjmenuje orgány výkonné moci ČR a popíše jejich činnost. Vyjmenuje orgány soudní moci ČR a popíše jejich činnost. Uvede příklady činnosti státní správy a samosprávy na úrovni obce. Objasní rozdíl mezi hejtmanem, primátorem a starostou.
Objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů.	Uvede příklady základních principů demokratického řízení státu. Diskutuje o výhodách a nevýhodách demokratického způsobu řízení státu. Uvede příklady demokratického způsobu řízení státu v každodenním životě.
Vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů.	Vlastními slovy vyjádří význam voleb do zastupitelstev. Vlastními slovy objasní, proč je důležité se účastnit voleb. Uvede příklady činnosti místního zastupitelstva.
Přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťováni obrany státu.	Na příkladu objasní, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele. Popíše postup při reklamaci výrobku nebo služby. Uvede příklady základních lidských práv. Diskutuje o ochraně základních práv a svobod. Na příkladu uvede povinnosti občana při obraně státu.
Objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství.	Vysvětlí, proč je důležitá právní úprava společenských vztahů. Popíše způsoby vzniku a zániku vlastnictví. Popíše vznik a zánik pracovního poměru. Pojmenuje podstatné náležitosti pracovní smlouvy. Vlastními slovy objasní právní a společenskou roli instituce manželství.
Provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava; koupě, oprava či pronájem věci.	Na příkladu objasní práva a povinnosti při osobní přepravě. Na příkladu objasní práva a povinnosti při nákupu. Na příkladu objasní práva a povinnosti při opravě či pronájmu věci. Na příkladu objasní důsledky jednoduchých právních úkonů.

Očekávaný výstup RVP:	**8. ročník**
Dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování.	Uvede příklady právních ustanovení, která se na něj vztahují. Uvede příklady jednání, která jsou porušením právních ustanovení. Diskutuje o důsledcích porušování právních ustanovení.
Rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů.	Vyjmenuje orgány právní ochrany občanů. Na příkladu popíše činnost konkrétního orgánu právní ochrany občanů. Uvede příklad spolupráce orgánů právní ochrany.
Rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady.	Vysvětlí, co je protiprávní jednání, co je přestupek a co je trestný čin. Uvede příklady protiprávního jednání v podobě přestupků. Uvede příklady protiprávního jednání v podobě trestných činů.
Diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání.	Uvede příklady korupčního jednání. Diskutuje o příčinách, které vedou osoby ke korupčnímu jednání, a o důsledcích, které z tohoto jednání plynou pro všechny zúčastněné.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Očekávaný výstup RVP:	**8. ročník**
Člověk, stát a právo	
Má základní znalosti o podstatě a fungování demokratické společnosti.	Má základní znalosti o podstatě a fungování demokratické společnosti.
Očekávaný výstup RVP:	**8. ročník**

Chápe státoprávní uspořádání České republiky, zákonodárných orgánů a institucí státní správy.	Chápe státoprávní uspořádání České republiky, zákonodárných orgánů a institucí státní správy.
Uvede symboly našeho státu a zná způsoby jejich užívání.	Uvede symboly našeho státu a zná způsoby jejich užívání.
Zná základní práva a povinností občanů.	Zná základní práva a povinností občanů.
Na příkladu vysvětlí, jak reklamovat výrobek nebo službu. Uvede příklady, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele.	Na příkladu vysvětlí, jak reklamovat výrobek nebo službu. Uvede příklady, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele. Zaměření na konkrétní situace a nácvik jejich popisu a řešení.
Má základní informace o sociálních, právních a ekonomických otázkách rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků.	Má základní informace o sociálních, právních a ekonomických otázkách rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků.
Uvědomuje si rizika porušování právních ustanovení a důsledky protiprávního jednání.	Uvědomuje si rizika porušování právních ustanovení a důsledky protiprávního jednání.
Vyřizuje své osobní záležitosti vč. běžné komunikace s úřady; v případě potřeby požádá vhodným způsobem o radu.	Vyřizuje své osobní záležitosti vč. běžné komunikace s úřady; v případě potřeby požádá vhodným způsobem o radu. Nácvik konkrétní situace a možnost řešení.
Rozeznává nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy. V krizových situacích využívá služeb pomáhajících organizací.	Rozeznává nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy. V krizových situacích využívá služeb pomáhajících organizací. Žák ví, kde hledat radu a pomoc, jaké služby nabízejí pomáhající organizace a jak jejich služby efektivně využívat.

Očekávaný výstup RVP:	**9. ročník**
Mezinárodní vztahy, globální svět	
Popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování.	Uvede příklady svobody pohybu osob, zboží, práce, kapitálu v EU. Uvede příklady situací, ve kterých může občan EU uplatňovat svá práva.
Uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích.	Uvede významné mezinárodní organizace, jichž je ČR členem. Vysvětlí, proč jsou mezinárodní organizace a společenství důležité. Objasní rozdíly mezi OSN, EU a NATO. Popíše mezinárodní spolupráci při zajišťování obrany a bezpečnosti státu a uvede příklady zahraničních misí Armády ČR.
Uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory.	Uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory.
Uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva.	Popíše některé globální problémy. Zformuluje osobní názor na některé globální problémy. Diskutuje o hlavních příčinách a možných důsledcích globálních problémů.
Objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci, regionu.	Popíše, jak se některé globální problémy projevují v jeho okolí. Diskutuje o možnostech řešení globálních problémů na lokální úrovni.
Uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru.	Uvede příklady mezinárodního terorismu. Diskutuje o možnostech boje proti terorismu. Uvede situace, ve kterých se Armáda ČR podílí na národní a mezinárodní obraně. Vyhledá informace o řešení krizí nevojenského charakteru na národní a mezinárodní úrovni a vysvětlí úlohu Armády ČR.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Očekávaný výstup RVP:	**9. ročník**
Mezinárodní vztahy, globální svět	
Ví o právech občanů ČR v rámci EU a způsobech jejich uplatňování.	Zná nejdůležitější práva právech občanů ČR v rámci EU a způsobech jejich uplatňování.
Uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má ČR vztah, a ví o výhodách spolupráce mezi státy.	Uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má ČR vztah, a ví o výhodách spolupráce mezi státy.
Uvede příklady mezinárodního terorismu.	Uvede příklady mezinárodního terorismu.

Vzdělávací oblast Člověk a příroda

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Člověk a příroda** zahrnuje okruh problémů spojených se zkoumáním přírody. Poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem. Dává jim tím i potřebný základ pro lepší pochopení a využívání současných technologií a pomáhá jim lépe se orientovat v běžném životě.

V této vzdělávací oblasti dostávají žáci příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Na takovém poznání je založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav i člověka, včetně možných ohrožení plynoucích z přírodních procesů, z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody. Vzdělávací oblast také významně podporuje vytváření otevřeného myšlení (přístupného alternativním názorům), kritického myšlení a logického uvažování.

Vzdělávací obory vzdělávací oblasti Člověk a příroda, jimiž jsou **Fyzika, Chemie, Přírodopis** a **Zeměpis**, svým činnostním a badatelským charakterem výuky umožňují žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, a tím si uvědomovat i užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Zvláště významné je, že při studiu přírody specifickými poznávacími metodami si žáci osvojují i důležité dovednosti. Jedná se především o rozvíjení dovednosti soustavně, objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat a měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných přírodních jevů, analyzovat výsledky tohoto ověřování a vyvozovat z nich závěry. Žáci se tak učí zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti či vztahy mezi nimi, klást si otázky (Jak? Proč? Co se stane, jestliže?) a hledat na ně odpovědi, vysvětlovat pozorované jevy, hledat a řešit poznávací nebo praktické problémy, využívat poznání zákonitostí přírodních procesů pro jejich předvídání či ovlivňování.

Ve výše zmíněných vzdělávacích oborech žáci postupně poznávají složitost a mnohotvárnost skutečnosti, podstatné souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, především pak závislost člověka na přírodních zdrojích a vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a na lidské zdraví. Učí se zkoumat změny probíhající v přírodě, odhalovat příčiny a následky ovlivňování důležitých místních i globálních ekosystémů a uvědoměle využívat své přírodovědné poznání ve prospěch ochrany životního prostředí a principů udržitelného rozvoje. Komplexní pohled na vztah mezi člověkem a přírodou, jehož významnou součástí je i uvědomování si pozitivního vlivu přírody na citový život člověka, utváří – spolu s fyzikálním, chemickým a přírodopisným vzděláváním – také vzdělávání zeměpisné, které navíc umožňuje žákům postupně odhalovat souvislosti přírodních podmínek a života lidí i jejich společenství v blízkém okolí, v regionech, na celém území ČR, v Evropě i ve světě.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **Zeměpis**, který má přírodovědný i společenskovědní charakter, je, v zájmu zachování celistvosti oboru, umístěn celý v této vzdělávací oblasti. Vzdělávací oblast Člověk a příroda navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět, která na elementární úrovni přibližuje přírodovědné poznávání žákům 1. stupně základního vzdělávání, a kooperuje především se vzdělávacími oblastmi Matematika a její aplikace, Člověk a společnost, Člověk a zdraví a Člověk a svět práce a přirozeně i s dalšími vzdělávacími oblastmi.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování
- potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, které mají vliv i na ochranu zdraví, životů, životního prostředí a majetku, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi
- způsobu myšlení, které vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech více nezávislými způsoby
- posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů
- zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, ke svému zdraví i zdraví ostatních lidí
- porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí
- uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejích obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody a biomasy
- utváření dovedností vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí.

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vyučovací předmět: Fyzika

Výuka fyziky by měla být názorná, učitel by měl postupovat od jevu k vysvětlení. Snaha o co největší názornost se projevuje v množství a v pestrosti fyzikálních pokusů a jevů, které učitel dětem předvádí. Pokusy a jevy jsou předváděny pokud možno „naživo“. Děti by si měly pokusy i samy vyzkoušet, pokusy a pozorování mohou žáci provádět i doma. Tímto způsobem si děti tříbí schopnost přesně pozorovat a v neposlední řadě také schopnost své pozorování výstižně popsat. Předmět Fyzika směřuje k podpoře hledání a poznávání fyzikálních faktů a jejich vzájemných souvislostí, vede k rozvíjení a upevňování dovedností objektivně pozorovat a měřit fyzikální vlastnosti a procesy. Dále vede k vytváření a ověřování hypotéz, potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi. Učí žáky zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti a vztahy mezi nimi - směřuje k osvojení základních fyzikálních pojmů a odborné terminologie, také podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování

Předmět fyzika je vyučován jako samostatný předmět v 6. ročníku jednu hodinu týdně, v 7. a v 8. ročníku dvě hodiny týdně a 9. ročníku jednu hodinu týdně jako volitelný předmět.

Týdenní časová dotace:

6. ročník	**1**
7. ročník	**2**
8. ročník	**2**
9. ročník	**0+1**
celkem	**6**

Mezipředmětové vztahy:

Matermatika, Chemie, Přírodopis, Zeměpis, Informatika, Český jazyk a literatura

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- učitel vede žáky k vyhledávání, třídění a propojování informací, k používání odborné terminologie, k samostatnému měření, experimentování a porovnávání získaných informací, k nalézání souvislostí mezi získanými daty

Kompetence k řešení problémů

- učitel zadává takové úkoly, při kterých se žáci učí využívat základní postupy badatelské práce, tj. nalezení problému, formulace, hledání a zvolení postupu jeho řešení, vyhodnocení získaných dat

Kompetence komunikativní

- práce ve skupinách je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých, na diskusi - učitel vede žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě Kompetence sociální a personální - využívání skupinového vyučování vede žáky ke spolupráci při řešení problémů - učitel navozuje situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků, pocitu zodpovědnosti - učitel vede žáky k ochotě pomoci

Kompetence občanské

- učitel vede žáky k šetrnému využívání elektrické energie, k posuzování efektivity jednotlivých energetických zdrojů
- učitel podněcuje žáky k upřednostňování obnovitelných zdrojů ve svém budoucím životě

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky k dodržování a upevňování bezpečného chování při práci s fyzikálními přístroji a zařízeními

Začlenění průřezových témat

Průřezová témata	**Náměty a činnosti**	**ročník**
Osobnostní a sociální výchova	- rozvíjení kritického myšlení, navrhování způsobů řešení problémů, ochota pomoci a spolupracovat	6. – 9. roč.
Výchova demokratického občana	- evropská a globální dimenze v efektivním využívání zdrojů energie v praxi, výroba a potřeba energie v globálním měřítku, udržitelný rozvoj - prezentace a obhajování vlastního postupu a názoru	6. – 9. roč.
Výchova k myšlení v Evropských a globálních souvislostech	- připravuje si aktuality z různých zdrojů (tiskoviny, televize, internet) - významní evropští fyzici	6. – 9. roč.
Multikulturní výchova	- vzájemné respektování	6. – 9. roč.
Enviromentální výchova	- diskuze o energetice vzhledem k životnímu prostředí, nabídka práce s texty s enviromentální tematikou v rámci projektů	6. – 9. roč.
Mediální výchova	- tvorba odborných textů a článků, recenze odborných textů	6. – 9. roč.

FYZIKA

Očekávaný výstup RVP:	6. ročník
– změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa	- žák zná pojem těleso a látka, příslušnými měřidly měří fyzikální veličiny (**měřené veličiny** – délka, objem, hmotnost, teplota a její změna, čas), zná skupenství látek
– předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty	- objasní pojmy délková teplotní roztažnost a objemová teplotní roztažnost
– uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí	-vysvětlí na základě porozumění částicovému složení látek následující procesy – rozpouštění pevných látek v kapalině (i v závislosti na teplotě) a šíření zápachu v uzavřené místnosti
– využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů	- objasní praktický význam veličiny hustota jako charakteristiky látky a veličin hmotnost a objem jako charakteristik konkrétního tělesa
- sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu	- identifikuje schematické značky součástí elektrického obvodu (např. žárovka, zdroj, vypínač, rezistor, voltmetr, ampérmetr) a pojmenuje jednotlivé součásti elektrického obvodu, zapojí podle schématu jednoduchý elektrický obvod včetně zapojení voltmetru a ampérmetru pro měření elektrického napětí a proudu, ovládá pravidla bezpečné práce a manipulace s elektrickými zařízeními a ovládá základy první pomoci při úrazu elektrickým proudem
- využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní	– uvede příklady elektrických spotřebičů, které pro svoji činnost využívají elektromagnetickou indukci, popíše jev elektromagnetické indukce, uvede příklady využití transformátoru v praxi
– zapojí správně polovodičovou diodu	– zapojí polovodičovou diodu v propustném, resp. závěrném směru
– využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh	– uvede příklady stejnorodého optického prostředí a dále pak příklady průhledných, průsvitných a neprůhledných optických prostředí, vysvětlí zákon odrazu světla při použití pojmu kolmice dopadu, objasní, proč pro obraz v rovinném zrcadle používáme pojem zdánlivý obraz a proč dochází ke stranovému převrácení obrazu, popíše a vysvětlí příklady, kdy v technické praxi dochází k využití zákona odrazu světla, a provádí praktické pokusy na základě tohoto zákona
– rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici, či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami	– vysvětlí, kdy dochází k lomu světla, rozhodne, zda v konkrétním příkladu rozhraní dvou různých optických prostředí dochází k lomu světla ke kolmici, nebo k lomu světla od kolmice (součástí zadání je popis, kdy dochází k lomu ke kolmici a kdy od kolmice), rozliší spojku od rozptylky podle optických vlastností

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Očekávaný výstup RVP:	6. ročník
změří v jednoduchých konkrétních případech vhodně zvolenými měřidly důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa – délku, hmotnost, čas	žák zná pojem těleso a látka, příslušnými měřidly měří fyzikální veličiny (**měřené veličiny** – délka, objem, hmotnost, teplota a její změna, čas), zná skupenství látek
sestaví podle schématu jednoduchý elektrický obvod	umí sestavit jednoduchý elektrický obvod.
vyjmenuje zdroje elektrického proudu	zná zdroje elektrického proudu
rozliší vodiče od izolantů na základě jejich vlastností; zná zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji a zařízeními; zná druhy magnetů a jejich praktické využití; rozpozná, zda těleso je, či není zdrojem světla	rozezná vodič od izolantu, zná druhy magnetů, rozpozná zdroj světla, řídí se zásadami bezpečnosti při práci

Očekávaný výstup RVP:	7. ročník
– rozeznává, že je těleso v klidu, či pohybu vůči jinému tělesu	– pozná, že je těleso v klidu či pohybu vůči jinému tělesu
– změří velikost působící síly	– prakticky změří velikost působící síly siloměrem
– určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici	– určí graficky výslednici dvou sil se společným působištěm působících na těleso,uvede příklady, kdy a jak se v denním životě i v technické praxi cíleně zvětšuje nebo zmenšuje velikost třecí síly
– aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů	
– zná vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného přímočarého pohybu těles při řešení jednoduchých problémů	- používá vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného přímočarého pohybu těles
– rozezná, zda na těleso v konkrétní situaci působí síla	– pozná, že na těleso působí síla
– předvídá změnu pohybu těles při působení síly	– umí předpovědět změnu pohybu těles při působení síly
- využívá Newtonovy zákony pro objasňování či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích	- zná a využívá první, druhý a třetí Newtonův zákon
– využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení jednoduchých praktických problémů	– zná zákonitosti tlaku v klidných tekutinách
– předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní	– na základě experimentu určí velikost vztlakové síly působící na těleso zcela ponořené do kapaliny, na základě znalosti hustoty tělesa a tekutiny předpoví chování tělesa v této tekutině

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Očekávaný výstup RVP:	**7. ročník**
rozeznává, že je těleso v klidu, či pohybu vůči jinému tělesu	pozná, že je těleso v klidu či pohybu vůči jinému tělesu
zná vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného přímočarého pohybu těles při řešení jednoduchých problémů	používá vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného přímočarého pohybu těles
rozezná, zda na těleso v konkrétní situaci působí síla	pozná, že na těleso působí síla
předvídá změnu pohybu těles při působení síly	umí předpovědět změnu pohybu těles při působení síly
využívá Newtonovy zákony pro objasňování či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích	zná a využívá první, druhý a třetí Newtonův zákon
využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení jednoduchých praktických problémů	zná zákonitosti tlaku v klidných tekutinách,
zná způsob šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí; rozliší spojnou čočku od rozptylky a zná jejich využití	rozliší spojku od čočky, umí je využít, pozná způsob šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí

Očekávaný výstup RVP:	**8. ročník**
– určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa	– vysvětlí definiční vztah pro mechanickou práci vykonanou konstantní silou, která působí na těleso ve směru pohybu, a provádí jednoduché výpočty vykonané práce, resp. síly nebo dráhy, ze znalosti vykonané práce určí změnu energie příslušného tělesa a naopak
– využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem	– vypočítá výkon ze zadané práce a času, objasní pojem účinnost
- využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh	- popíše formy energie, se kterými se může setkat v přírodě, vysvětlí na základě zákona zachování energie jednoduché příklady přeměny forem energie a jejich přenosu
- určí v jednoduchých případech teplo přijaté nebo odevzdané tělesem	vyhledá v tabulkách měrnou tepelnou kapacitu látek a vysvětlí její význam, využívá vztah Q = c.m.(t2 – t1) pro určování tepla přijatého nebo odevzdaného tělesem v konkrétním příkladě
- zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	- posoudí výhody a nevýhody užití některých energetických zdrojů, jako uhlí, ropy, zemního plynu, větru, vody… (například pro výrobu elektrické energie), posoudí výhody a nevýhody využití jaderné energie, resp. vliv jaderné elektrárny na životní prostředí
– rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí	– zná zdroje elektrického proudu – rozliší zdroje stejnosměrného a střídavého elektrického napětí a rozpozná elektrické spotřebiče připojované ke stejnosměrnému napětí od těch, které jsou připojovány ke střídavému elektrickému napětí, změří elektrické napětí na různých součástkách elektrického obvodu, změří elektrický proud v různých částech jednoduchého elektrického obvodu
– využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů	– na základě Ohmova zákona rozumí vztahu mezi fyzikálními veličinami el. proud, el. napětí a el. Odpor, využívá vztah pro elektrický odpor (R = U/I) a dokáže vypočítat při znalosti dvou veličin veličinu třetí v jednoduchém elektrickém obvodu
– rozpozná zdroje zvuku, jeho šíření a odraz	– zná zdroje zvuku, jeho šíření a odraz
– posoudí vliv nadměrného hluku na životní prostředí a zdraví člověka	– rozezná vliv nadměrného hluku na zdraví člověka

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Očekávaný výstup RVP:	**8. ročník**
uvede vzájemný vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem (bez vzorců)	zná vztah mezi výkonem, prací a časem
rozpozná vzájemné přeměny různých forem energie, jejich přenosu a využití	orientuje se v různých formách energie, jejich přenosu a využití
rozezná v jednoduchých příkladech teplo přijaté či odevzdané tělesem	odliší od sebe teplo přijaté či odevzdané tělesem
pojmenuje výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	zná energetické výhody a nevýhody zdrojů z hlediska životního prostředí
aplikuje poznatky o jednoduchých strojích při řešení jednoduchých praktických problémů	umí použít poznatky o jednoduchých strojích
rozpozná zdroje zvuku, jeho šíření a odraz	zná zdroje zvuku, jeho šíření a odraz
posoudí vliv nadměrného hluku na životní prostředí a zdraví člověka	rozezná vliv nadměrného hluku na zdraví člověka

Očekávaný výstup RVP:	**9. ročník**
- objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet	- vysvětlí, která síla udržuje planety na oběžné dráze kolem Slunce a nedovolí, aby se od Slunce vzdálily; obdobně vysvětlí pohyb měsíců kolem planet, popíše s využitím modelu, proč dochází k zatmění Slunce a zatmění Měsíce, jednoduše vysvětlí (s použitím modelu) podstatu střídání měsíčních fází
- odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností	- vysvětlí princip uvolňování energie ve Slunci, popíše rozdíly mezi hvězdou a planetou
	- Opakování elektrodynamika

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Očekávaný výstup RVP:	**9. ročník**
objasní pohyb planety Země kolem Slunce a pohyb Měsíce kolem Země	orientuje se v pohybech Země kolem Slunce a Měsíce kolem Země
odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností	rozpozná hvězdu od planety na základě jejich vlastností
zná planety sluneční soustavy a jejich postavení vzhledem ke Slunci	orientuje se ve sluneční soustavě
osvojí si základní vědomosti o Zemi jako vesmírném tělese a jejím postavení ve vesmíru	má základní vědomosti o Zemi, jako o vesmírném tělese

Vyučovací předmět: Chemie

Předmět **Chemie** se vyučuje jako samostatný předmět v 8. a 9. ročníku po dvou hodinách týdně. Umožňuje žákovi poznávat přírodu jako systém, chápat důležitost udržování přírodní rovnováhy, aplikovat poznatky v praktickém životě.

Výuka předmětu:

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o obor
- vede k poznávání a pochopení základních chemických pojmů a zákonitostí
- učí provádět, pozorovat, předvídat, vyhodnocovat a zaznamenávat jednoduché chemické pokusy
- učí řešit problémy a správně jednat v každodenních životních situacích, upevňuje dovednosti pracovat podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi a dovednosti poskytnout první pomoc při úrazech s vybranými chemickými látkami
- učí poznatky využívat k rozvíjení odpovědných občanských postojů.

Vyučovací předmět Chemie je zařazen do práce CA a televizního vysílání. Žáci tvoří knihy, vedou deníky a zápisy.

Týdenní časová dotace:

8. ročník	**2**
9. ročník	**2**
celkem	**4**

Mezipředmětové vztahy:

Předmět chemie je úzce provázán s ostatními předměty oblasti Člověk a příroda (přírodopis, zeměpis, fyzika) a s matematikou

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel:

Vede žáka k systematickému pozorování chemických látek, jejich přeměn a podmínek, za kterých tyto změny nastávají.

Učí žáka plánovat, organizovat a vyhodnocovat jeho činnost.

Učí žáka vyhledávat informace v literatuře a na internetu, vyhodnocovat je z hlediska důležitosti a využívat je pro další učení.

Umožňuje žákovi experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry.

Používá prvky pozitivní motivace při hodnocení žáka.

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

Předkládá problémové situace související s učivem chemie.

Dává žákovi možnost zvolit způsob řešení a obhájit své rozhodnutí, podporuje samostatnost, tvořivost a logické myšlení.

Rozvíjí schopnost objevovat a formulovat problém.

Podporuje využívání moderní techniky a moderních technologií při řešení problémů.

Učí možnosti některým problémům předcházet.

Podporuje týmovou spolupráci při řešení problémů.

Kompetence komunikativní

Učitel:

Vede žáka ke správnému užívání odborných termínů, značek a vzorců.

Vede žáka k logicky uspořádanému vyjadřování, dbá na kulturní úroveň mluveného i psaného projevu.

Umožňuje přátelskou komunikaci mezi žáky a vyučujícím i mezi žáky navzájem. Podněcuje žáka k argumentaci, učí ho naslouchat jiným názorům.

Vytváří podmínky pro využití informačních a komunikačních technologií.

Kompetence sociální a personální

Učitel:

Zadává úkoly, při nichž mohou žáci spolupracovat.

Minimalizuje používání frontálních metod vyučování, podporuje skupinovou výuku a kooperativní učení.

Rozvíjí schopnost žáků zastávat v týmu různé role.

Učí žáka kriticky hodnotit svoji práci a svůj přínos pro kolektiv.

Kompetence občanské

Učitel:

Učí žáky poznávat možnosti rozvoje i zneužití chemie.

Vede žáky k odpovědnosti za jejich zdraví a za zachování kvalitního životního prostředí.

Netoleruje nekamarádské chování a odmítnutí požadované pomoci.

Učí žáky chovat se zodpovědně v krizových situacích a umět přivolat a poskytnout pomoc. Respektuje společně se žáky řád učebny, laboratorní řád a pravidla bezpečné práce.

Kompetence pracovní

Učitel:

Vede žáky k pozitivnímu vztahu k práci.

Seznamuje žáky s používáním vhodných materiálů, nástrojů a technologií.

Seznamuje žáky se zásadami bezpečné práce a ochrany zdraví a důsledně dbá na jejich dodržování.

Zadává úkoly tak, aby získané poznatky mohli žáci využít v praxi.

Seznamuje žáky s různými profesemi a pomáhá jim tak v jejich budoucím profesním rozhodování.

Začlenění průřezových témat

Průřezová témata	Náměty a činnosti	ročník
Osobnostní a sociální výchova	- komunitní (ranní a hodnotící) kruh, skupinová práce, metody hodnocení a sebehodnocení - písemná komunikace, metody kritického myšlení	8. – 9. roč.
Výchova demokratického občana	- možnost volby činností a pomůcek, respektování názorů ostatních - prezentace a obhajování vlastního postupu a názoru	8. – 9. roč.
Enviromentální výchova	- tvoření článků o chemii - televizní vysílání, nabídka práce s texty s enviromentální tematikou v rámci projektů	8. – 9. roč.
Mediální výchova	- tvoří vlastní příběhy - publikace vlastních prací v novinách nebo na internetových stránkách	8. – 9. roč.

CHEMIE

Očekávaný výstup RVP:	8. ročník
Pozorování, pokus a bezpečnost práce	
Určí společné a rozdílné vlastnosti látek.	Rozliší skupenství látek. Pojmenuje změny skupenství látek. Porovná společné a rozdílné vlastnosti vybraných látek. Určí skupenství, barvu, zápach, rozpustnost ve vodě.
Pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí.	Uvede zásady bezpečné práce v laboratoři. Na základě výstražných symbolů a varování na etiketě posoudí nebezpečnost látky. Popíše způsoby bezpečné práce s chemickými látkami ve školní laboratoři. Pro práci s chemickými látkami volí vhodné ochranné pomůcky a správně je využívá. Prakticky provede ředění roztoku kyseliny/hydroxidu s využitím takové/ho kyseliny/hydroxidu, se kterou/kterým může běžně pracovat.
Objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek.	U všechna telefonní čísla integrovaného záchranného systému důležitá pro případ havárie a popíše zásady volání na tísňové linky. Popíše zásady první pomoci při úrazu (poleptání, popálení, pořezání, nadýchání se jedovatého plynu) v laboratoři nebo domácnosti. Na příkladech ze svého okolí uvede způsob chování při úniku nebezpečných chemických látek.
Směsi	
Rozlišuje směsi a chemické látky.	Uvede příklady plynných, kapalných a pevných směsí. Rozliší u známých směsí, zda jsou různorodé, nebo stejnorodé. Uvede příklady směsí a čistých látek.
Vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení.	Vypočítá složení roztoku s využitím procentuálního vyjádření nebo pomocí hmotnostního zlomku. Navrhne přípravu roztoku daného složení v domácnosti.
Vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek.	Rozlišuje mezi pojmy nasycený a nenasycený roztok. Správně používá termíny: složka roztoku, rozpuštěná látka a rozpouštědlo, koncentrovanější a zředěnější roztok. Popíše vliv teploty, míchání a plošného obsahu povrchu rozpouštěné pevné látky na rychlost jejího rozpouštění.

Očekávaný výstup RVP:	8. ročník
Navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi.	Samostatně sestaví filtrační aparaturu s využitím laboratorních pomůcek. Vysvětlí princip usazování a destilace na konkrétním příkladu. Aplikuje poznatky o oddělování složek směsí na příkladech z běžného života. Prakticky provede oddělení složek směsí, které využívá v běžném osobním životě (dekantace, filtrace, krystalizace).
Rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití.	Pojmenuje správnými názvy vodu v plynném, kapalném a pevném skupenství. Vysvětlí, jak voda v závislosti na fyzikálních podmínkách mění své skupenství, a uvede, jak se změny skupenství nazývají. Uvede základní fyzikální a chemické vlastnosti vody. Uvede příklady využití vody v domácnosti, v průmyslu a v zemědělství a zhodnotí vliv využití vody v této činnosti na životní prostředí. Vysvětlí význam vody pro život na Zemi. Žák používá správně pojmy: odpadní voda, pitná voda, užitková voda, destilovaná voda.
Uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění.	Uvede základní složky čistého vzduchu. Vysvětlí význam kyslíku pro život na Zemi. Vyjmenuje zdroje znečištění vzduchu ve svém okolí a regionu, ve kterém žije (vnějších i vnitřních prostor). Navrhne způsoby, jak chránit čistotu ovzduší. Vyjmenuje zdroje znečištění vody ve svém okolí i v regionu, ve kterém žije. Navrhne způsoby ochrany čistoty vod v přírodě. Navrhne, jak šetřit vodou v domácnosti.
Částicové složení látek a chemické prvky	
Používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech.	Rozlišuje částice atomu, atomy a molekuly. Popíše umístění protonů, elektronů a neutronů v atomu. Uvede znaménko elektrického náboje elektronu a protonu.
Rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech.	Používá pojmy chemický prvek a chemická sloučenina ve správných souvislostech. Rozliší chemickou značku prvku a chemický vzorec sloučeniny. Vyjádří složení chemické látky ze vzorce chemické sloučeniny. Rozliší anionty, kationty a atomy. Používá značky a názvy vybraných chemických prvků (zejména prvků hlavních skupin a významných zástupců kovů).
Orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti.	Rozliší periody a skupiny v periodické soustavě chemických prvků a vyhledá známé prvky s podobnými vlastnostmi. Rozliší mezi známými prvky kovy a nekovy. Uvede charakteristické vlastnosti kovů a nekovů.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Očekávaný výstup RVP:	8. ročník
Pozorování, pokus a bezpečnost práce	
Rozliší společné a rozdílné vlastnosti látek.	Rozliší společné a rozdílné vlastnosti látek.
Pracuje bezpečně s vybranými běžně používanými nebezpečnými látkami.	Pracuje bezpečně s vybranými běžně používanými nebezpečnými látkami.
Reaguje na případy úniku nebezpečných látek, rozpozná přeměny skupenství látek.	Reaguje na případy úniku nebezpečných látek, rozpozná přeměny skupenství látek.
Směsi	
Pozná směsi a chemické látky.	Pozná základní směsi a chemické látky.
Rozezná druhy roztoků a jejich využití v běžném životě.	Rozezná druhy roztoků a jejich využití v běžném životě.
Rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich použití.	Rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich použití v praxi.
Uvede zdroje znečišťování vody a vzduchu ve svém nejbližším okolí.	Uvede zdroje znečišťování vody a vzduchu ve svém nejbližším okolí.
Částicové složení látek a chemické prvky	
Zná nejobvyklejší chemické prvky a jednoduché chemické sloučeniny a jejich značky.	Zná nejobvyklejší chemické prvky a jednoduché chemické sloučeniny a jejich značky.
Rozpozná vybrané kovy a nekovy a jejich možné vlastnosti.	Rozpozná vybrané kovy a nekovy a jejich možné vlastnosti.

Očekávaný výstup RVP:	9. ročník
Chemické reakce	
Rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání.	Rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí. Pojmenuje správně výchozí látky a produkty jednoduchých chemických reakcí. Rozliší neutralizaci od ostatních chemických reakcí.
Přečte chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu.	Uvede zákon zachování hmotnosti. Využije zákon zachování hmotnosti při řešení jednoduchých úloh. Přečte s porozuměním jednoduché chemické rovnice. Zapíše jednoduché chemické rovnice.
Aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu.	Popíše vliv teploty, plošného obsahu povrchu, koncentrace reaktantů a katalyzátorů na rychlost chemické reakce. Popíše správný způsob ředění hydroxidů a kyselin. Popíše první pomoc při zasažení lidského těla roztoky hydroxidů a kyselin.
Anorganické sloučeniny	
Porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí.	Uvede vlastnosti a použití prakticky významných nebo mediálně známých oxidů, kyselin, hydroxidů a solí. Užívá vedle názvů i vzorce vybraných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí, které souvisejí s bezpečností a zdravím člověka a s ochranou životního prostředí. Vysvětlí rozdíl mezi tvrdou a měkkou vodou. Popíše způsob odstraňování kotelního (vodního) kamene v domácích spotřebičích. Rozlišuje mezi jednosložkovými a kombinovanými průmyslovými hnojivy. Posoudí vliv přírodních a průmyslových hnojiv na životní prostředí.
Vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet.	Popíše vznik kyselých dešťů, včetně látek, jež je způsobují. Zhodnotí vliv kyselých dešťů na životní prostředí i různé objekty. Navrhne příklady opatření, kterými lze předcházet vzniku kyselých dešťů.
Orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi.	Rozliší kyselé a zásadité roztoky pomocí hodnot pH. Prakticky změří pH roztoku, se kterým se setká v běžném životě. Uvede příklady neutralizace prováděné v běžném životě.
Organické sloučeniny	
Rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití.	Zařadí uhlovodíky mezi organické látky. Užívá vedle názvů i vzorce nejjednodušších uhlovodíků. Popíše vlastnosti nejjednodušších uhlovodíků. Uvede příklady použití nejjednodušších uhlovodíků. Uvede příklady zdrojů uhlovodíků.

Očekávaný výstup RVP:	9. ročník
Zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy.	Rozliší fosilní a ostatní paliva. Uvede výhody a nevýhody využívání fosilních a ostatních druhů paliv vzhledem k životnímu prostředí a vyčerpatelnosti zdrojů. Uvede příklady produktů získávaných při frakční destilaci ropy. Uvede příklady výrobků chemického průmyslu, jejichž výchozí surovinou je ropa nebo zemní plyn.
Rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití.	Rozliší halogenderiváty uhlovodíků, alkoholy a organické kyseliny. Popíše používání freonů v praktickém životě a jejich vliv na životní prostředí. Jmenuje nejjednodušší alkoholy a popíše jejich vlastnosti. Zhodnotí rizika konzumace alkoholu z hlediska zdraví člověka. Uvede příklady nejznámějších organických kyselin (i triviálních názvů) a jejich výskytu.
Orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktů biochemického zpracování, především bílkovin, tuků, sacharidů.	Rozliší výchozí látky a produkty fotosyntézy. Vysvětlí význam fotosyntézy pro život na Zemi. Rozliší bílkoviny, tuky, sacharidy a vitaminy z hlediska výživy. Orientuje se v rostlinných a živočišných tucích a ve způsobech jejich uchovávání. Posoudí různé typy potravin z hlediska obecně uznávaných zásad zdravé výživy.
Určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu.	Určí nezbytné podmínky pro průběh fotosyntézy.
Uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů.	Uvede příklady zdrojů bílkovin a jejich význam pro člověka. Uvede příklady zdrojů tuků a jejich význam pro člověka. Uvede příklady zdrojů sacharidů a jejich význam pro člověka. Uvede příklady zdrojů vitaminů a jejich význam pro člověka.
Chemie a společnost	
Zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi.	Uvede příklady prvotních a druhotných surovin významných pro chemickou výrobu. Zhodnotí ekologický a ekonomický význam recyklace odpadů. Popíše význam ropy, uhlí a zemního plynu pro chemický průmysl i pro praktický život člověka.
Aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe.	Uvede telefonní čísla, na která má volat v případě vzniku požárů. Popíše správné chování při požáru. Rozpozná označení hořlavých, toxických a výbušných látek. Rozliší základní hasební látky v hasicích přístrojích.
Orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka.	Jmenuje zástupce významných plastů a jejich vlastnosti. Zhodnotí význam plastů z hlediska praktického využití člověkem a dopady jejich využívání na životní prostředí. Popíše bezpečné a k životnímu prostředí šetrné zacházení s mycími a čisticími prostředky v domácnosti. Popíše vliv mycích a čisticích prostředků na životní prostředí. Jmenuje skupiny běžně dostupných léčiv a způsoby jejich použití. Porozumí základním instrukcím uvedeným v příbalových letácích léčiv. Uvede příklady zákonně i nezákonně prodávaných omamných a návykových látek. Popíše příklady následků účinků nadměrné konzumace drog (včetně kouření a požívání alkoholu) na lidský organismus. Uvede zástupce látek, které nejčastěji znečišťují ovzduší, vodu a půdu. Popíše zásady chování při nadměrném znečištění ovzduší, vody a půdy.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Očekávaný výstup RVP:	**9. ročník**
Chemické reakce	
Pojmenuje výchozí látky a produkty nejjednodušších chemických reakcí.	Žáci rozumí chemické reakci jako změně výchozích látek na produkty. Popis reakce je přitom vhodné provádět prostřednictvím změn skupenství nebo vlastností výchozích látek a produktů. Důraz na zápis chemické rovnice není v případě vzdělávání žáků s LMP na místě.
Anorganické sloučeniny	
Popíše vlastnosti a použití vybraných prakticky využitelných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a zná vliv těchto látek na životní prostředí.	Žák umí popsat vlastnosti a použití vybraných prakticky využitelných oxidů, kyselin, zásad a solí. Zná vliv těchto látek na životní prostředí.
Orientuje se na stupnici pH, změří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem - poskytne první pomoc při zasažení pokožky kyselinou nebo hydroxidem.	Žák má povědomí o stupnici pH a měli by umět změřit pH roztoku za využití univerzálního indikátorového papírku. Zcela zásadní je však rozvíjet dovednost poskytnout první pomoc při zasažení pokožky kyselinou nebo hydroxidem.
Organické sloučeniny	
Zhodnotí užívání paliv jako zdrojů energie.	Žák dokáže zhodnotit užívání paliv jako zdrojů energie.
Zná příklady produktů průmyslového zpracování ropy.	Žák uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy.
Uvede příklady bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů v potravě z hlediska obecně uznávaných zásad správné výživy.	Žák uvede příklady bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů v potravě z hlediska obecně uznávaných zásad správné výživy.
Chemie a společnost	
Ví o využívání prvotních a druhotných surovin.	Zná využívání prvotních a druhotných surovin.
Zhodnotí využívání různých látek v praxi vzhledem k životnímu prostředí a zdraví člověka.	Zhodnotí využívání různých látek v praxi vzhledem k životnímu prostředí a zdraví člověka.

Vyučovací předmět: Přírodopis

Předmět **Přírodopis** se vyučuje jako samostatný předmět v 6., 7., 8. po dvou hodinách týdně a v 9. ročníku po jedné hodině týdně. Tento předmět má žákovi přinést základní poznatky o přírodě, porozumět vzájemným vztahům mezi živou, neživou přírodou a člověkem. Hlavním cílem je klást důraz na ochranu životního prostředí, které je potřeba u dětí rozvíjet již od nejútlejšího věku. Vzdělávání v předmětu přírodopis: - směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o přírodu a přírodniny - poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodních zákonitostí - umožňuje poznat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a navzájem se ovlivňují - Podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování - učí aplikovat přírodovědné poznatky v praktickém životě - vede k chápání podstatných souvislostí mezi stavem přírody a lidskou činností, závislosti člověka na přírodních zdrojích - seznamuje žáka se stavbou živých organismů

Vyučovací předmět Přírodopis je zařazen do práce CA. Žáci tvoří portfolia.

Týdenní časová dotace:

6. ročník	**1+1**
7. ročník	**2**
8. ročník	**2**
9. ročník	**1**
celkem	**6+1**

Mezipředmětové vztahy:

Předmět **Přírodopis** je úzce provázán s ostatními předměty oblasti Člověk a příroda (chemie, zeměpis, fyzika) a s matematikou

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel:

Vede žáky k vyhledávání základních podpojmů a poznatků, třídění a propojování informací. Učí žáka správně používat odbornou terminologii. Vede žáka k samostatnosti při pozorování a porovnávání získaných informací a k nalézání souvislostí.

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

Zadává úkoly takovým způsobem, který umožňuje žákovi zvolit si více postupů. Zařazuje metody, při kterých žáci sami navrhují řešení, docházejí k závěrům a vyhodnocují získaná fakta. Rozvíjí schopnost nalézt a formulovat problém. Řeší s žáky možnosti, jak některým problémům předcházet. Podporuje vzájemnou spolupráci při řešení problémů.

Kompetence komunikativní

Učitel:

Podporuje práci ve skupinách, která je založena na vzájemné komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých, na vzájemné diskusi. Vede žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě. Umožňuje prezentaci práce žáků, kteří mají možnost sami zhodnotit výsledky své práce a práce svých spolužáků a reagovat na hodnocení ostatních, argumentovat, přijmout kritiku.

Kompetence sociální a personální

Učitel:

Zadává úkoly, při nichž mohou žáci spolupracovat.

Minimalizuje používání frontálních metod vyučování, podporuje skupinovou výuku a kooperativní učení.

Rozvíjí schopnost žáků zastávat v týmu různé role.

Učí žáka kriticky hodnotit svoji práci a svůj přínos pro kolektiv.

Kompetence občanské

Učitel:

Vede žáky k odpovědnosti za jejich zdraví a za zachování kvalitního životního prostředí.

Netoleruje nekamarádské chování a odmítnutí požadované pomoci.

Učí žáky chovat se zodpovědně v krizových situacích a umět přivolat a poskytnout pomoc. Respektuje společně se žáky řád učebny, laboratorní řád a pravidla bezpečné práce.

Kompetence pracovní

Učitel:

Vede žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při práci s mikroskopickými preparáty a s živými přírodninami. Zadává úkoly tak, aby měli žáci možnost si práci sami

organizovat, navrhnout postup a časový rozvrh své práce a mohli získané poznatky využít v praxi, popř. ve své budoucí profesi. Rozvíjí pozitivní vztah k práci. Seznamuje žáky s používáním vhodných pomůcek a postupů při práci.

Začlenění průřezových témat

Průřezová témata	**Náměty a činnosti**	**ročník**
Osobnostní a sociální výchova	- komunitní (ranní a hodnotící) kruh, skupinová práce, metody hodnocení a sebehodnocení - písemná komunikace, metody kritického myšlení	6. – 9. roč.
Výchova demokratického občana	- možnost volby činností a pomůcek, respektování názorů ostatních- prezentace a obhajování vlastního postupu a názoru- aplikace odpovědného jednání, zodpovědnost za své zdraví, angažovaný přístup k životnímu prostředí	6. – 9. roč.
Enviromentální výchova	- tvoření článků o přírodě - televizní vysílání, nabídka práce s texty s enviromentální tematikou v rámci projektů- porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí, zachování biologické rovnováhy	6. – 9. roč.
Mediální výchova	- tvoří vlastní příběhy - publikace vlastních prací v novinách nebo na internetových stránkách	6. – 9. roč.
Výchova k myšlení v Evropských a globálních souvislostech	- evropská a globální dimenze v základech ekologie - připravuje si aktuality z různých zdrojů (tiskoviny, televize, internet)	6. – 9. roč.

PŘÍRODOPIS

Očekávaný výstup RVP:	6. ročník
Obecná biologie a genetika	
Rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů.	Rozliší získávání energie pro život výživou soběstačnou (autotrofní) a výživou nesoběstačnou (heterotrofní) a uvede příklady. Rozliší uvolňování energie pro život za využití kyslíku (buněčné dýchání – aerobně) a za nepřístupu kyslíku (anaerobně). Rozliší pojmy růst a vývoj (individuální). Uvede příklady různých projevů reakce organismů na vnější podněty. Vysvětlí význam abiotických podmínek života (slunečního záření, vzduchu, vody a minerálních látek). Objasní význam biotických podmínek života (vztahů mezi organismy). Uvede příklady přizpůsobení organismů k prostředí jako podmínku vývoje rozmanitosti života na Zemi (biodiverzity).
Popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel.	Popíše podle obrázku stavbu buňky rostliny, živočicha a bakterie. Vysvětlí rozdíl ve výživě rostlinné a živočišné buňky. Uvede funkci základních organel v buňce rostliny, živočicha a bakterie.
Rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů.	Rozliší orgány zajišťující životní funkce a rozmnožování rostlin. Rozliší orgánové soustavy zajišťující životní funkce a rozmnožování živočichů.
Třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek.	Roztřídí vybrané organismy podle zadaného kritéria. Přiřadí vybrané organismy do uvedených taxonomických jednotek.
Vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti.	Vysvětlí podstatu nepohlavního rozmnožování a uvede příklady. Vysvětlí podstatu pohlavního rozmnožování i z hlediska přenosu dědičných informací.
Uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů.	Uvede konkrétní příklady využití poznatků z genetiky rostlin, živočichů a člověka v praktickém životě. Uvede příklady vlivu šlechtění na vzhled rostlin a živočichů. Uvede příklady vlivů prostředí na utváření organismů.
Uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka.	Vysvětlí význam bakterií pro život v přírodě. Uvede příklady využívání bakterií člověkem. Uvede příklady nemocí způsobených bakteriemi a viry.

Očekávaný výstup RVP:	6. ročník
Houby	
Rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků.	Podle přírodnin, modelů nebo obrázků přírodnin s rozlišovacími znaky určí nejméně šest hub naší přírody. Rozliší mezi vybranými houbami jedlé a jedovaté podle typických znaků. Uvede zásady bezpečného sběru hub.
Vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích.	Odliší na příkladech způsob výživy hniložijný (saprofytický) a cizopasný (parazitický). Uvede význam hub v oběhu látek v přírodě.
Objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků.	Uvede, které organismy vytvářejí tělo (stélku) lišejníku a čím si jsou vzájemně prospěšné. Uvede příklad výskytu lišejníku v přírodě.
Biologie rostlin	
Odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům.	Rozliší pojmy buňka, pletivo, orgán rostlinného těla. Uvede příklad pletiva v orgánech rostliny. Rozliší rozdílnou složitost stavby těla vybraných rostlin (např. zelené řasy, mechy, kapradiny, rostliny nahosemenné a krytosemenné).
Porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku.	Uvede základní funkci kořene, stonku a listu a příklady jejich využití. Popíše vnější a vnitřní stavbu kořene, stonku a listu a porovná ji s jejich funkcí. Uvede příklady propojení rostlinných orgánů. Popíše stavbu květu a vznik plodu.
Vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin.	Uvede vstupy a výstupy fotosyntézy a podmínky ovlivňující její průběh. Objasní význam fotosyntézy pro život. Objasní význam dýchání pro život rostlin. Rozliší děje v rostlině probíhající za světla (fotosyntéza, dýchání) a za tmy (dýchání). Uvede příklady ovlivňování podmínek pro život rostlin při jejich pěstování.
Rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů.	Zařadí vybrané rostliny do základní systematické skupiny (řasy, mechy, kapradiny, přesličky, plavuně, rostliny nahosemenné, rostliny krytosemenné: dvouděložné, jednoděložné). Přiřadí k vybraným rostlinám název rodový, případně druhový s využitím zjednodušených či upravených klíčů a atlasů.
Odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí.	Uvede u vybraných rostlin znaky přizpůsobení k prostředí, ve kterém obvykle rostou. Uvede na základě pozorování, jak se rostliny přizpůsobují změnám podmínek v průběhu roku. Uvede příklady rostlin, které jsou typické pro určité ekosystémy. Uvede příklady rostlin jedovatých a léčivých zejména z okolí školy.

Očekávaný výstup RVP:	6. ročník

Praktické poznávání přírody	
Aplikuje praktické metody poznávání přírody.	Rozlišuje detaily při pozorování přírody pouhým okem a za použití lupy. Používá jednoduchý žákovský mikroskop. Aktivně používá především zjednodušené určovací klíče a atlasy. Správně provede a vyhodnotí jednoduchý pokus (experiment).
Dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody.	Dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody ve třídě i v pobytu v přírodě.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Očekávaný výstup RVP:	6. ročník
Obecná biologie a genetika	
Orientuje se v přehledu vývoje organismů a rozlišuje základní projevy a podmínky života.	Orientuje se v přehledu vývoje organismů a rozlišuje základní projevy a podmínky života.
Zná základní funkce hlavních orgánů a orgánových soustav rostlin i živočichů.	Zná základní funkce hlavních orgánů a orgánových soustav rostlin i živočichů.
Rozpozná rozdíl mezi jednobuněčnými a mnohobuněčnými organismy.	Rozpozná rozdíl mezi jednobuněčnými a mnohobuněčnými organismy.
Ví o vlivu virů a bakterií v přírodě a na člověka: - má základní vědomosti o přírodě a přírodních dějích - pozná význam rostlin a živočichů v přírodě i pro člověka.	Ví o vlivu virů a bakterií v přírodě a na člověka: - má základní vědomosti o přírodě a přírodních dějích - pozná význam rostlin a živočichů v přírodě i pro člověka.
Biologie hub	
Rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby podle charakteristických znaků.	Rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby podle charakteristických znaků.
Pozná lišejníky.	Pozná lišejníky.
Očekávaný výstup RVP:	**6. ročník**
Biologie rostlin	

Porovná vnější a vnitřní stavbu rostlinného těla a zná funkce jednotlivých částí těla rostlin.	Porovná vnější a vnitřní stavbu rostlinného těla a zná funkce jednotlivých částí těla rostlin.
Ví o základních rostlinných fyziologických procesech a o jejich využití.	Ví o základních rostlinných fyziologických procesech a o jejich využití.
Zná význam hospodářsky důležitých rostlin a způsob jejich pěstování.	Zná význam hospodářsky důležitých rostlin a způsob jejich pěstování.
Rozliší základní systematické skupiny rostlin a zná jejich zástupce.	Rozliší základní systematické skupiny rostlin a zná jejich zástupce.
Popíše přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí.	Popíše přizpůsobení některých vybraných rostlin podmínkám prostředí.
Praktické poznávání přírody	
Využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu.	Využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu.
Dodržuje základní pravidla bezpečného chování při poznávání přírody.	Dodržuje základní pravidla bezpečného chování při poznávání přírody.

Očekávaný výstup RVP:	**7. ročník**
Biologie živočichů	
Porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů.	Uvede charakteristické rysy vnější stavby těla živočicha z vybraných skupin bezobratlých (žahavců, měkkýšů, kroužkovců a členovců /pavoukovců, korýšů, hmyzu/) a obratlovců (ryb, obojživelníků, plazů, ptáků, savců. Uvede význam orgánových soustav a příklady jejich orgánů. Vysvětlí důležitost dodržování vnitřní stálosti těla (homeostázy) při měnících se podmínkách vnějšího prostředí. Uvede příklady přizpůsobení stavby orgánových soustav živočichů k životu na souši a ve vodě a k různému způsobu života (k využívání různé potravy, k různé aktivitě během dne apod.). Vysvětlí rozdíl mezi obojetným a rozlišeným pohlavím, mezi vývojem přímým a nepřímým a uvede příklady.
Rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin.	Uvede příklady skupin bezobratlých a obratlovců. Zařadí vybrané živočichy do hlavních taxonomických skupin. U bezobratlých do kmenů: žahavci, měkkýši, kroužkovci, členovci (popřípadě do tříd a řádů: pavoukovci, korýši, hmyz), u obratlovců do tříd: ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci podle jejich charakteristických znaků a do nižších skupin i s využitím atlasů, klíčů a tabulek v učebnicích a příručkách.
Očekávaný výstup RVP:	**7. ročník**

Odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí.	Uvede příklady živočichů žijících odděleně a ve skupinách (i v párech), živočichy stálé a migrující, aktivní ve dne a v noci, býložravce, predátory a parazity. Uvede změny ve způsobu života živočichů podle ročních období. Uvede znaky, jimiž je organismus přizpůsobený prostředí a způsobu života, uvede příklady.
Zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy.	Uvede význam rozmanitosti živočichů pro život v přírodě a pro člověka. Objasní význam biologické rovnováhy. Uvede příklady bezobratlých a obratlovců, kteří se mohou stát škůdci, a způsoby ochrany před nimi. Uvede příklady živočichů žijících v přírodě, které lidé využívají nebo jsou pro člověka užiteční. Uvede příklady živočichů, které člověk chová pro užitek. Vysvětlí zásady bezpečného chování ve styku se živočichy a uvede příklady.
Praktické poznávání přírody	
Využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu.	Využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu.
Dodržuje základní pravidla bezpečného chování při poznávání přírody.	Dodržuje základní pravidla bezpečného chování při poznávání přírody.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Očekávaný výstup RVP:	**7. ročník**
Biologie živočichů	
Porovná vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů.	Porovná vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů.
Rozliší jednotlivé skupiny živočichů a zná jejich hlavní zástupce.	Rozliší jednotlivé skupiny živočichů a zná jejich hlavní zástupce.
Odvodí na základě vlastního pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí.	Odvodí na základě vlastního pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí.
Očekávaný výstup RVP:	**7. ročník**

Ví o významu živočichů v přírodě i pro člověka a uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy. Využívá zkušeností s chovem vybraných domácích živočichů k zajišťování jejich životních potřeb.	Ví o významu živočichů v přírodě i pro člověka a uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy. Využívá zkušeností s chovem vybraných domácích živočichů k zajišťování jejich životních potřeb.
Praktické poznávání přírody	
Využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu.	Využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu.
Dodržuje základní pravidla bezpečného chování při poznávání přírody.	Dodržuje základní pravidla bezpečného chování při poznávání přírody.

Očekávaný výstup RVP:	**8. ročník**
Biologie člověka	
Určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy.	Určí přibližné umístění hlavních orgánů orgánových soustav v těle člověka. Popíše stavbu a funkci orgánových soustav člověka s důrazem na propojení jejich činnosti. Vysvětlí, že řízení lidského organismu se uskutečňuje hormonální a nervovou soustavou. Objasní způsob získávání informací o okolním prostředí.
Orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka.	Uvede, že podle vědeckých názorů se člověk nevyvinul z dnes žijících lidoopů. Uvede odlišnosti současného člověka od předchůdců člověka podle převažujícího vědeckého názoru. Má základní představu o délce doby vývoje člověka a existence současného člověka.
Objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří.	Vysvětlí vznik a vyživování plodu v těle matky. Vyvodí zásady pro zdravý způsob života budoucí matky. Objasní důležitost péče o novorozeně. Charakterizuje hlavní znaky jednotlivých období lidského života.

Očekávaný výstup RVP:	**8. ročník**
Rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života.	Uvede příklady běžných nemocí i zásady jejich prevence a léčby. Vysvětlí vlivy prostředí a životního stylu na zdraví člověka.
Aplikuje první pomoc při poranění a jiném poškození těla.	Zná postupy poskytování první pomoci. Prakticky provede ukázku poskytnutí první pomoci.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Očekávaný výstup RVP:	**8. ročník**
Popíše stavbu orgánů a orgánových soustav lidského těla a jejich funkce.	Popíše stavbu orgánů a orgánových soustav lidského těla a jejich funkce.
Charakterizuje hlavní etapy vývoje člověka.	Charakterizuje hlavní znaky jednotlivých období lidského života.
Popíše vznik a vývin jedince.	Popíše vznik a vývin jedince.
Rozliší příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby.	Uvede příklady běžných nemocí i zásady jejich prevence a léčby. Vysvětlí vlivy prostředí a životního stylu na zdraví člověka.
Zná zásady poskytování první pomoci při poranění.	Zná zásady poskytování první pomoci při poranění.

Očekávaný výstup RVP:	**9. ročník**
Neživá příroda	
Objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života.	Uvede význam neživých podmínek prostředí pro vznik života na Zemi. Vysvětlí význam atmosféry (ozonosféry a fyzikálních a chemických vlastností ovzduší), hydrosféry (vody mořské a sladké, jejích vlastností), litosféry (zdroje minerálních látek i zemského tepla) a pedosféry (prostředí pro růst rostlin a život živočichů) pro život. Objasní nebezpečí rychlých změn podmínek prostředí pro život.
Rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek.	Uvede příklady znaků, podle kterých může rozlišovat nerosty a horniny. Rozezná nejběžnější horniny z naší přírody na základě pozorování jejich charakteristických znaků a za pomoci určovacích pomůcek.
Rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody.	Uvede vznik a složení půdy a vysvětlí, proč je půda na rozhraní mezi přírodou neživou a živou. Rozliší půdní typ a druh a uvede jejich příklady z naší přírody, především z okolí.
Porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě.	Uvede příklady běžných nemocí i zásady jejich prevence a léčby. Vysvětlí vlivy prostředí a životního stylu na zdraví člověka.
Rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků.	Porovná přibližnou délku trvání geologických období. Uvede charakteristické znaky geologických období.
Uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi.	Uvede rozdíl mezi počasím a podnebím. Vysvětlí skleníkový jev a jeho možný vliv na klimatické změny. Uvede faktory podnebí, které jsou rozhodující pro vývoj jednotlivých typů ekosystémů. Charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy i jejich doprovodné jevy. Charakterizuje možné dopady mimořádných událostí a ochranu před nimi.
Základy ekologie	
Uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi.	Uvede příklady organismů v přírodních i umělých ekosystémech naší přírody. Vysvětlí význam autotrofních organismů a různých způsobů výživy heterotrofních organismů v ekosystému. Uvede příklady různých vztahů mezi organismy.

Očekávaný výstup RVP:	**9. ročník**
Rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému.	Rozliší termíny populace, společenstvo, ekosystém a uvede příklady. Vysvětlí význam slunečního záření jako zdroje energie pro ekosystém. Vysvětlí význam vztahů mezi organismy pro oběh látek v přírodě.
Vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam.	Vysvětlí vztahy v potravních řetězcích pastevně-kořistnických a rozkladných. Vysvětlí důležitost biologické regulace a kdy se organismus může stát škůdcem. Vytvoří příklady jednoduchých potravních řetězců k různým ekosystémům.
Uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému.	Posoudí, které lidské činnosti životní prostředí ohrožují a které přispívají k jeho zlepšování. Uvede příklady narušení rovnováhy ekosystému. Navrhne aktivity, kterými je možné stav životního prostředí zlepšovat. Vyhledá a popíše činitele ovlivňující životní prostředí v místě bydliště a blízkém okolí.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Očekávaný výstup RVP:	**9. ročník**
Neživá příroda	
Popíše jednotlivé vrstvy Země.	Popíše jednotlivé vrstvy Země.
Pozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny.	Pozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny.

Očekávaný výstup RVP:	**9. ročník**
Rozliší důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů.	Rozliší důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů.
Rozeznává některé druhy půd a objasňuje jejich vznik.	Rozeznává některé druhy půd a objasňuje jejich vznik.
Ví o významu vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi.	Ví o významu vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi.
Základy ekologie	
Uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi.	Uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi.
Rozliší populace, společenstva, ekosystémy a objasní základní princip některého ekosystému.	Rozliší populace, společenstva, ekosystémy a objasní základní princip některého ekosystému.
Vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech.	Vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech.
Popíše změny v přírodě vyvolané člověkem a objasní jejich důsledky.	Popíše změny v přírodě vyvolané člověkem a objasní jejich důsledky.
Pozná kladný a záporný vliv člověka na životní prostředí.	Pozná kladný a záporný vliv člověka na životní prostředí.

Vyučovací předmět: Zeměpis

Předmět **Zeměpis** se vyučuje dvě hodiny týdně v 6. a 7. třídě a jednu hodinu týdně v 8. a 9. třídě. Předmět navazuje a obohacuje vlastivědu a prvouku a rozšiřuje vzdělanostní rozhled žáků uvedením do hlavních přírodních, hospodářských a sociálních podmínek a faktorů života lidí v blízkém území místní krajiny, území ČR, v Evropě a dalších světadílech. Podstatným úkolem školního zeměpisu je integrace poznatků přírodovědných a společenskovědných oborů, vytvářet soubor poznatků, dovedností a postojů pro ucelený pohled člověka na svět. Stojí na pomezí mezi předměty přírodovědnými a společenskovědnými, což se projevuje i v tom, že má četné mezipředmětové vztahy.
Vyučovací předmět Zeměpis je zařazen do práce CA. Žáci tvoří portfolia.

Týdenní časová dotace:

6. ročník	**2**
7. ročník	**2**
8. ročník	**1**
9. ročník	**1**
celkem	**6**

Mezipředmětové vztahy:

Do obsahu předmětu Zeměpis jsou začleněny poznatky z řady dalších vyučovacích předmětů, jako je matematika, fyzika, chemie, přírodopis ale i dějepis či občanská výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení
Učitel:
Vede žáky k vyhledávání základních podpojmů a poznatků, třídění a propojování informací. Učí žáka správně používat odbornou terminologii. Vede žáka k samostatnosti při pozorování a porovnávání získaných informací a k nalézání souvislostí. Zájmu o svět kolem a motivuje žáka, aby o událostech a problémech nejen v místním regionu, ale na celém světě přemýšlel.

Kompetence k řešení problémů
Učitel:
Zadává úkoly takovým způsobem, který umožňuje žákovi zvolit si více postupů. Zařazuje metody, při kterých žáci sami navrhují řešení, docházejí k závěrům a vyhodnocují získaná fakta. Rozvíjí schopnost nalézt a formulovat problém. Řeší s žáky možnosti, jak některým problémům předcházet. Podporuje vzájemnou spolupráci při řešení problémů.

Kompetence komunikativní

Učitel:
Podporuje práci ve skupinách, která je založena na vzájemné komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých, na vzájemné diskusi. Vede žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě. Umožňuje prezentaci práce žáků, kteří mají možnost sami zhodnotit výsledky své práce a práce svých spolužáků a reagovat na hodnocení ostatních, argumentovat, přijmout kritiku.

Kompetence sociální a personální
Učitel:
Zadává úkoly, při nichž mohou žáci spolupracovat.
Minimalizuje používání frontálních metod vyučování, podporuje skupinovou výuku a kooperativní učení.
Rozvíjí schopnost žáků zastávat v týmu různé role.
Učí žáka kriticky hodnotit svoji práci a svůj přínos pro kolektiv.

Kompetence občanské
Učitel:
Vede žáky k odpovědnosti za jejich zdraví a za zachování kvalitního životního prostředí.
Netoleruje nekamarádské chování a odmítnutí požadované pomoci. Pochopení a ohleduplnému vnímání jiných kultur, toleranci k jejich hodnotám, názorům a zvykům. Aktivní ochraně životního prostředí a k aktivní ochraně jejich zdraví. Schopnosti správně jednat v různých život ohrožujících situacích. Pochopení práv a povinností v souvislosti s principem trvale udržitelného rozvoje. Vytváření si návyků a postojů vedoucích k ochraně životního prostředí.

Kompetence pracovní
Učitel:
Vede žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při práci s mikroskopickými preparáty a s živými přírodninami. Zadává úkoly tak, aby měli žáci možnost si práci sami organizovat, navrhnout postup a časový rozvrh své práce a mohli získané poznatky využít v praxi, popř. ve své budoucí profesi. Rozvíjí pozitivní vztah k práci. Seznamuje žáky s používáním vhodných pomůcek a postupů při práci.

Začlenění průřezových témat

Průřezová témata	Náměty a činnosti	ročník

Osobnostní a sociální výchova	- komunitní (ranní a hodnotící) kruh, skupinová práce, metody hodnocení a sebehodnocení - písemná komunikace, metody kritického myšlení - rozvoj schopnosti poznávání, kreativita při řešení problémů, poznávání odlišných kultur, náboženství střet s jinými názory a jejich respektování, vytváření hodnot a postojů	6. – 9. roč.
Výchova demokratického občana	- možnost volby činností a pomůcek, respektování názorů ostatních - prezentace a obhajování vlastního postupu a názoru - formy státního zřízení, dodržování lidských práv a svobod v jednotlivých oblastech světa, principy demokracie, respektování kulturních, etnických a jiných odlišností	6. – 9. roč.
Enviromentální výchova	- tvoření článků o zeměpisných zajímavostech - televizní vysílání, nabídka práce s texty s enviromentální tematikou v rámci projektů - porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí, zachování biologické rovnováhy	6. – 9. roč.
Mediální výchova	- tvoří vlastní příběhy - publikace vlastních prací v novinách nebo na internetových stránkách	6. – 9. roč.
Výchova k myšlení v Evropských a globálních souvislostech	- objevování Evropy, světa a uvědomování si souvislostí, provázanosti a vazby mezi lokální, národní, evropskou a globální úrovní, uvědomování si problémů na celosvětové, globální, úrovni, naši sousedé v Evropě - připravuje si aktuality z různých zdrojů (tiskoviny, televize, internet)	6. – 9. roč.

ZEMĚPIS

Očekávaný výstup RVP:	6. ročník
Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie	
Organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů.	Rozpozná geografické informace. Vybere a použije prakticky geografické informace obsažené v učebnicích, školních atlasech, v tištěných a elektronických mapách a v dalších informačních zdrojích. Vyjádří svými slovy požadované geografické informace o vybraných lokalitách nebo jevech a procesech.
Používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii.	Doplní ze zdrojů informací vybrané geografické, topografické a kartografické pojmy. Vysvětlí základní geografické, topografické a kartografické pojmy.
Přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině.	Rozliší vybrané významné geografické objekty, jevy a procesy v pozorované reálné nebo zobrazené krajině. Vybere a použije vhodné tištěné nebo elektronické mapy pro lokalizaci a srovnávání geografických objektů a jevů. Využije různé informační zdroje pro srovnání geografických objektů a jevů. Objasní rozdíly a podobnosti geografických objektů a jevů. Vysvětlí vlastními slovy na příkladech vybrané zákonitosti, souvislosti a podmíněnosti mezi objekty, jevy a procesy v pozorované krajině.
Vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu.	Vytvoří osobní jednoduchá myšlenková schémata pro orientaci v regionu. Nakreslí mentální mapu oblíbených anebo rizikových míst v obci a okolí nebo mentální mapu s jiným obsahem. Srovná vytvořenou mentální mapu s mapou nebo plánem stejného území. Používá mentální mapu k vysvětlení lokalizace objektů, jevů a procesů a jejich vzájemných vazeb v prostorovém vnímání vybraného regionu.
Přírodní obraz Země	
Zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy.	Popíše umístění Země ve sluneční soustavě a ve vesmíru. Porovná vlastnosti planety Země s ostatními planetami z hlediska podmínek pro život na Zemi.

Očekávaný výstup RVP:	6. ročník
Prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů.	Objasní konkrétní důkaz tvaru planety Země podle určitých jevů nebo podle zjištění pomocí přístrojů. Vyjmenuje důsledky sklonu zemské osy na život organismů a lidí. Vyjádří vlastními slovy důsledky oběhu Země kolem Slunce, rotace Země kolem osy a pohybů Měsíce. Vyjádří na příkladech vliv pohybů Země a Měsíce na život organismů a lidí.
Rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu.	Přiřadí vybraný přírodní prvek k příslušné složce přírodní sféry. Vyjmenuje příklady příčinných vztahů v krajině. Ilustruje na příkladech tvary zemského povrchu.
Porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost.	Rozliší síly, které utvářely a utvářejí zemský povrch. Porovná působení vnitřních a vnějších sil na utváření zemského povrchu, na život organismů a lidí. Na mapách určí a ohraničí podnebné pásy. Vyjmenuje vlivy šířkové pásmovitosti a výškové stupňovitosti na život lidí a organismů, zejména na zemědělství. Vysvětlí rozdíl mezi pojmy počasí a podnebí. Pojmenuje činitele, které ovlivňují počasí a podnebí. Vysvětlí svými slovy rozmístění vody na Zemi a význam vody pro život lidí a organismů. Vysvětlí podstatu oběhu vody na Zemi a vztahy mezi srážkami, výparem a odtokem. Srovná dostupnost vodních zdrojů v různých regionech světa. Rozliší s pomocí školního atlasu světa rozmístění hlavních typů půd. Uvede příklady procesu znehodnocení půdy a jeho dopad na zemědělskou činnost a lidskou společnost. Vysvětlí rozdíly hlavních přírodních krajin (biomů) a ilustruje jejich prostorový výskyt na Zemi.
Terénní geografická výuka, praxe a aplikace	
Ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu.	Žák se orientuje v terénu s pomocí orientačních objektů (body, linie, plochy), plánů a map. Určí světové strany pomocí přístrojů. Použije prakticky plán nebo mapu a přístroje pro plánování tras a pohybu v terénu.
Aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny.	Rozliší konkrétní objekty, jevy a procesy ve sledované krajině. Zobrazí pozorované objekty do jednoduchého náčrtu, do tištěné nebo elektronické mapy. Porovná změny v pozorované krajině na základě vybraných historických a současných zdrojů informací. Lokalizuje objekty v krajině do určitých příslušných kategorií (poloha, vzhled, znaky, funkce). Při popisu sledované krajiny se vyjádří správně odbornou geografickou terminologií.
Uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech.	Respektuje zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině. Popíše fungování záchranného integrovaného systému za mimořádných situací. Objasní vhodné chování v různých krizových modelových situacích za mimořádných událostí (živelní pohromy, například povodně, atmosférické poruchy, zemětřesení, sopečné výbuchy, sesuvy půdy, laviny).

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Očekávaný výstup RVP:	6. ročník
Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie	
Rozumí základní geografické, topografické a kartografické terminologii.	Žák porozumí základní geografické, topografické a kartografické terminologii.
Získá osobní představu o prostředí, které nás obklopuje, umí ho popsat a určit jednoduché vazby, vyjádří, co mu prospívá a škodí.	Žák získá osobní představu o prostředí, které nás obklopuje, umí ho popsat a určit jednoduché vazby, vyjádří, co mu prospívá a škodí.
Přírodní obraz Země	
Objasní důsledky pohybů Země.	Žák dokáže objasnit důsledky pohybů Země.
Ví o působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vlivu na přírodu a na lidskou společnost.	Žák dokáže popsat působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vlivu na přírodu a na lidskou společnost.
Ví o působení přírodních vlivů na utváření zemského povrchu.	Žák ví o působení přírodních vlivů na utváření zemského povrchu.
Terénní geografická výuka, praxe a aplikace	
Ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu.	Žák ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu.
Uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě.	Žák uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě.

Očekávaný výstup RVP:	7. ročník
Regiony světa	

Rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa.	Uvede příklady, ve kterých přírodní podmínky mají vliv na rozmístění regionů světa. Objasní na příkladech, jak vybrané přírodní podmínky ovlivňují charakter regionů světa. Interpretuje na příkladech, jak vybrané společenské podmínky a vztahy ovlivňují charakter regionů světa. Vymezí pomocí vybraných přírodních nebo společenských kritérií regiony světa.
Lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny.	Lokalizuje na základě zadaných přírodních a společenských charakteristik jednotlivé světadíly, oceány a velké oblasti (regiony) světa. Vymezí ve světadílech a jejich oblastech (regionech) jejich rozvojová jádra a periferní zóny. Vysvětlí svými slovy ve vybraných regionech světadílů jejich přírodní a společenské charakteristiky. Srovná regiony světadílů podle vybraných přírodních, kulturních, společenských, hospodářských a politických kritérií.
Porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států.	Lokalizuje geografickou polohu a rozlohu jednotlivých světadílů, oceánů a modelových států (regionů). Porovná vybrané modelové státy (regiony) světa podle přírodních, kulturních, společenských, hospodářských a politických hledisek.
Zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich.	Vysvětlí svými slovy, jak se různé regiony světa vyvíjejí z hlediska přírodních charakteristik a procesů. Odhadne, jaký dopad budou mít tyto změny na přírodní prostředí. Vysvětlí na příkladech příčiny společenských změn v regionech světa v určitých časových horizontech. Vyjmenuje, jaké dopady mají společenské změny na budoucí vývoj společenského prostředí.
Společenské a hospodářské prostředí	
Posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa.	Porovná rozdíly v rozložení a základních charakteristikách obyvatelstva různých částí světa (podle hustoty zalidnění, podle věkové a náboženské struktury, podle zaměstnanecké struktury) na základě využití vybraných informačních zdrojů. Svými slovy charakterizuje obyvatelstvo hospodářsky vyspělých a méně vyspělých zemí podle různých hledisek. Porovná společenské a kulturní odlišnosti různých částí světa. Vysvětlí svými slovy na příkladech kulturní odlišnosti ve svém osobním okolí (školní třída, rodina, přátelé, sousedé, denní život dětí apod.).
Posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel.	Vyjmenuje význam polohy a přírodních podmínek pro vznik a vývoj sídel. Popíše na příkladech sídla různé hierarchické úrovně a různých funkcí. Svými slovy jmenuje specifika života na venkově a ve městě. Svými slovy vysvětlí vzájemný vztah mezi venkovem a městem.
Očekávaný výstup RVP:	**7. ročník**

Zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje.	Rozliší sektorovou strukturu hospodářství a její vývoj, nejlépe podle sektorové zaměstnanosti v jednotlivých zemích. Lokalizuje nejvýznamnější zdroje surovin a energií ve světě a nejvýznamnější země jejich spotřeby, nejlépe na příkladu ropy. Popíše složky a funkce světového hospodářství. Svými slovy vysvětlí funkci zemědělství pro život lidí. Vyjádří vlastními slovy funkci zpracovatelského průmyslu ve světovém hospodářství
Porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit.	Vyjmenuje obecné předpoklady pro územní rozmístění výroby a spotřeby. Vysvětlí na příkladech hlavní lokalizační faktory konkrétních vybraných hospodářských aktivit.
Porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků.	Zařadí do určitých kategorií státy světa a regiony států světa podle různých kritérií – kulturních, hospodářských, obchodních, politických, bezpečnostních (vojenských). Jmenuje příklady nejvýznamnějších organizací a integrací států světa. Vysvětlí na příkladech oblasti působení světových organizací a institucí.
Lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech.	Lokalizuje příklady ohnisek napětí a konfliktů ve světě. Pojmenuje na příkladech charakter napětí a konfliktů ve světě a vysvětlí jejich nebezpečí. Uvede význam a úlohu vybraných mezinárodních institucí a organizací při řešení konfliktních situací.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Očekávaný výstup RVP:	**7. ročník**
Regiony světa	
Vyhledá na mapách jednotlivé světadíly a oceány.	Umí vyhledat na mapách jednotlivé světadíly a oceány.
Rozliší zásadní přírodní a společenské znaky světových regionů.	Žák rozliší zásadní přírodní a společenské znaky světových regionů.
Charakterizuje polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry vybraných světadílů, oceánů a vybraných států.	Žák umí charakterizovat polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry vybraných světadílů, oceánů a vybraných států.

Očekávaný výstup RVP:	**7. ročník**
Společenské a hospodářské prostředí	
Ví, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí a rozmístěním lidských sídel. Vyhledá na mapách nejznámější oblasti cestovního ruchu a rekreace.	Žák rozumí tomu, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí a rozmístěním lidských sídel. Vyhledá na mapách nejznámější oblasti cestovního ruchu a rekreace.

Očekávaný výstup RVP:	**8. ročník**
Česká republika	
Vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy.	Lokalizuje místní region podle zvolených kritérií (bydliště, sídlo školy, obec s pověřeným obecním úřadem, obec s rozšířenou působností – město, statutární město, krajské město, kraj, chráněná krajinná oblast, národní park, euroregion apod.). Vysvětlí na příkladech znaky a specifika místního regionu.
Hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům.	Vyjmenuje silné a slabé stránky (přírodní, společenské a kulturní) místního regionu s využitím různých zdrojů. Zařadí místní region do příslušného kraje a do vyšších územních celků. Reprodukuje perspektivy místního regionu.

Očekávaný výstup RVP:	**8. ročník**
Hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu.	Vysvětlí význam polohy České republiky v rámci střední Evropy, v rámci Evropské unie. Reprodukuje s využitím různých zdrojů přírodní, hospodářské a společenské charakteristiky České republiky. Porovná s využitím různých dostupných zdrojů a podle vybraných kritérií (například HDP, kupní síla, klasifikace regionů Evropské unie) přírodní, hospodářské a společenské charakteristiky České republiky s vybranými (modelovými) zahraničními státy.
Lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit.	Lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a další vybrané regiony. Vyjmenuje a ukáže na mapách hlavní jádrové a periferní oblasti České republiky, přiměřeně popíše jejich rozvojové charakteristiky, zacílení rozvoje. Objasní přírodní, společenské a hospodářské charakteristiky krajů a dalších vybraných regionů České republiky.
Uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států.	Vyjmenuje příklady zapojení České republiky do světových mezinárodních a nadnárodních institucí, organizací a integrací států. Svými slovy vysvětlí význam členství České republiky v Evropské unii.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Očekávaný výstup RVP:	**8. ročník**
Česká republika	
Vymezí a lokalizuje území místní krajiny a oblasti (regionu) podle bydliště nebo školy.	Žák dokáže vymezit a lokalizovat území místní krajiny a oblasti (regionu) podle bydliště nebo školy.

Očekávaný výstup RVP:	**8. ročník**
Charakterizuje přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu.	Žák charakterizuje přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu.
Určí zeměpisnou polohu a rozlohu České republiky a její sousední státy.	Žák dokáže určit zeměpisnou polohu a rozlohu České republiky a její sousední státy.
Zná přírodní podmínky České republiky, popíše povrch a jeho členitost.	Zná přírodní podmínky České republiky, popíše povrch a jeho členitost.
Uvede hlavní údaje o rozmístění obyvatelstva.	Uvede hlavní údaje o rozmístění obyvatelstva.
Vyhledá na mapách jednotlivé kraje České republiky a charakterizuje hospodářské poměry, přírodní zvláštnosti a kulturní zajímavosti.	Žák vyhledá na mapách jednotlivé kraje České republiky a charakterizuje hospodářské poměry, přírodní zvláštnosti a kulturní zajímavosti.

Očekávaný výstup RVP:	**9. ročník**
Životní prostředí	
Porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin.	Vyjmenuje specifické znaky a funkce pozorované krajiny. Ilustruje na příkladech vzhled a znaky krajin z hlediska působení lidských činností.
Uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů).	Ilustruje na konkrétních příkladech přírodní a kulturní složky a prvky krajiny v místním regionu. Objasní, jak lidé působí na jednotlivé přírodní složky Země, na rozmanitost přírody (biodiverzitu). Vyhledá na mapě světa hlavní přírodní krajiny (biomy). Reprodukuje příklady vlivu lidských faktorů na změny v biomech. Interpretuje příklady negativního působení lidských aktivit na životní prostředí.

Uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí.	Reprodukuje příklady důsledků nežádoucích změn přírodního prostředí na lidské činnosti. Vysvětlí na příkladech dopady hospodářských aktivit na krajinu, přímých i nepřímých. Popíše princip skleníkového efektu, problematiku globálního oteplování a úbytku ozonové vrstvy. Vysvětlí s uvedením příkladů, co je to přírodní riziko a jak mu předcházet nebo jej snížit. Objasní na příkladech zásady správného chování a postupů v prostředí (horské, pouštní, polární aj.), kde mu jde o přežití a hrozí mu přírodní rizika, případně živelní pohromy. Vysvětlí na příkladech principy ochrany přírody a udržitelného života.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Očekávaný výstup RVP:	**9. ročník**
Životní prostředí	
Umí pojmenovat různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozliší na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin.	Žák umí pojmenovat různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozliší na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin.
Zná příklady přírodních a kulturních krajinných složek.	Vyjmenuje příklady přírodních a kulturních krajinných složek.
Uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí.	Žák dokáže na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí.

Vzdělávací oblast Umění a kultura

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Umění a kultura** umožňuje žákům jiné než pouze racionální poznávání světa a odráží nezastupitelnou součást lidské existence – umění a kulturu. Kulturu, jako procesy i výsledky duchovní činnosti, umožňující chápat kontinuitu proměn historické zkušenosti, v níž dochází k socializaci jedince a jeho projekci do společenské existence, i jako neoddělitelnou součást každodenního života (kultura chování, oblékání, cestování, práce). Umění, jako proces specifického poznání a dorozumívání, v němž vznikají informace o vnějším a vnitřním světě a jeho vzájemné provázanosti, které nelze formulovat a sdělovat jinými než uměleckými prostředky.

Vzdělávání v této oblasti přináší umělecké osvojování světa, tj. osvojování s estetickým účinkem. V procesu uměleckého osvojování světa dochází k rozvíjení specifického cítění, tvořivosti, vnímavosti jedince k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému i k okolnímu světu. Součástí tohoto procesu je hledání a nalézání vazeb mezi druhy umění na základě společných témat, schopnosti vcítit se do kulturních potřeb ostatních lidí a jimi vytvořených hodnot a přistupovat k nim s vědomím osobní účasti. V tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti nonverbálního vyjadřování prostřednictvím tónu a zvuku, linie, bodu, tvaru, barvy, gesta, mimiky atp.

V etapě základního vzdělávání je oblast Umění a kultura zastoupena vzdělávacími obory **Hudební výchova** a **Výtvarná výchova**. Vzdělávací oblast lze rozšířit o doplňující vzdělávací obor *Dramatická výchova*, který je možno na úrovni školního vzdělávacího programu realizovat formou samostatného vyučovacího předmětu, projektu, kurzu apod. (viz kapitola 5.10)

Na 1. stupni základního vzdělávání se žáci seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky a s jazykem hudebního a výtvarného umění, ale také umění dramatického a literárního. S nimi se učí tvořivě pracovat, užívat je jako prostředků pro sebevyjádření. Poznávají zákonitosti tvorby, seznamují se s vybranými uměleckými díly, učí se je vzhledem ke svým zkušenostem chápat a výpovědi sdělované uměleckým dílem rozpoznávat a interpretovat.

S přechodem na 2. stupeň základního vzdělávání se otevírá cesta širšímu nazírání na kulturu a umění. Připomínají se historické souvislosti a společenské kontexty ovlivňující umění a kulturu. Inspirací k činnostem se stávají také díla literární a dramatická (divadlo, film), tvorba multimediální i samotné znakové systémy. Nalézání vztahů mezi jednotlivými druhy umění a uplatňování různorodosti výrazových prostředků při hledání variant řešení společně zvolených témat umožňují projekty. Ty otevírají společný prostor pro získání dovedností a poznatků překračujících rámec jednotlivých oborů a přispívají tak k osobitějšímu a originálnějšímu sebevyjádření i hlubšímu porozumění uměleckému dílu.

Hudební výchova vede žáka prostřednictvím *vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností* k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a jejich využívání jako svébytného prostředku komunikace. V etapě základního vzdělávání se tyto hudební činnosti stávají v rovině produkce, recepce a reflexe *obsahovými doménami* hudební výchovy.

Hudební činnosti jako činnosti vzájemně se propojující, ovlivňující a doplňující rozvíjejí ve svém komplexu celkovou osobnost žáka, především však vedou k rozvoji jeho hudebnosti – jeho hudebních schopností, jež se následně projevují individuálními hudebními dovednostmi – sluchovými, rytmickými, pěveckými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými, hudebně tvořivými a poslechovými.

Prostřednictvím těchto činností žák může uplatnit svůj individuální hlasový potenciál při sólovém, skupinovém i sborovém zpěvu, své individuální instrumentální dovednosti při souborové hře a doprovodu zpěvního projevu, své pohybové dovednosti při tanci a pohybovém doprovodu hudby a v neposlední řadě je mu dána příležitost „interpretovat“ hudbu podle svého individuálního zájmu a zaměření.

Obsahem *Vokálních činností* je práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků.
Obsahem *Instrumentálních činností* je hra na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci i produkci.

Obsahem *Hudebně pohybových činností* je ztvárňování hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest.

Obsahem *Poslechových činností* je aktivní vnímání (percepce) znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových i funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat a interpretovat.

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Tvořivý přístup k práci s nimi při tvorbě, vnímání a interpretaci vychází zejména z porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky.
Výtvarná výchova přistupuje k vizuálně obraznému vyjádření (a to jak samostatně vytvořenému, tak přejatému) nikoliv jako k pouhému přenosu reality, ale jako k prostředku, který se podílí na způsobu jejího přijímání a zapojování do procesu komunikace.
V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech – tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky (dále jen prostředky) nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích. Tvůrčími činnostmi (rozvíjením smyslové citlivosti, uplatňováním subjektivity a ověřováním komunikačních účinků) založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace.

Obsahem *Rozvíjení smyslové citlivosti* jsou činnosti, které umožňují žákovi rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření.
Obsahem *Uplatňování subjektivity* jsou činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření.
Obsahem *Ověřování komunikačních účinků* jsou činnosti, které umožňují žákovi utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace
- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot
- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života
- zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě.

Vyučovací předmět: Hudební výchova

Hudební výchova vede žáka prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a jejich využívání jako svébytného prostředku komunikace. V etapě základního vzdělávání se tyto hudební činnosti stávají v rovině produkce, recepce a reflexe obsahovými doménami hudební výchovy. Hudební činnosti jako činnosti vzájemně se propojující, ovlivňující a doplňující rozvíjejí ve svém komplexu celkovou osobnost žáka, především však vedou k rozvoji jeho hudebnosti – jeho hudebních schopností, jež se následně projevují individuálními hudebními dovednostmi – sluchovými, rytmickými, pěveckými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými, hudebně tvořivými a poslechovými. Prostřednictvím těchto činností žák může uplatnit svůj individuální hlasový potenciál při sólovém, skupinovém i sborovém zpěvu, své individuální instrumentální dovednosti při souborové hře a doprovodu zpěvního projevu, své pohybové dovednosti při tanci a pohybovém doprovodu hudby a v neposlední řadě je mu dána příležitost „interpretovat“ hudbu podle svého individuálního zájmu a zaměření. Obsahem Vokálních činností je práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků. Obsahem Instrumentálních činností je hra na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci i produkci. Obsahem Hudebně pohybových činností je ztvárňování hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest. Obsahem Poslechových činností je aktivní vnímání (percepce) znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových i funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat a interpretovat

Vyučovací předmět Hudební výchova je vyučován jedenkrát týdně, také je zařazena do ranního kruhu či do Center aktivit.

Týdenní časová dotace:

6. ročník	**1**
7. ročník	**1**
8. ročník	**1**
9. ročník	**1**
celkem	**4**

Mezipředmětové vztahy:

Náš svět, Matematika, Český jazyk, Ateliér a Dílna, Tělesná výchova, Informatika, Fyzika, Chemie, ...

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žáci:

- podle individuálních hudebních schopností a dovedností vyhledávají a třídí informace
- používají obecně užívané hudební termíny
- získané znalosti propojují do souvislostí

Učitel:

- vede žáky k vyhledávání, shromažďování, třídění, porovnávání informací
- k používání odborné terminologie
- k nalézání souvislostí mezi získanými poznatky a využití v praxi
- k využívání vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů
- stanovuje dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu

Kompetence k řešení problémů

Žáci :

- na základě individuální hudební vyspělosti postihují z hudebního proudu znějící skladby významné sémantické prvky, srovnávají je, slovně charakterizují, hledají spojitosti mezi vlastní hudební zkušeností a zkušeností autora předávané hudebním dílem
- samostatně a kriticky přemýšlejí
- žákům je předkládán dostatek námětů k samostatnému zpracování a řešení problémů - při zadání úkolu žáci rozpoznají problém a hledají nejvhodnější způsob řešení

Kompetence komunikativní

Žáci:

- při práci ve skupině dokáže vyjádřit svůj názor, vhodnou formou ho obhájit a tolerovat názor druhých

Učitel:

- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- zajímá se o náměty a názory žáků

Kompetence sociální a personální

Žáci:

- efektivně spolupracují, respektují názory jiných
- žáci se učí objektivním přístupem zhodnotit svoji práci i práci ostatních, učí se chápat odlišné kvality svých spolužáků
- učí se respektovat pravidla při práci v týmu, dodržovat je a svou pracovní činností kladně ovlivňovat kvalitu práce

Učitel:

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence občanské

Žáci:

- respektují názor druhých
- chrání a oceňují naše kulturní tradice
- aktivně se zapojují do kulturního dění

Učitel:

- vytváří prostor pro žáky, aby reflektovali společenské dění
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé

Kompetence pracovní

Žáci:

- při samostatné práci jsou žáci vedeni ke koncentraci na pracovní výkon, jeho dokončení a dodržují vymezená pravidla
- žáci si vytváří pozitivní vztah k hudebním činnostem

Začlenění průřezových témat

Průřezová témata	**Náměty a činnosti**	**ročník**
Osobnostní a sociální výchova	– komunitní kruh, skupinová práce – umění jako prostředek komunikace – estetika mezilidských vztahů – obecná kreativita – rozvoj smyslového vnímání	6. – 9. roč.
Výchova demokratického občana	- možnost volby činností a pomůcek, respektování názorů ostatních - prezentace a obhajování vlastního postupu a názoru	6. – 9. roč.
Výchova k myšlení v Evropských a globálních souvislostech	– připravuje si aktuality z různých zdrojů (tiskoviny, televize, internet) – vnímání evropské hudební kultury, významní evropští skladatelé	6. – 9. roč.
Multikulturní výchova	– hymny a národní písně jiných kultur, nabídka textů a písní různých kultur – tradice a rozmanitost kultur	6. – 9. roč.
Enviromentální výchova	– vztah člověka k přírodě - – citová stránka osobnosti	6. – 9. roč.
Mediální výchova	- tvoří vlastní hudební příběhy - publikace vlastních hudebních počinů v novinách nebo na internetových stránkách, koncerty,... - tvorba pozvánek na svůj koncert	6. – 9. roč.

HUDEBNÍ VÝCHOVA

Očekávaný výstup RVP:	2. stupeň
- využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	- orientuje se v notovém zápisu (délkové hodnoty not a pomlk, tempová označení, dynamická znaménka, takt, opakovací znaménka), zazpívá v jednohlase, případně vícehlase, respektuje daný žánr, zahraje na zvolený hudební nástroj sólově, ve skupině nebo jako součást doprovodu, postihne dominantní hudebně výrazové prostředky při poslechu hudebního díla nebo jeho části a určí pravděpodobnou dobu jeho vzniku, pohybem reaguje na hudební ukázku a na změny v jejím průběhu
- uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i ve vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého	- popíše a zdůvodní zásady hlasové hygieny a využije je při zpěvu a mluveném projevu, vhodně popíše a taktně a ohleduplně ohodnotí slyšený vokální projev s využitím jemu dostupné terminologie
- reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	- zvolí nejvhodnější způsob reprodukce slyšeného či zapsaného hudebního motivu, tématu či skladby (zpěv nebo hra), zahraje s přihlédnutím k charakteru hudebního motivu, tématu či skladby jednoduchý doprovod (rytmické ostinato, harmonický doprovod na funkcích tóniky a dominanty/subdominanty), vytvoří jednoduchou obměnu slyšeného či zapsaného melodického motivu (rytmickou, melodickou, dynamickou)
- realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů	- zazpívá, zahraje či doprovodí vybranou píseň či skladbu (např.: beat box, scat, rap, výběrem doprovodu z databanky keyboardu, připraveným doprovodem), zazpívá společně se spolužáky státní hymnu a popíše okolnosti a společenské souvislosti jejího vzniku
- rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních	- rozliší na základě audio i video ukázek vybrané typy tanců (lidové tance, historické, společenské, současné styly) a odliší balet jako druh umění, zvolí si ukázku taneční hudby a předvede (ve skupině nebo sólo) typický prvek daného tance (základní kroky, vybranou taneční figuru)

hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu	
- orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	- rozliší a ve znějící hudbě pojmenuje vybrané výrazové prostředky hudby (tempo, rytmus, melodii, barvu, dynamiku), rozpozná úseky, v nichž je použita citace, zvukomalba; rozpozná kontrast a gradaci, opakování melodie, rytmu, rozpozná na vybraných hudebních ukázkách operu, muzikál, balet, komorní a symfonickou hudbu, píseň, sborovou tvorbu
- zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami	- popíše základní znaky typické pro hudbu jednotlivých slohových období (jednohlas, vícehlas, homofonie, polyfonie, hudba vokální a instrumentální, hudební forma, hudební druhy), zařadí se znalostí základních hudebně vyjadřovacích prostředků vybrané ukázky do příslušného slohového období (od nejstarších hudebních památek po současnost), určí styl a žánr vybrané ukázky moderní populární hudby
- vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	- zdůvodní význam hudby u umělecké a běžné produkce (filmová a audiovizuální tvorba, dramatické umění, sport, reklamy), zdůvodní vhodnost či nevhodnost hudební složky ve vybrané ukázce, písemnou či ústní formou vyjádří, jakou roli hraje hudba a umění obecně v jeho životě; uvede situace, ve kterých se nelze bez hudby obejít

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Očekávaný výstup RVP:	2. stupeň
doprovází písně pomocí ostinata	umí písně rytmicky doprovázet
interpretuje vybrané lidové a umělé písně	zná vybrané lidové a umělé písně
rozeznává různé hudební žánry	pozná různé hudební žánry
pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu	dokáže pozorně naslouchat hudbě
rozpozná vybrané hudební nástroje symfonického orchestru	pozná vybrané hudební nástroje symfonického orchestru
uvede některá jména hudebních skladatelů a název některého z jejich děl	zná některá jména skladatelů a jejich děl

Vyučovací předmět: Výtvarná výchova

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu **Výtvarná výchova:**

- pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy

- rozvíjí tvůrčí činnosti, smyslovou citlivost a uplatňování subjektivity

- přistupuje k uměleckému procesu v jeho celistvosti a chápe ho jako způsob poznání a komunikace

- užívá různých uměleckých vyjadřovacích prostředků včetně nejnovějších informačních a komunikačních technologií

- rozvíjí především průřezové téma Osobnostní a sociální výchovy (týká se společného zaměření na rozvoj smyslového vnímání, kreativity, vnímání a utváření mimouměleckého estetična) a Výchovy k myšlení v evropských a globálních souvislostech (prohlubuje vztah k evropské a světové kultuře).

Časové vymezení vyučovacího předmětu je dvě vyučovací hodiny týdně v 6. a 7. ročníku a jedna hodina týdně v 8. a 9. ročníku.

Týdenní časová dotace:

6. ročník	**2**
7. ročník	**2**
8. ročník	**1**
9. ročník	**1**
celkem	**6**

Mezipředmětové vztahy:

Předměty tematicky spjaté s vyučovacím předmětem výtvarná výchova:

1. **český jazyk a cizí jazyky a literatura** - (významní spisovatelé, jejich tvorba, literární směry),

2. **zeměpis** - kulturní dějiny vybraných států,

3. **hudební výchova** - dějiny hudby (významní skladatelé, jejich díla)

4. **matematika, fyzika, přírodopis, chemie** - rozvoj vědy a techniky, důležité vynálezy,

5. **dějepis** - umění v proměnách dějin.

Kompetence:

Kompetence k učení:

- při teoreticky zaměřených hodinách si žáci vytváří takové učební materiály, aby je mohli dále využívat pro své vlastní učení
- žáci při své tvorbě poznávají vlastní pokroky a při konečném výstupu si dokáží zpětně uvědomit problémy související s realizací
- strategie - učitel zadává jednotlivé úkoly tak, aby si každý žák mohl sám zorganizovat vlastní činnost - učitel využívá kladného hodnocení k motivaci pro další výtvarnou činnost

Kompetence k řešení problémů:

- žákům je předkládán dostatek námětů k samostatnému zpracování a řešení problémů souvisejících s výběrem výtvarné techniky, materiálů a pomůcek
- při zadání úkolu žák rozpozná výtvarný problém a hledá nejvhodnější způsob řešení
- strategie - učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů

Kompetence komunikativní:

- při práci ve skupině dokáže žák vyjádřit svůj názor, vhodnou formou ho obhájit a tolerovat názor druhých

- strategie - učitel klade dostatek prostoru pro střetávání a komunikaci různými formami a učitel dohlíží na dodržování etiky komunikace (naslouchání, respektování názorů druhých)

Kompetence občanské:

- při propagaci školních akcí žáci vytváří plakáty a upoutávky, kterými prezentují školu žáci respektují názor druhých

- žáci prezentují výsledky své práce a účastní se výtvarných soutěží
- strategie - učitel podporuje občanské cítění žáků při vytváření propagačních materiálů

Kompetence pracovní:

- při samostatné práci jsou žáci vedeni ke koncentraci na pracovní výkon, jeho dokončení a dodržují vymezená pravidla

- žáci si vytváří pozitivní vztah k manuálním činnostem

- žáci při práci s výtvarným materiálem dodržují hygienická pravidla

- strategie - učitel vede žáky ke správným způsobům užití materiálu, nástrojů a vybavení - učitel požaduje dodržování dohodnuté kvality a postupů

Začlenění průřezových témat

Průřezová témata	Náměty a činnosti	ročník
Osobnostní a sociální výchova	-poznávání lidí - kreativita - sebepoznání a sebepojetí - komunikace - hodnoty, postoje, praktická etika - rozvoj schopností poznávání - řešení problémů a rozhodovací dovednosti - kooperace a kompetice	6. – 9. roč.
Výchova demokratického občana	- možnost volby činností a pomůcek, respektování názorů ostatních - prezentace a obhajování vlastního postupu a názoru	6. – 9. roč.
Výchova k myšlení v Evropských a globálních souvislostech	- připravuje si aktuality z různých zdrojů (tiskoviny, televize, internet) - kultura v ostatních evropských zemích	6. – 9. roč.
Multikulturní výchova	- lidské vztahy - multikulturalita	6. – 9. roč.
Enviromentální výchova	- tvoření článků o společnosti - televizní vysílání, nabídka práce s texty s enviromentální tematikou v rámci projektů	6. – 9. roč.
Mediální výchova	- práce v realizačním týmu - fungování a vliv médií ve společnosti - tvorba mediálního sdělení - reklama - její cíle a vlivy na člověka, tvorba vlastní reklamy	6. – 9. roč.

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Očekávaný výstup RVP:	6. ročník
Vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků.	Určí na příkladech výtvarných uměleckých děl prvky, které jsou pro ně charakteristické (linie, barevné plochy, kontrasty, světlo, stín, tvary). Určí na příkladech plošných i prostorových uměleckých výtvarných děl vztahy mezi prvky (podobnost, kontrast, rytmus, hierarchii důležitosti), které jsou pro dílo charakteristické. Žák si zvolí samostatně námět na zadané téma a podle své představivosti jej vizuálně vyjádří volitelnými prostředky. Žák u svého díla zdůvodní volbu vizuálních prostředků a způsob (techniku) zpracování
Užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie.	Žák sdělí (ústně či písemně) vlastní zkušenost, ze které při tvorbě vycházel. Sdělí (ústně či písemně), jaké podněty (zrakové, hmatové, čichové, sluchové) jsou zdrojem jeho zkušenosti, ze které při tvorbě vycházel. Vyjádří, které části výsledku jeho práce (malby, kresby, grafiky, prostorového uspořádání, animace) vycházejí z reálné zkušenosti a které z fantazie. Shromáždí zdroje podněcující jeho vizuální obraznost (reprodukce uměleckých děl, fotografie, videozáznam, audionahrávka, internetové odkazy, ukázky z prózy a poezie), třídí je podle samostatně zvolených kritérií.
Užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace.	Vybere a sestaví celek z nabídky obrazů, takto sestavený celek interpretuje. Vytvoří další obrazové celky tím, že přeskupí části obrazů; popíše jejich obsah a vysvětlí, v čem se od sebe liší. Seřadí obrazy tak, aby jejich fáze vyjadřovaly prostor, časovou následnost proměn, dramatický účinek.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Očekávaný výstup RVP:	6. ročník
Uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru.	Uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru.

Očekávaný výstup RVP:	7. ročník
Vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření.	Vybere takové prostředky a jejich vztahy (např.: harmonická nebo kontrastní barevnost, objemové nebo lineární vyjádření objektů, detailní propracování nebo stylizace tvarů, figurativní nebo nefigurativní pojetí), které považuje pro samostatně zvolené či zadané téma za nejvhodnější. Najde na příkladech děl dalších autorů vizuální prostředky a jejich vztahy, které při tvorbě použil.
Rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu.	Vybere z nabídky obrazů ty, které jako celek především působí na jeho smysly nebo vyjadřují jeho osobní nebo společenskou zkušenost či představu. Najde ty části obrazu, které mohou především působit na jeho smysly nebo vyjadřovat jeho jedinečnou osobní zkušenost či představu nebo jejich obsah může být společně sdílen. Využije návštěvu galerie k vnímání originálu uměleckého díla a uvědomění si významu vlastního prožitku z umělecké tvorby v autentickém prostředí galerie výtvarného umění či výstavní síně.
Interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků.	Rozpozná charakteristické prvky uměleckého díla a architektury a utřídí je do skupin podle uměleckého směru a historické epochy. Využije své portfolio s utříděnými zdroji (reprodukce uměleckých děl, fotografie, videozáznamy, audionahrávky, internetové odkazy, ukázky z prózy a poezie) pro svoji vlastní tvorbu a téma, které si samostatně zvolí.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Očekávaný výstup RVP:	7. ročník
Uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci.	Žák uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci.

Očekávaný výstup RVP:	8. ročník
Porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů.	Interpretuje (vyloží) výsledek vlastní tvorby; zaměří se na prostředky, které použil (plošné a prostorové vyjádření, využití barevnosti, různých prvků apod.), které byly pro obsah díla podstatné. Interpretuje (vyloží) výsledek vlastní tvorby; zaměří se při tom na prostředky, které použil, a na jejich podobnosti či odlišnosti s prostředky, které byly využívány různými výtvarnými styly (např.: expresionismem, fauvismem, nefigurativním uměním). Prezentuje výsledek vlastní tvorby; svoji interpretaci porovná s interpretacemi ostatních (spolužáků, učitelů, členů rodiny apod.); sdělí, v čem se interpretace shodují a v čem odlišují.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Očekávaný výstup RVP:	8. ročník
Při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušeností, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy; zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává jej s výsledky ostatních.	Žák při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušeností, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy; zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává jej s výsledky ostatních.

Očekávaný výstup RVP:	9. ročník
Ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci.	Rozlišuje a pojmenuje typy vizuálních vyjádření. Určí, co je pro daný typ vizuálního vyjádření charakteristické. Žák představí výsledky své práce v různých situacích a za různých podmínek; zjišťuje, jak jeho dílo působí na ostatní, a diskutuje o tom. Žák zjišťuje, jak probíhá komunikace v prostoru prostřednictvím zde umístěných objektů a jejich hmotných i symbolických účinků

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Očekávaný výstup RVP:	9. ročník
Vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity.	Žák vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví

Charakteristika vzdělávací oblasti

Zdraví člověka je chápáno jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Je utvářeno a ovlivňováno mnoha aspekty, jako je styl života, chování podporující zdraví, kvalita mezilidských vztahů, kvalita životního prostředí, bezpečí člověka atd. Protože je zdraví důležitým předpokladem pro aktivní a spokojený život a pro optimální pracovní výkonnost, stává se poznávání a praktické ovlivňování podpory a ochrany zdraví jednou z priorit základního vzdělávání.

Vzdělávací oblast **Člověk a zdraví** přináší základní podněty pro pozitivní ovlivňování zdraví (poznatky, činnosti, způsoby chování), s nimiž se žáci seznamují, učí se je využívat a aplikovat ve svém životě. Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje především k tomu, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, aby pochopili hodnotu zdraví, jeho ochrany i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví. Žáci se seznamují s různými riziky, která ohrožují zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby chování (rozhodování), které vedou k zachování či posílení zdraví, a získávají potřebnou míru odpovědnosti za zdraví vlastní i zdraví jiných. Jde tedy z velké části o poznávání zásadních životních hodnot*1)*, o postupné utváření postojů k nim a o aktivní jednání v souladu s nimi. Naplnění těchto záměrů je v základním vzdělávání nutné postavit na účinné motivaci a na činnostech a situacích posilujících zájem žáků o problematiku zdraví.

Při realizaci této vzdělávací oblasti je třeba klást důraz především na praktické dovednosti a jejich aplikace v modelových situacích i v každodenním životě školy. Proto je velmi důležité, aby celý život školy byl ve shodě s tím, co se žáci o zdraví učí a co z pohledu zdraví potřebují. Zpočátku musí být vzdělávání silně ovlivněno kladným osobním příkladem učitele, jeho všestrannou pomocí a celkovou příznivou atmosférou ve škole. Později přistupuje důraz i na větší samostatnost a odpovědnost žáků v jednání, rozhodování a činnostech souvisejících se zdravím. Takto chápané vzdělávání je základem pro vytváření aktivních přístupů žáků k rozvoji i ochraně zdraví.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví je vymezena a realizována v souladu s věkem žáků ve vzdělávacích oborech **Výchova ke zdraví** a **Tělesná výchova**, do níž je zahrnuta i zdravotní tělesná výchova. Vzdělávací obsah oblasti Člověk a zdraví prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí, které jej obohacují nebo využívají (aplikují), a do života školy.

Vzdělávací obor **Výchova ke zdraví** vede žáky k aktivnímu rozvoji a ochraně zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a učí je být za ně odpovědný. Svým vzdělávacím obsahem navazuje na obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět a prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí. Žáci si osvojují zásady zdravého životního stylu a jsou vedeni k jejich uplatňování ve svém životě i k osvojování účelného chování při ohrožení v každodenních rizikových situacích i při mimořádných událostech. Vzhledem k individuálnímu i sociálnímu rozměru zdraví vzdělávací obor Výchova ke zdraví obsahuje výchovu k mezilidským vztahům a je velmi úzce propojen s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova. Žáci si rozšiřují a prohlubují poznatky o sobě i vztazích mezi lidmi, partnerských vztazích, manželství a rodině, škole a společenství vrstevníků.

Vzdělávací obor **Tělesná výchova** jako součást komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice zdraví směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost,

duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je v základním vzdělávání žákův prožitek z pohybu a z komunikace při pohybu, dobře zvládnutá dovednost pak zpětně kvalitu jeho prožitku umocňuje. V tělesné výchově je velmi důležité motivační hodnocení žáků, které vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce a jejich zlepšování – bez paušálního porovnávání žáků podle výkonových norem (tabulky, grafy aj.), které neberou v úvahu růstové a genetické předpoklady a aktuální zdravotní stav žáků.

Charakteristické pro pohybové vzdělávání je rozpoznávání a rozvíjení pohybového nadání, které předpokládá diferenciaci činností i hodnocení výkonů žáků. Neméně důležité je odhalování zdravotních oslabení žáků a jejich korekce v běžných i specifických formách pohybového učení – v povinné tělesné výchově, případně ve zdravotní tělesné výchově. Proto se nedílnou součástí tělesné výchovy stávají korektivní a speciální vyrovnávací cvičení, která jsou podle potřeby preventivně využívána v hodinách tělesné výchovy pro všechny žáky nebo jsou zadávána žákům se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení.

Školám se současně doporučuje vyrovnávat pohybový deficit žáků III. (příp. II.) zdravotní skupiny a jejich potřebu korektivních cvičení zařazováním povinného či volitelného předmětu, jehož obsah vychází z tematického okruhu *Zdravotní tělesná výchova* (jako adekvátní náhradu povinné tělesné výchovy nebo jako rozšíření pohybové nabídky). Tato nabídka vychází ze situace v moderní společnosti, která v mnohém život usnadňuje, ale paradoxně tím vyvolává už v dětském věku četná zdravotní oslabení, která je nutné napravovat a korigovat (z nedostatku intenzivního a vhodně zaměřeného pohybu, z dlouhodobého setrvávání ve statických polohách, z nadměrného příjmu potravy v nevhodné skladbě, z nekvalitního ovzduší, z četných stresových situací, nepříznivých sociálních vztahů atd.). Základní vzdělávání tak reaguje na poznatky lékařů, že zdravotních oslabení v celé populaci přibývá a zdravotně oslabené dítě potřebuje větší množství spontánních i cíleně zaměřených pohybových aktivit než dítě zdravé. Účast ve zdravotní tělesné výchově vede žáky k poznání charakteru jejich zdravotního oslabení i míry a rozsahu omezení některých činností. Současně předkládá konkrétní způsoby ovlivňování zdravotních oslabení (speciální cvičení, všestranně zaměřené pohybové činnosti, relaxační techniky, plavání atd.) a jejich zařazování do denního režimu žáků.

1) Je vhodné usilovat o to, aby předkládané názory nebyly v příkrém rozporu s názory zákonných zástupců žáků.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- poznávání zdraví jako důležité hodnoty v kontextu dalších životních hodnot
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů

- poznávání člověka jako jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí
- získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje
- využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevňování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví
- propojování činností a jednání souvisejících se zdravím a zdravými mezilidskými vztahy se základními etickými a morálními postoji, s volním úsilím atd.
- chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu výběru profesní dráhy, partnerů, společenských činností atd.
- ochraně zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a k využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí
- aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci.

Vyučovací předmět: Výchova ke zdraví

Předmět **Výchova ke zdraví** je zařazen do výuky v 6., 7. a 8. ročníku. Ve všech ročnících je časově dotován jednou vyučovací hodinou týdně. Výuka je organizována ve třídách, počítačové učebně, venku, exkurzemi, besedami, návštěvami akcí. Metody a formy výuky: komunitní kruh, skupinové práce. Důraz je kladen na praktické dovednosti a jejich aplikace v modelových situacích i v každodenním životě školy. Výchova ke zdraví je úzce propojena s kladným osobním příkladem učitele a celkovou příznivou atmosférou školy. Postupně je rozvíjena větší samostatnost a odpovědnost žáků v jednání, rozhodování a činnostech, které se zdravím souvisejí.

Vedeme žáky k poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů poznávání člověka jako biologického jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, upevňování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví propojování činností a jednání souvisejících se zdravím a zdravými mezilidskými vztahy se základními etickými a morálními postoji, s volním úsilím atd. chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu výběru profesní dráhy, partnerů, společenských činností atd. aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci.

Týdenní časová dotace:

6. ročník	**1**
7. ročník	**1**
8. ročník	**1**
celkem	**3**

Mezipředmětové vztahy:

Předměty tematicky spjaté s vyučovacím předmětem výchova ke zdraví:

1. **tělesná výchova –** druhy pohybových aktivit

2. **občanská výchova** – lidské potřeby, praktická etika, sebepoznání

3. **hudební výchova** - dějiny hudby (významní skladatelé, jejich díla)

4. **matematika, fyzika, přírodopis, chemie** – hygiena,vývoj člověka

5. **český jazyk** - komunikace

Kompetence:

Kompetence k učení:

- při teoreticky zaměřených hodinách si žáci vytváří takové učební materiály, aby je mohli dále využívat pro své vlastní učení
- žáci při své tvorbě poznávají vlastní pokroky a při konečném výstupu si dokáží zpětně uvědomit problémy související s realizací
- strategie - učitel zadává jednotlivé úkoly tak, aby si každý žák mohl sám zorganizovat vlastní činnost - učitel využívá kladného hodnocení k motivaci pro další výtvarnou činnost

Kompetence k řešení problémů:

- žákům je předkládán dostatek námětů k samostatnému zpracování a řešení problémů souvisejících s výběrem výtvarné techniky, materiálů a pomůcek
- při zadání úkolu žák rozpozná výtvarný problém a hledá nejvhodnější způsob řešení
- strategie - učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů

Kompetence komunikativní:

- při práci ve skupině dokáže žák vyjádřit svůj názor, vhodnou formou ho obhájit a tolerovat názor druhých

- strategie - učitel klade dostatek prostoru pro střetávání a komunikaci různými formami a učitel dohlíží na dodržování etiky komunikace (naslouchání, respektování názorů druhých)

Kompetence občanské:

- při propagaci školních akcí žáci vytváří plakáty a upoutávky, kterými prezentují školu žáci respektují názor druhých

- žáci prezentují výsledky své práce a účastní se výtvarných soutěží
- strategie - učitel podporuje občanské cítění žáků při vytváření propagačních materiálů

Kompetence pracovní:

- při samostatné práci jsou žáci vedeni ke koncentraci na pracovní výkon, jeho dokončení a dodržují vymezená pravidla

- žáci si vytváří pozitivní vztah k manuálním činnostem

- žáci při práci s výtvarným materiálem dodržují hygienická pravidla

- strategie - učitel vede žáky ke správným způsobům užití materiálu, nástrojů a vybavení - učitel požaduje dodržování dohodnuté kvality a postupů

Začlenění průřezových témat

Průřezová témata	Náměty a činnosti	ročník

Osobnostní a sociální výchova	-poznávání lidí - kreativita - sebepoznání a sebepojetí - komunikace - hodnoty, postoje, praktická etika - rozvoj schopností poznávání - řešení problémů a rozhodovací dovednosti - kooperace a kompetice	6. – 8. roč.
Výchova demokratického občana	- možnost volby činností a pomůcek, respektování názorů ostatních - prezentace a obhajování vlastního postupu a názoru	6. – 8. roč.
Výchova k myšlení v Evropských a globálních souvislostech	- připravuje si aktuality z různých zdrojů (tiskoviny, televize, internet) - kultura v ostatních evropských zemích	6. – 8. roč.
Multikulturní výchova	- lidské vztahy - multikulturalita	6. – 8. roč.
Enviromentální výchova	- tvoření článků o společnosti - televizní vysílání, nabídka práce s texty s enviromentální tematikou v rámci projektů	6. – 8. roč.
Mediální výchova	- práce v realizačním týmu - fungování a vliv médií ve společnosti - tvorba mediálního sdělení - reklama - její cíle a vlivy na člověka, tvorba vlastní reklamy	6. – 8. roč.

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

Očekávaný výstup RVP:	6. ročník
Respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě.	Vysvětlí pojmy jedinec, skupina, komunita, společnost. Dokáže zdůvodnit, proč je nutné stanovovat pravidla ve společnosti (ve třídě, komunitě), a vysvětli rozdíl mezi legislativními a etickými pravidly. Žák se aktivně se podílí se na tvorbě pravidel soužití ve třídě. Vyjmenuje přijatá pravidla a vyhodnocuje dopad vlastního jednání a jednání spolužáků na utváření mezilidských vztahů v komunitě. Žák dokáže rozlišit na základě reálných situací ve třídě, škole nebo jiné komunitě, které způsoby jednání mají pozitivní a které negativní vliv na vztahy v komunitě.
Vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví.	Rozliší a vysvětlí na příkladech různé role v rodině, třídě, vrstevnické skupině a hierarchii vztahů v daných komunitách. Uvede příklady chování, které přispívají k utváření dobrého sociálního klimatu (např. přátelství, vstřícnost, důvěra) nebo ho narušují (např. agresivní chování a šikana). Určí možný dopad vlastního jednání a chování na utváření klimatu ve třídě či jiné komunitě.
Vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví.	Žák interpretuje zdraví jako stav úplné tělesné, psychické, sociální, případně duchovní pohody a nejen jako nepřítomnost nemoci nebo úrazu. Dokáže uvést faktory (determinanty), které ovlivňují lidské zdraví (životní styl, prostředí, zdravotnická péče, genetické faktory). Uvede možné klady a zápory jednotlivých oblastí životního stylu (výživa, pohybová aktivita, sexuální chování, režimová opatření, stres, duševní hygiena aj.). Vysvětlí význam základních (biologických) a tzv. vyšších lidských potřeb a uvede příklady jejich uspokojování. Uvede příklady, jak mohou mít neuspokojené základní lidské potřeby vliv na zdraví člověka.
Posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví.	Žák vysvětlí pojem „rizikového chování". Určí, které způsoby chování mohou ohrozit jeho zdraví i zdraví ostatních lidí (např. zneužívání alkoholu a jiných drog; rizikové sexuální chování, vč. možnosti neplánovaného těhotenství či nákazy pohlavně přenosnou chorobou; rizikové chování v dopravě, při sportu, při manipulaci s nebezpečnými látkami a materiály; chování při riziku infekčních onemocnění i při možnosti vzniku neinfekčních epidemií). Uvede příklady celospolečenské odpovědnosti za zdraví na úrovni státu, regionu, obce (např. ochrana kvality vody, ovzduší, optimální hlukové a světelné pohody, zdravotnický systém).

	Rozhodne, pomocí uvedených příkladů chování mediálně známých postav (reálných i fiktivních), zda jednají ve prospěch svého zdraví či nikoliv.

Očekávaný výstup RVP:	**6. ročník**
Usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví.	Žák vysvětlí význam aktivního přístupu ke zdraví (vlastní péče o zdraví). Určí oblasti životního stylu, ve kterých může aktivně podporovat své zdraví.

	Charakterizuje pojem prevence a uvede význam prevence (zejména primární) při posilování zdraví a při minimalizaci negativních vlivů na zdraví. Uvede a zhodnotí zásady zdravého životního stylu a aktivní podpory zdraví, které aplikuje do svého běžného života.
Vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí.	Žák sestaví žebříček vlastních životních hodnot a zdůvodní jejich hierarchii. Odůvodní, proč zdraví patří mezi důležité hodnoty lidského života. Diskutuje se svými vrstevníky o žebříčku životních hodnot a vhodně argumentuje pro nutnost podpory zdraví a aktivního přístupu ke zdraví. Uvede příklady konkrétního chování lidí ze svého nejbližšího okolí (rodina, kamarádi), kterými pozitivně či negativně ovlivňují své zdraví.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Očekávaný výstup RVP:	6. ročník
Chápe význam dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny.	Žák chápe význam dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny.
Uvědomuje si základní životní potřeby a jejich naplňování ve shodě se zdravím.	Uvědomuje si základní životní potřeby a jejich naplňování ve shodě se zdravím. Žák si uvědomuje základní fyziologické potřeby (potřebu jídla, pití, dýchání, přiměřené teploty, pohybu, spánku atd.), ale i další potřeby týkající se bezpečí, sounáležitosti, uznání a seberealizace. Sounáležitost je vhodné posilovat společnými činnostmi, úpravou společného prostředí, společným hodnocením a diskusemi k zajímavým problémům, především pak chápáním školní práce jako společného „díla“ učitelů a žáků.
Respektuje zdravotní stav svůj i svých vrstevníků a v rámci svých možností usiluje o aktivní podporu zdraví.	Žák zná své zdraví i své případné obtíže, včetně postupů, jak jim předcházet. Respektuje zdravotní stav svůj i svých vrstevníků a v rámci svých možností usiluje o aktivní podporu zdraví.
Projevuje zdravé sebevědomí a preferuje ve styku s vrstevníky pozitivní životní cíle, hodnoty a zájmy.	Žák dokáže projevit zdravé sebevědomí a preferuje ve styku s vrstevníky pozitivní životní cíle, hodnoty a zájmy.

Očekávaný výstup RVP:	7. ročník

Dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky.	Žák vysvětlí význam základních živin (bílkovin, tuků, sacharidů), vedlejších živin (vitamínů a minerálních látek) a vody pro organismus; uvede příklady zdrojů jednotlivých živin v potravě. Rozpozná správný stravovací a pitný režim, který podporuje zdraví a minimalizuje jeho možné poškození; ve škole uplatňuje zásady správného stravování. Žák dokáže vybrat do (svého) jídelníčku potraviny a potravinové skupiny na základě aktuálních výživových doporučení (omezuje příjem jednoduchých cukrů, nevhodných a skrytých tuků, několikrát denně volí zeleninu a ovoce, cereálie ap.). Určí, které faktory ovlivňují jeho výživu (rodina, kultura, media, vč. reklamy, hlad, chuť, čas aj.), a z nich rozlišuje pozitivní a negativní vlivy na stravovací návyky. Uvede vliv výživy jako jednoho z faktorů životního stylu na zdravotní stav a možný výskyt civilizačních, tj. chronických neinfekčních nemocí (cukrovka II. typu, obezita, zubní kaz, srdečněcévní choroby, nádorová onemocnění aj.). Žák diskutuje o poruchách příjmu potravy (mentální anorexie a mentální bulimie) v souvislosti s jejich vznikem a příznaky.
Uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc.	Žák dokáže vysvětlit pojem nemoc a možné příčiny jejího vzniku (biologické, mechanické, chemické, fyzikální aj.). Uvede cesty přenosu infekčních chorob a preventivní opatření před jejich nákazou (respirační, alimentární, pohlavně přenosné nemoci a nemoci spojené s pobytem v přírodě); Uplatňuje základní hygienická opatření při prevenci nákazy i šíření přenosných nemocí. Dává do souvislosti jednotlivé faktory životního stylu se vznikem chronických neinfekčních onemocnění (civilizačních chorob). Objasní význam preventivních zdravotních prohlídek a povinného očkování. Vysvětlí, proč je nutné v případě vzniku nemoci či jiné poruchy zdraví vyhledat zdravotnickou pomoc; uvede možná odborná zařízení v jeho okolí, která lze v případě potřeby kontaktovat.
Projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce.	Žák formuluje hlavní důvody odpovědnosti každého jedince za své zdraví. Vysvětlí, proč je období dospívání zásadní pro přijetí odpovědného vztahu k sobě samému, ke svému zdraví, k životnímu stylu a životním hodnotám; zhodnotí hlavní faktory ovlivňující jeho zdraví a zdravý vývoj. Navrhne (posoudí) denní rozvrh činností dospívajícího s ohledem na zásady zdravého životního stylu. Vyhledá a porovná nabídku programů podpory zdraví v rámci školy, určí, které jsou vhodné pro jeho vlastní zapojení a podílí se na organizaci programů pro mladší spolužáky.

Očekávaný výstup RVP:	7. ročník
Samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím.	Žák charakterizuje správné držení těla; uplatňuje zásady správného sezení při práci. Uplatňuje v režimu školy vhodné relaxační cviky pro uvolnění, zklidnění, zvládání stresu. Jednoduchými pohybovými testy ohodnotí úroveň svých posturálních a fázických svalů (svalů s tendencí ke zkracování a ochabování). Předvede jednoduchou sestavu cvičení, která obsahuje zahřátí, protahovací cviky, cviky pro posilování dolních a horních končetin, břicha a mezilopatkového svalstva, dýchací a relaxační cvičení. Žák v modelové situaci uplatní vhodnou sociální dovednost pro předcházení stresové situaci (např. pozorování druhých, empatické naslouchání, vedení dialogu, přesvědčování, vyjednávání, omluvu, dovednost říci „nevím“, „neumím“, „potřebuji pomoci“, uznání prohry).

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Očekávaný výstup RVP:	7. ročník
Dodržuje správné stravovací návyky a v rámci svých možností uplatňuje zásady správné výživy a zdravého stravování.	Dodržuje správné stravovací návyky a v rámci svých možností uplatňuje zásady správné výživy a zdravého stravování.
Svěří se se zdravotním problémem.	Žák se dokáže svěřit se zdravotním problémem.

Očekávaný výstup RVP:	8. ročník
Respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví.	Žák charakterizuje jednotlivá období lidského života. Popíše s užitím vhodné terminologie tělesné a fyziologické změny v období dospívání.

	Charakterizuje mechanismus početí a období gravidity. Uvede příklady, jak vhodně reagovat na změny v psychosociální oblasti v období dospívání: sebeuvědomění, sebeprosazování, abstraktní myšlení, výkyvy nálad, nabývání vlastních postojů a odpovědnosti, osobních životních hodnot, rozlišování vlastních silných a slabých stránek, zájem o sexualitu, navazování vztahů ve skupině vrstevníků, odpoutávání od rodičů aj. Uplatňuje v praxi (ve třídě, škole) respekt k opačnému i stejnému pohlaví a základní pravidla etikety.
Respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování.	Žák charakterizuje lidskou sexualitu jako kombinaci fyziologické a psychosociální složky osobnosti (uvede význam vůle, rozumu, citu a pudu v sexualitě). Rozliší, které chování odpovídá sexuální normě a které ji překračuje (z hlediska věku, zdraví, práva, etiky, sociokulturního prostředí aj.). Popíše rizika předčasného pohlavního styku v dospívání pro tělesné zdraví (např. riziko pohlavně přenosných infekcí, možné vedlejší účinky antikoncepce, riziko předčasného otěhotnění), pro psychické zdraví (např. nesprávná motivace k sexu), pro sociální zdraví (např. nedostatečné rozvinutí sexuality). Rozhodne na modelových příkladech o vhodném řešení vzniklých rizikových situací v oblasti reprodukčního zdraví a lidské sexuality. Popíše souvislost mezi reprodukčním chováním (věrným vztahem, manželstvím, partnerstvím) a možnou životní perspektivou.
Uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým.	Žák charakterizuje fyzickou, psychickou a sociální závislost. Uvede důvody, proč jsou některé návykové látky společností tolerovány a jiné zákonem zakázány; vysvětlí, proč zákon zakazuje prodej alkoholu a tabákových výrobků do 18 let věku. Vyjmenuje základní legální a nelegální návykové látky; uvede zdravotní a jiná rizika jejich zneužívání. Žák v modelové situaci předvede vhodné způsoby odmítnutí nabízené návykové látky. Diskutuje o nelátkových závislostech v souvislosti s jejich vlivem na zdraví a život jedince (o závislosti na práci, na osobě, na výherních automatech aj.). Vyhledá kontakty na specializovaná zařízení pro prevenci a léčbu závislostí ve svém regionu.
Vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi.	Žák vyjádří vlastními slovy, jak mohou některé sociální skupiny nebo jednotlivci manipulovat ostatními lidmi a uvede možná rizika manipulace. Odůvodní potřebu kritického přístupu k mediálním informacím. Vyhodnotí informace na obalech výrobků a dalších dostupných informačních materiálech; zhodnotí pravdivost tvrzení v konkrétních reklamách. Uvede pravidla asertivní komunikace; asertivních a dalších komunikačních dovedností využije v modelových situacích na obranu proti manipulativním vlivům. Diskutuje o manipulaci a agresivním chování; uvede příklady možného řešení pro oběť manipulace či agrese (např. kontakty na odbornou pomoc). Uvede pravidla bezpečného chování na internetu a sociálních sítích.

Očekávaný výstup RVP:	**8. ročník**
Projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc.	Žák analyzuje konkrétní situaci v silničním provozu nebo v železniční dopravě; uvede nebezpečí (pro sebe i druhé) plynoucí z nevhodného chování v roli chodce, cyklisty, cestujícího v dopravních prostředcích. Vysvětlí na modelové situaci vztahy a etické chování jednotlivých účastníků silniční a železniční dopravy. Popíše prvky výbavy cyklisty a použití zádržných systémů v dopravních prostředcích a vysvětlí jejich smysl. Předvede, jak v případě ohrožení zdraví či života přivolá zdravotní a technickou pomoc. V modelových situacích demonstruje postup poskytnutí první pomoci při úrazových stavech.
Uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí.	Žák charakterizuje možná nebezpečí vyplývající z konkrétních situací běžného života i z mimořádných událostí; uvede příčiny jejich vzniku i možné dopady na zdraví, životy lidí, majetek a životní prostředí. Vysvětlí význam Integrovaného záchranného systému a jeho složek při přípravě na mimořádné události a při záchranných a likvidačních pracích. Volí v modelových situacích ohrožení a mimořádných událostí vhodné způsoby jednání a chování, které vedou k bezpečí a ochraně jeho zdraví (i zdraví jiných). Rozliší signály používané při vzniku mimořádných událostí.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Očekávaný výstup RVP:	**8. ročník**
Dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a provozováním hazardních her. Uplatňuje osvojené sociální dovednosti při kontaktu se sociálně patologickými jevy.	Žák dokáže dát do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a provozováním hazardních her. Uplatňuje osvojené sociální dovednosti při kontaktu se sociálně patologickými jevy.
Zaujímá odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí.	Žák zaujímá odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí.
Uplatňuje způsoby bezpečného chování v sociálním kontaktu s vrstevníky, při komunikaci s neznámými lidmi, v konfliktních a krizových situacích a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc; ví o centrech odborné pomoci, vyhledá a použije jejich telefonní čísla.	Žák uplatňuje způsoby bezpečného chování v sociálním kontaktu s vrstevníky, při komunikaci s neznámými lidmi, v konfliktních a krizových situacích a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc; ví o centrech odborné pomoci, vyhledá a použije jejich telefonní čísla.
Chová se odpovědně při mimořádných událostech a prakticky využívá základní znalosti první pomoci při likvidaci následků hromadného zasažení obyvatel.	Žák se chová odpovědně při mimořádných událostech a prakticky využívá základní znalosti první pomoci při likvidaci následků hromadného zasažení obyvatel.

Vyučovací předmět: Tělesná výchova

Předmět **Tělesná výchova** představuje nejdůležitější formu pohybového učení a je hlavním zdrojem poznatků a námětů pro rekreační i sportovní využití pohybu ve škole i mimo ni. Předmět tělesná výchova se vyučuje jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9. ročníku vždy 2 hodiny týdně. Tělesná výchova umožňuje žákům poznat vlastní pohybové možnosti ale i pohybová omezení, rozumět jim a respektovat je u sebe i jiných. V předmětu si žáci osvojují nové pohybové dovednosti, naučí se ovládat a využívat různého sortovního náčiní a nářadí, seznámí se s důležitostí pohybu jako prevence či korekce jednostranného zatížení nebo zdravotního oslabení, stejně jako prostředku pro zvyšování tělesné zdatnosti a výkonnosti. Žáci mohou uplatnit osvojené pohybové dovednosti v různém prostředí, zvykají si na rozličné sociální role, které vyžadují spolupráci, tvořivost, překonávání překážek, objektivnost, rychlé rozhodování, organizační schopnosti, ale i nutnou míru zodpovědnosti za zdraví své i svých spolužáků.
Vzdělávání je zaměřeno:
- na regeneraci a kompenzaci jednostranné zátěže působené pobytem ve škole
- získání nových pohybových dovedností, kultivace pohybového projevu i správné držení těla
- získání pozitivního vztahu žáka k pohybovým aktivitám
- vytvoření návyku pravidelného využívání pohybových činností různého zaměření v každodenním životě
- rozpoznávání základních situací ohrožujících tělesné a duševní zdraví a na osvojování dovedností jim předcházet nebo je řešit.

Týdenní časová dotace:

6. ročník	**2**
7. ročník	**2**
8. ročník	**2**
9. ročník	**2**
celkem	**8**

Mezipředmětové vztahy:

Předměty tematicky spjaté s vyučovacím předmětem výchova ke zdraví:
1. **občanská výchova** – lidské potřeby, praktická etika, sebepoznání
2. **výchova ke zdraví** - odpovědnost, spolupráce

Kompetence:

Kompetence k učení:

Učitel

- vede žáky k tomu, aby si správně osvojili nové pohybové dovednosti a rozvíjeli ty dříve získané, kultivovali svůj pohybový projev i správné držení těla
- hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- dodává žákům sebedůvěru a vede je k zodpovědnosti za jejich zdraví
- učí žáky plánovat, organizovat, hodnotit jejich činnost a dovednosti
- uplatňuje individuální přístup a při hodnocení používá prvky pozitivní motivace
- vede žáky ke správnému užívání názvosloví

Kompetence k řešení problémů:

Učitel

- podporuje týmovou spolupráci při řešení problému
- vede žáky ke správným způsobům řešení problémů

Kompetence komunikativní:

Učitel

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování, klade důraz na úroveň komunikace
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat

Kompetence občanské:

Učitel

- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování a neohrožovali zdraví své i svých spolužáků
- umožňuje žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky

Kompetence pracovní:

Učitel

- vede žáky k zodpovědnosti a pravidelnosti
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti
- vede žáky k formování si důležitých pracovních vlastností – vytrvalost, odvaha, odpovědnost, cílevědomost, ….

Začlenění průřezových témat

Průřezová témata	Náměty a činnosti	ročník
Osobnostní a sociální výchova	- rozvoj hodnot a postojů – fair play hra, schopnost řešení problémů, spolupráce a soutěživost,	6. – 9. roč.
Výchova demokratického občana	- dodržování stanovených pravidel – fair play, přístup k druhým – tolerance, ochota pomáhat, odpovědné chování,	6. – 9. roč.
Výchova k myšlení v Evropských a globálních souvislostech	- připravuje si aktuality z různých zdrojů (tiskoviny, televize, internet) - kultura v ostatních evropských zemích	6. – 9. roč.
Multikulturní výchova	- schopnost zapojovat se do diskuze, lidské vztahy	6. – 9. roč.
Enviromentální výchova	- chápání vlivu prostředí na vlastní zdraví i zdraví ostatních lidí, zdravé prostředí pro pohybovou aktivitu, vliv sportovních aktivit na životní prostředí	6. – 9. roč.
Mediální výchova	- zdroj informací o sportovních událostech	6. – 9. roč.

TĚLESNÁ VÝCHOVA

Očekávaný výstup RVP:	6. – 9. ročník
Činnosti ovlivňující zdraví	
Aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem.	Žák pravidelně sleduje své denní pohybové aktivity. Pravidelně zařazuje cvičení kompenzující jeho jednostrannou zátěž.
Usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program.	Pravidelně zařazuje do svého pohybového režimu aerobní pohybové činnosti. Pravidelně sleduje výsledky své tělesné zdatnosti v kondičních testech a usiluje o zvýšení její úrovně. Žák si upraví svůj pohybový režim s pomocí konkrétní nabídky rozvojových programů a zdůvodní výběr programu vzhledem k výsledkům své tělesné zdatnosti.
Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly.	Zvolí vhodnou výstroj a výzbroj pro danou pohybovou činnost a zdůvodní její použití z hlediska bezpečnosti. Vybere a použije vhodné cviky k zahřátí svalů nutných pro uvedenou (danou) pohybovou aktivitu. Ukončí pohybovou aktivitu protažením a kompenzačním cvičením zatížených svalových skupin.
Odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší.	Vysvětlí vliv užívání podpůrných látek a jiných škodlivin na zdraví a pohybový výkon. Z ověřených zdrojů vyhledá údaje o znečištění ovzduší a určí, zda je nutné omezit pohybové aktivity. Přizpůsobí své venkovní pohybové aktivity vzhledem k aktuálním povětrnostním podmínkám a stavu znečištění ovzduší.
Uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost.	Vyhodnotí pohybové aktivity vzhledem k aktuálním podmínkám a aplikuje na dané podmínky obecné zásady bezpečnosti. Přizpůsobí pohybové aktivity svým schopnostem a možnostem (volí obtížnost cvičení, velikost zátěže atd.). Vybere a použije výstroj a výzbroj odpovídající danému sportu a konkrétním podmínkám.

Očekávaný výstup RVP:	6. – 9. ročník
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností	
Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech.	Žák zvládá osvojované pohybové dovednosti (definované v ŠVP jako základní učivo) v rámci svých možností, aplikuje je i při činnostech mimo hodiny tělesné výchovy. Rozumí základní sportovní terminologii osvojovaných činností, uplatňuje pravidla her a sportů a správně reaguje na osvojovaná gesta rozhodčího. Uvede a vysvětlí různé role ve sportovním družstvu. Zvolí taktiku hry a dodržuje ji (jednotlivec, družstvo).
Posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny.	Žák pozná chybu postavení či provedení pohybové činnosti – uvede, jak má vypadat správné postavení (provedení). Zhodnotí pohybovou činnost spolužáka i svou vlastní.
Činnosti podporující pohybové učení	
Užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu.	Správně demonstruje a aplikuje dříve osvojované tělovýchovné činnosti na základě pokynů učitele, textového nebo grafického podkladu. Vhodně reaguje na pokyny, povely i nonverbální signály rozhodčího v rámci sportovních aktivit a jejich pravidel. Sleduje a interpretuje informace o pohybových aktivitách uváděné v médiích a se znalostí problému o nich diskutuje.
Naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlavní, ochranu přírody při sportu.	Uvědoměle jedná podle principů fair play při pohybových aktivitách, rozpozná negativní projevy a na tyto situace adekvátně reaguje. Prokazuje pozitivní, empatický přístup k handicapovaným, méně zdatným spolužákům nebo osobám opačného pohlaví. Rozpozná při pohybových aktivitách jednání poškozující nejbližší prostředí či majetek a svým chováním směřuje k jeho eliminaci.
Dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji.	Aktivně koordinuje činnosti se členy družstva před pohybovou aktivitou i v jejím průběhu. Provádí v průběhu týmové pohybové aktivity korekce svého jednání vzhledem ke společnému cíli. Vyjádří osobní názor na průběh pohybové aktivity a zhodnotí průběh či výsledek své činnosti i činnosti družstva.

Očekávaný výstup RVP:	6. – 9. ročník
Rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora.	Rozlišuje mezi právy a povinnostmi hráče, rozhodčího, organizátora a diváka během pohybových aktivit. Naplňuje pravidla her, respektuje pokyny rozhodčího, patřičně na ně reaguje a podřizuje se jim, zároveň aktivně využívá možnosti vyplývající z role hráče. Respektuje probíhající sportovní zápolení a v roli diváka do něj nezasahuje. Dodržuje podmínky dané organizátorem činností, chápe jejich význam a své jednání podřizuje určeným organizačním pravidlům.
Sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí.	Změří nebo jinak kvantifikuje určené pohybové činnosti nebo sportovní výkony prováděné ve shodě s pravidly. Zaznamenává sledované údaje vlastních nebo cizích pohybových aktivit. Vyhodnocuje zaznamenané údaje o pohybových činnostech, popisuje jejich změny, vývoj, kvalitu nebo je vzájemně porovnává.
Zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěž.	Zapojuje se do přípravy a realizace třídní nebo školní pohybové aktivity. Zorganizuje se spolužáky turistickou akci nebo dlouhodobou soutěž pro žáky nižších ročníků. Spolurozhoduje sportovní zápolení a nese tak dílčí odpovědnost za úspěšnou realizaci sportovní akce.
Zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci.	Zpracovává hodnoty dosažených výsledků spolužáků v rámci školních pohybových aktivit a zpracovaná data následně prezentuje. Srozumitelně a dostatečně názorně prezentuje naměřené výkony své pohybové aktivity (které vybral k prezentaci), diskutuje o jejich kvalitě a vývoji. Sleduje v médiích měřitelné výsledky sportovních činností a s určitým záměrem je prezentuje.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Očekávaný výstup RVP:	6. – 9. ročník
Činnosti ovlivňující zdraví	
Usiluje o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o rozvoj pohybových dovedností základních sportovních odvětví včetně zdokonalování základních lokomocí.	Žák usiluje o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o rozvoj pohybových dovedností základních sportovních odvětví včetně zdokonalování základních lokomocí.
Cíleně se připraví na pohybovou činnost a její ukončení.	Žák se dokáže cíleně připravit na pohybovou činnost a její ukončení.
Odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem. Vhodně reaguje na informace o znečištění ovzduší a tomu přizpůsobuje pohybové aktivity.	Odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem. Vhodně reaguje na informace o znečištění ovzduší a tomu přizpůsobuje pohybové aktivity.
Uplatňuje základní zásady poskytování první pomoci a zvládá zajištění odsunu raněného. Uplatňuje bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu - využívá základní kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy - chápe zásady zatěžování; jednoduchými zadanými testy, změří úroveň své tělesné zdatnosti.	Žák uplatňuje základní zásady poskytování první pomoci a zvládá zajištění odsunu raněného. Uplatňuje bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu: využívá základní kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy, chápe zásady zatěžování; jednoduchými zadanými testy, změří úroveň své tělesné zdatnosti.
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností	
Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech.	Žák zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech.
Posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny.	Žák dokáže posoudit provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny.
Činnosti podporující pohybové učení	
Užívá osvojovanou odbornou terminologii na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka.	Žák užívá osvojovanou odbornou terminologii na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka.
Očekávaný výstup RVP:	**6. – 9. ročník**

Naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlavní, ochranu přírody při sportu.	Žák naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlavní, ochranu přírody při sportu.
Dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji.	Žák se dokáže dohodnout na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji
Rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka.	Žák rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka.
Sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony a vyhodnotí je.	Sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony a vyhodnotí je.
Spolurozhoduje osvojované hry a soutěže.	Spolurozhoduje osvojované hry a soutěže.

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce

Charakteristika vzdělávací oblasti

Oblast **Člověk a svět práce** postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.

Koncepce vzdělávací oblasti Člověk a svět práce vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech.

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělávání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protiváhou. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **Člověk a svět práce** je rozdělen na 1. stupni na čtyři tematické okruhy *Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce, Příprava pokrmů*, které jsou pro školu povinné. Na 2. stupni je rozdělen na osm tematických okruhů *Práce s technickými materiály, Design a konstruování, Pěstitelské práce a chovatelství, Provoz a údržba domácnosti, Příprava pokrmů, Práce s laboratorní technikou, Využití digitálních technologií, Svět práce*. Tematické okruhy na 2. stupni tvoří nabídku, z níž tematický okruh *Svět práce j*e povinný, a z ostatních školy vybírají podle svých podmínek a pedagogických záměrů minimálně jeden další okruh. Vybrané tematické okruhy je nutné realizovat v plném rozsahu.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci i v běžném životě
- vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku
- poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka

- autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí
- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení
- orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci.

Vyučovací předmět: Svět práce, Dílny

Vzdělávací předmět **Svět práce, Dílny** vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech.
Vzdělávací oblast Člověk a svět práce se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělávání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protiváhou. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků.
Předmět je rozdělen na osm tematických okruhů *Práce s technickými materiály, Design a konstruování, Pěstitelské práce a chovatelství, Provoz a údržba domácnosti, Příprava pokrmů, Práce s laboratorní technikou, Využití digitálních technologií, Svět práce*.

Týdenní časová dotace:

6. ročník	**1**
7. ročník	**1**
8. ročník	**1**
9. ročník	**1**
celkem	**4**

Mezipředmětové vztahy:

Předměty tematicky spjaté s vyučovacím předmětem svět práce:
1. **zeměpis** - orientace na mapě současné i historické, kulturní dějiny vybraných států,
2. **výtvarná výchova** - dějiny umění (stavební slohy, významní malíři, jejich díla),
3. **hudební výchova** - dějiny hudby (významní skladatelé, jejich díla)
4. **matematika, fyzika, přírodopis, chemie** - rozvoj vědy a techniky, důležité vynálezy,

Kompetence:

Kompetence k učení:

- při teoreticky zaměřených hodinách si žáci vytváří takové učební materiály, aby je mohli dále využívat pro své vlastní učení
- žáci při své tvorbě poznávají vlastní pokroky a při konečném výstupu si dokáží zpětně uvědomit problémy související s realizací
- strategie - učitel zadává jednotlivé úkoly tak, aby si každý žák mohl sám zorganizovat vlastní činnost - učitel využívá kladného hodnocení k motivaci pro další činnost.
-

Kompetence k řešení problémů:

- žákům je předkládán dostatek námětů k samostatnému zpracování a řešení problémů souvisejících s výběrem výtvarné techniky, materiálů a pomůcek
- při zadání úkolu žák rozpozná výtvarný problém a hledá nejvhodnější způsob řešení
- strategie - učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů.
-

Kompetence komunikativní:

- při práci ve skupině dokáže žák vyjádřit svůj názor, vhodnou formou ho obhájit a tolerovat názor druhých
- strategie - učitel klade dostatek prostoru pro střetávání a komunikaci různými formami a učitel dohlíží na dodržování etiky komunikace (naslouchání, respektování názorů druhých).

Kompetence sociální a personální:

- efektivní práce ve skupině
- podněcovat u žáků aktivitu při práci skupiny i celé třídy
- vytvářet reálný pohled na sebe sama.

Kompetence občanské:

- pěstovat v žácích vztah k tradicím, kulturnímu i historickému dědictví
- projevovat smysl pro kulturu a tvořivost
- motivovat žáky k přemýšlení nad názory, které se od jeho názorů liší.

Kompetence pracovní

- při samostatné práci jsou žáci vedeni ke koncentraci na pracovní výkon, jeho dokončení a dodržují vymezená pravidla
- žáci si vytváří pozitivní vztah k manuálním činnostem
- žáci při práci s výtvarným materiálem dodržují hygienická pravidla
- strategie - učitel vede žáky ke správným způsobům užití materiálu, nástrojů a vybavení - učitel požaduje dodržování dohodnuté kvality a postupů
- vést žáky k využívání ve škole nabytých znalostí v běžné praxi
- dbát na důsledné dodržování domluvených pravidel chování i kvality práce.

Začlenění průřezových témat

Průřezová témata	Náměty a činnosti	ročník
Osobnostní a sociální výchova	- komunitní (ranní a hodnotící) kruh, skupinová práce, metody hodnocení a sebehodnocení - písemná komunikace, metody kritického myšlení	6. – 9. roč.
Výchova demokratického občana	- možnost volby činností a pomůcek, respektování názorů ostatních - prezentace a obhajování vlastního postupu a názoru	6. – 9. roč.
Výchova k myšlení v Evropských a globálních souvislostech	- připravuje si aktuality z různých zdrojů (tiskoviny, televize, internet) - kultura v ostatních evropských zemích	6. – 9. roč.
Multikulturní výchova	- besedy s příslušníky jiných kultur, nabídka textů a písní různých kultur	6. – 9. roč.
Enviromentální výchova	- tvoření článků o dějinách - televizní vysílání, nabídka práce s texty s enviromentální tematikou v rámci projektů	6. – 9. roč.
Mediální výchova	- tvoří vlastní příběhy - publikace vlastních prací v novinách nebo na internetových stránkách - reklama - její cíle a vlivy na člověka, tvorba vlastní reklamy	6. – 9. roč.

SVĚT PRÁCE

Očekávaný výstup RVP:	6. ročník
Pěstitelské práce, chovatelství	
Volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin.	Použije pro přípravu práce dokumentaci, návod pro pěstování vybraných rostlin (zálivka, půda, světlo, teplo). Popíše a vysvětlí jednotlivé kroky důležité při procesu pěstování rostlin. Připraví pracovní prostor, prostředí pro pěstování vybraných rostlin (květináč, záhonek…). Udržuje pracovní prostor pro pěstování rostlin (odstraňuje plevel…).
Pěstuje a využívá květiny pro výzdobu.	Z nabídky vybere vhodné rostliny pro výzdobu interiéru, exteriéru podle daných podmínek, podle dané příležitosti. Použije vhodné nástroje, nářadí při pěstování a aranžování květin. Volí vhodný postup pěstování vybrané rostliny, zajistí průběžnou péči (zalít, přesadit, sestříhat…), rostlinu pozoruje a plánovaný postup podle potřeby upraví. Využije květiny při výzdobě interiéru, upraví květiny do vázy nebo jiné nádoby.
Používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu.	Z nabídky vybere vhodné pracovní pomůcky, nástroje, nářadí pro pěstování vybraných druhů rostlin a použije je při výsadbě, výsevu, pěstování, péči a sklizni vybraných druhů rostlin. Popíše a vysvětlí, jakým způsobem ochrání nástroje a nářadí používané při pěstitelských činnostech před poškozením.
Prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty.	Popíše a vysvětlí základní pravidla a nutné podmínky chovu vybraných druhů drobných zvířat. Vysvětlí zásady bezpečného kontaktu se zvířaty.
Dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty.	Při práci dodržuje stanovená pravidla a zásady práce při pěstitelských pracích. Popíše a vysvětlí jednotlivé kroky své práce dle stanoveného postupu a dodrží kázeň při práci. Při práci s rostlinami, s příslušnými nástroji i při zacházení s drobnými zvířaty dodržuje zásady bezpečnosti. Poskytne první pomoc (ošetří drobná zranění, přivolá pomoc při závažnějších poraněních). Dodržuje hygienu práce (umývání po práci se zeminou…).

Očekávaný výstup RVP:	6. ročník
Design a konstruování	
Sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model.	Pracuje s návodem, náčrtem, plánem, programem k sestavení modelu. Žák se orientuje v daném návodu, náčrtu, plánu Vysvětlí jednotlivé kroky své práce podle stanoveného postupu a aplikuje je. Dodrží postup v jednotlivých krocích daných návodem, náčrtem, plánem nebo programem.
Navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, nosnost, stabilitu aj.	Rozpozná důležité a stěžejní prvky konstrukce a model sestaví. Použije jednotlivé prvky dle návodu, náčrtu, plánu k sestavení konstrukce. Rozpozná, odhalí a napraví případné chyby v konstrukci (funkčnost, nosnost, stabilitu…).
Provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení.	Žák organizuje pracovní prostor, kontroluje nástroje, nářadí včetně jejich funkčnosti a kvalitu materiálu (např. poškození, defekty, vady materiálu nebo částí stavebnice) . Sestaví i rozloží konstrukčně jednoduchý model, výrobek, pokud je to konstrukčně možné. Upraví model, konstrukci, výrobek dle potřeby (oprava, údržba…).
Dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu.	Při práci dodržuje stanovená pravidla a zásady práce ve školní dílně. Popíše a vysvětlí, jakým způsobem ochrání nářadí a nástroje před poškozením a pro delší životnost nástroje nebo nářadí. Dodrží zásady bezpečnosti při práci s technickými materiály. Poskytne první pomoc (ošetří drobná zranění, přivolá pomoc při závažnějších poraněních) . Dodržuje hygienu práce, udržuje své pracovní místo čisté a bezpečné.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Očekávaný výstup RVP:	6. ročník
Pěstitelské práce, chovatelství	
Volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin.	Žák volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin.
Pěstuje a ošetřuje květiny v interiéru a využívá je k výzdobě.	Pěstuje a ošetřuje květiny v interiéru a využívá je k výzdobě.
Používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu.	Používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich základní údržbu.
Očekávaný výstup RVP:	**6. ročník**

Prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty.	Žák prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty.
Dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu způsobeného zvířaty a při styku s jedovatými rostlinami.	Dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu způsobeného zvířaty a při styku s jedovatými rostlinami.
Design a konstruování	
Sestaví podle návodu, náčrtu, plánu daný model.	Žák je schopen sestavit podle návodu, náčrtu, plánu daný model.
Ovládá montáž a demontáž jednoduchého zařízení, provádí údržbu jednoduchých předmětů a zařízení.	Ovládá montáž a demontáž jednoduchého zařízení, provádí údržbu jednoduchých předmětů a zařízení.
Dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu.	Dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu.

Očekávaný výstup RVP:	**7. ročník**
Provoz a údržba domácnosti	
Provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví.	Používá peníze jako platidlo (používá bankovky a mince, ověří si vrácené peníze, identifikuje bezhotovostní styk) a rozliší základní operace s penězi (platby, bezhotovostní styk). Posoudí hodnotu peněz (porovná levný a drahý výrobek, kategorizuje produkty) a aplikuje to při nákupu i hospodaření s vlastními financemi (kapesné). Rozpozná hlavní příjmy a výdaje domácnosti (mzda, platby za teplo, vodu, nájem, platby za telefon, internet…).
Ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů.	Vyjmenuje a stručně popíše obvyklé práce spojené s úklidem a běžným provozem domácnosti v kuchyni, obývacím pokoji, koupelně a vlastním pokoji. Předvede či popíše základní práce v domácnosti i s využitím domácích spotřebičů. Využije pro bezpečné a účelné zacházení s domácími spotřebiči návod nebo doporučení pro práci se spotřebičem.
Správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením včetně údržby; provádí drobnou domácí údržbu.	Vybere správnou pomůcku, nástroj, nářadí při péči o domácnost. Dodrží zadaný postup při údržbě oděvů (praní, zašití oděvu, žehlení, ukládání šatů).
Dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem.	Zná a dodržuje základní hygienické strategie a návyky v domácnosti. Dodrží zásady bezpečnosti při domácích pracích. Rozpozná a popíše nebezpečí spojená s elektrickými spotřebiči v domácnosti. Poskytne první pomoc (ošetří drobná zranění, přivolá pomoc při závažnějších poraněních).

Očekávaný výstup RVP:	7. ročník
Příprava pokrmů	
Používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče.	Rozpozná a popíše základní vybavení kuchyně, pojmenuje jeho vlastnosti a funkce. Popíše základní pravidla pro práci s inventářem kuchyně a se spotřebiči, své znalosti a dovednosti využije při přípravě pokrmů. Účelně a bezpečně zachází s vybavením kuchyně. Vybere vhodné nástroje a spotřebiče pro přípravu jednoduchého pokrmu.
Připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy.	Vybere vhodné suroviny pro přípravu pokrmu (z nabídky, dle receptu). Používá recept, dodržuje logické kroky při přípravě pokrmů. Rozpozná zdravé a nezdravé pokrmy, zná rizika spojená s konzumací nezdravých jídel.
Dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti.	Zná a používá při jídle základní příbory, vyjmenuje základní chody, orientuje se v základních potravinách a pochutinách, kterými se jídlo ochucuje (sůl, cukr, pepř, olej, ocet…). Žák se chová společensky přijatelně doma, v jídelně, v restauraci nebo na jiném veřejném místě, kde konzumuje jídlo. Využije své znalosti o stolování s kamarády, známými i rodiči doma, v jídelně, restauraci nebo jiném veřejném místě. Provede základní obsluhu kamarádů, známých a rodičů u stolu.
Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni.	Žák při práci dodržuje stanovená pravidla a zásady práce ve školní žákovské kuchyni. Popíše a vysvětlí, jakým způsobem ochrání vybavení kuchyně před poškozením. Dodrží zásady bezpečnosti při práci s kuchyňským nádobím a dalšími prostředky v kuchyni. Poskytne první pomoc (ošetří drobná zranění, přivolá pomoc při závažnějších poraněních). Dodržuje hygienu práce, udržuje kuchyni čistou a bezpečnou (umývání nádobí, vypínání elektrických přístrojů…).

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Očekávaný výstup RVP:	**7. ročník**
Provoz a údržba domácnosti	
Provádí jednoduché operace platebního styku.	Provádí jednoduché operace platebního styku.
Ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů.	Ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů.
Správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením, provádí drobnou domácí údržbu, používá vhodné prostředky při práci v domácnosti.	Správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením, provádí drobnou domácí údržbu, používá vhodné prostředky při práci v domácnosti.
Dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu elektrickým proudem nebo chemikálií.	Dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu elektrickým proudem nebo chemikálií.
Příprava pokrmů	
Používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče.	Žák používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče.
Připraví jednoduché pokrmy podle daných postupů v souladu se zásadami zdravé výživy.	Umí připravit jednoduché pokrmy podle daných postupů v souladu se zásadami zdravé výživy.
Dodržuje základní principy stolování a obsluhy u stolu.	Dodržuje základní principy stolování a obsluhy u stolu.
Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni.	Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni.

Očekávaný výstup RVP:	**8. ročník**
Práce s technickými materiály	
Provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň.	Popíše vlastnosti technických materiálů (dřevo, kovy, plasty), které jsou důležité pro jeho práci. Vysvětlí jednotlivé kroky své práce dle stanoveného postupu (písemného, obrazového) a aplikuje je. Uplatňuje získané návyky pro práci s technickými materiály (dřevem, kovy, plasty). Provede jednotlivé kroky dle postupu a dodrží kázeň při práci. Rozpozná důležité kroky postupu, které je nutné dodržet.
Řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí.	Vybere vhodný materiál pro práci dle postupu, možnosti opracování a jeho oddělování. Vybere vhodné nářadí, nástroje a pomůcky pro práci s technickým materiálem (dřevem, kovem, plasty).
Organizuje a plánuje svoji pracovní činnost.	Popíše postup, který je nutné dodržet při práci s technickými materiály. Připraví pracovní prostor a vybavení, které je potřebné pro zadaný úkol (nářadí, materiál…). Rozvrhne práci dle časových dispozic. Reorganizuje v průběhu práce pracovní prostor dle potřeby, odklízí nepotřebný materiál, nástroje a nářadí bezpečně odkládá a uklízí. Uklidí pracovní prostor na konci práce.
Užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku.	Použije pro přípravu a k práci s technickými materiály technickou dokumentaci (náčrt, výkres). Žák se orientuje v technické dokumentaci. Čte z náčrtu a výkresu potřebné informace pro práci s technickými materiály – rozměry, tvary. Nakreslí jednoduchý náčrt, který zjednoduší jeho práci s technickými materiály (nakreslí od ruky, popřípadě použije základní rýsovací potřeby – pravítko, kružítko). Provede okótování.
Dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu.	Při práci dodržuje stanovená pravidla a zásady práce ve školní dílně. Popíše a vysvětlí, jakým způsobem ochrání nářadí a nástroje před poškozením a pro delší životnost nástroje nebo nářadí. Dodrží zásady bezpečnosti při práci s technickými materiály. Poskytne první pomoc (ošetří drobná zranění, přivolá pomoc při závažnějších poraněních). Dodržuje hygienu práce, udržuje své pracovní místo čisté a bezpečné.

Očekávaný výstup RVP:	**8. ročník**
Práce s laboratorní technikou	
Vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů.	Z nabídky vybere vhodné přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétního pozorování, měření a experimentu. Popíše vlastnosti přístrojů, zařízení a pomůcek a použije je pro vykonání konkrétního pozorování, měření, experimentu. Vysvětlí jednotlivé kroky pracovního postupu dle dokumentace a realizuje jej. Dodrží jednotlivé kroky pracovního postupu konkrétní laboratorní činnosti a dodrží kázeň při práci s přístroji, zařízením a pomůckami nutnými pro konání pozorování, měření, experimentu.
Zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl.	Dokumentuje svou práci na vybrané experimentální činnosti prostřednictvím protokolu. Formuje výsledky a závěry své experimentální práce dle daného pracovního postupu, dané dokumentace a znalostech o zkoumaném předmětu, jevu, činnosti. Zpracuje ucelený materiál, protokol své experimentální činnosti dle předem daných pokynů.
Vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci.	Použije pro přípravu a experimentální práci potřebnou dokumentaci vztahující se k základním poznatkům o experimentální činnosti, postupu a realizaci práce a případných výsledcích nebo nebezpečí spojených s experimentální činností. Orientuje se v potřebné dokumentaci (seznam laboratorní techniky, postup práce…). Popíše dle vybrané dokumentace experimentální práci. Dodrží pracovní postup a bezpečnostní pokyny dané vybranou dokumentací.
Dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci.	Dodrží zásady bezpečnosti při práci s laboratorní technikou, příslušnými nástroji, přístroji a pomůckami při laboratorních činnostech, pokusech a jiné experimentální práci. Popíše a vysvětlí jednotlivé kroky své práce dle stanoveného postupu, dodrží kázeň při práci s laboratorní technikou, příslušnými nástroji, přístroji, pomůckami a dalším zařízením. Vysvětlí při vybrané experimentální práci možné dopady na životní prostředí. Dodržuje hygienu práce, udržuje své pracovní místo čisté a bezpečné.
Poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři.	Poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři (ošetří drobná zranění, přivolá pomoc při závažnějších poraněních). V modelových situacích popíše a vyzkouší poskytnutí první pomoci, ke kterému může dojít v laboratoři nebo jiném místě při laboratorních činnostech.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Očekávaný výstup RVP:	**8. ročník**
Práce s technickými materiály	
Získá základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech; provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň.	Získá základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech; provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň.
Řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí.	Řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí.
Organizuje svoji pracovní činnost.	Žák organizuje svoji pracovní činnost.
Pracuje s jednoduchou technickou dokumentací, orientuje se v pracovních postupech a návodech.	Pracuje s jednoduchou technickou dokumentací, orientuje se v pracovních postupech a návodech.
Dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu: - rozlišuje různé druhy materiálů a zná jejich vlastnosti - zvolí vhodný pracovní postup v souladu s druhem zpracovávaného materiálu - správně vybere a používá vhodné pracovní nástroje a pomůcky - dovede pracovní postupy k finálnímu výrobku - dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytuje první pomoc při drobném úrazu.	Dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu: - rozlišuje různé druhy materiálů a zná jejich vlastnosti - zvolí vhodný pracovní postup v souladu s druhem zpracovávaného materiálu - správně vybere a používá vhodné pracovní nástroje a pomůcky - dovede pracovní postupy k finálnímu výrobku - dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytuje první pomoc při drobném úrazu.
Práce s laboratorní technikou	
Vybere a prakticky využívá pracovní postup konkrétní laboratorní činnosti a dodrží kázeň při práci s přístroji, zařízením a pomůckami nutnými pro konání pozorování, měření, experimentu.	Žák vybere a prakticky využívá pracovní postup konkrétní laboratorní činnosti a dodrží kázeň při práci s přístroji, zařízením a pomůckami nutnými pro konání pozorování, měření, experimentu.

Dodržuje hygienu práce a zásady bezpečné práce s laboratorní technikou, příslušnými nástroji, přístroji a pomůckami při laboratorních činnostech.	Žák dodržuje hygienu práce a zásady bezpečné práce s laboratorní technikou, příslušnými nástroji, přístroji a pomůckami při laboratorních činnostech.
Poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři.	Poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři.
Očekávaný výstup RVP:	**9. ročník**
Využití digitálních technologií	
Ovládá základní funkce digitální techniky; diagnostikuje a odstraňuje základní problémy při provozu digitální techniky.	Žák se seznámí s návodem na obsluhu digitálního zařízení, z návodu vyvodí základní pravidla pro práci se zařízením. Účelně a bezpečně ovládá vybrané digitální technologie (digitální fotoaparát, videokamera, mobilní telefon…). Připraví vybrané digitální technologie k použití, zjistí stav funkčnosti digitálních technologií, zjistí případné problémy ve funkčnosti zařízení a rozhodne, zda zařízení uvede do provozu, nebo zda je potřeba vyhledat expertní služby.
Propojuje vzájemně jednotlivá digitální zařízení.	Rozpozná konektory pro připojení digitálních zařízení, pro propojení digitálních zařízení s počítačem. Propojí digitální zařízení s počítačem i mezi sebou. Sestaví digitální zařízení, pokud se skládá z více částí.
Pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi – cestování, obchod, vzdělávání, zábava.	Žák se orientuje v možnostech využití mobilních technologií. Žák se orientuje ve vybraných konkrétních službách, aplikacích a možnostech souvisejících s mobilními technologiemi (zná jejich cenu, využití, strukturu). Pro svou potřebu a využití navrhne a předvede efektivní způsob práce s mobilními technologiemi.
Ošetřuje digitální techniku a chrání ji před poškozením.	Popíše a dodrží pravidla pro ošetření digitálních technologií. Použije nástroje pro čištění a ochranu digitálních technologií (pro čištění povrchu i vnitřních částí). Zdůvodní nutnost ochrany digitálních technologií (před vodou, sluncem, prachem…). Ochrání digitální technologie.
Dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytne první pomoc při úrazu.	Při práci s digitálními technologiemi dodržuje stanovená pravidla a zásady. Popíše a vysvětlí, jakým způsobem ochrání digitální technologie před poškozením. Poskytne první pomoc (ošetří drobná zranění, přivolá pomoc při závažnějších poraněních). Dodržuje hygienu práce, udržuje digitální zařízení čisté a bezpečně uložené.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Očekávaný výstup RVP:	**9. ročník**
Ovládá základní funkce vybraných digitálních zařízení, postupuje podle návodu k použití, při problémech vyhledá pomoc či expertní službu.	Žák ovládá základní funkce vybraných digitálních zařízení, postupuje podle návodu k použití, při problémech vyhledá pomoc či expertní službu.
Propojuje vzájemně jednotlivá vybraná digitální zařízení.	Propojuje vzájemně jednotlivá vybraná digitální zařízení.
Pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi v situacích, které odpovídají okruhu jeho zájmů a potřeb.	Pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi v situacích, které odpovídají okruhu jeho zájmů a potřeb.
Ošetřuje digitální techniku a chrání ji před poškozením.	Ošetřuje digitální techniku a chrání ji před poškozením.
Dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytne první pomoc při úrazu.	Dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytne první pomoc při úrazu.

VOLITELNÉ PŘEDMĚTY

Vyučovací předmět: Přírodovědné praktikum

Předmět **Přírodovědné praktikum** se vyučuje jako volitelný předmět od 6. do 9. ročníku po dvou hodinách týdně. Tento předmět má pomoci žákovi rozvíjet základní poznatky o přírodě, porozumět vzájemným vztahům mezi živou, neživou přírodou a člověkem. Hlavním cílem je klást důraz na ochranu životního prostředí, které je potřeba u dětí rozvíjet již od nejútlejšího věku. Vzdělávání v předmětu přírodovědné praktikum:

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o přírodu a přírodniny

- poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodních zákonitostí

- umožňuje poznat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a navzájem se ovlivňují

- podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování

- učí aplikovat přírodovědné poznatky v praktickém životě

- vede k chápání podstatných souvislostí mezi stavem přírody a lidskou činností, závislosti člověka na přírodních zdrojích

- seznamuje žáka se stavbou živých organismů.

Týdenní časová dotace:

6. ročník	**2**
7. ročník	**2**
8. ročník	**2**
9. ročník	**2**
celkem	**8**

Mezipředmětové vztahy:

Volitelný předmět **Přírodovědné praktikum** je úzce provázán s ostatními předměty oblasti Člověk a příroda (chemie, zeměpis, fyzika) a s matematikou.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel:

Vede žáky k vyhledávání základních podpojmů a poznatků, třídění a propojování informací. Učí žáka správně používat odbornou terminologii. Vede žáka k samostatnosti při pozorování a porovnávání získaných informací a k nalézání souvislostí.

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

Zadává úkoly takovým způsobem, který umožňuje žákovi zvolit si více postupů. Zařazuje metody, při kterých žáci sami navrhují řešení, docházejí k závěrům a vyhodnocují získaná fakta. Rozvíjí schopnost nalézt a formulovat problém. Řeší s žáky možnosti, jak některým problémům předcházet. Podporuje vzájemnou spolupráci při řešení problémů.

Kompetence komunikativní

Učitel:

Podporuje práci ve skupinách, která je založena na vzájemné komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých, na vzájemné diskusi. Vede žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě. Umožňuje prezentaci práce žáků, kteří mají možnost sami zhodnotit výsledky své práce a práce svých spolužáků a reagovat na hodnocení ostatních, argumentovat, přijmout kritiku.

Kompetence sociální a personální

Učitel:

Zadává úkoly, při nichž mohou žáci spolupracovat.

Minimalizuje používání frontálních metod vyučování, podporuje skupinovou výuku a kooperativní učení.

Rozvíjí schopnost žáků zastávat v týmu různé role.

Učí žáka kriticky hodnotit svoji práci a svůj přínos pro kolektiv.

Kompetence občanské

Učitel:

Vede žáky k odpovědnosti za jejich zdraví a za zachování kvalitního životního prostředí.

Netoleruje nekamarádské chování a odmítnutí požadované pomoci.

Učí žáky chovat se zodpovědně v krizových situacích a umět přivolat a poskytnout pomoc. Respektuje společně se žáky řád učebny, laboratorní řád a pravidla bezpečné práce.

Kompetence pracovní

Učitel:

Vede žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při práci s mikroskopickými preparáty a s živými přírodninami. Zadává úkoly tak, aby měli žáci možnost si práci sami organizovat, navrhnout postup a časový rozvrh své práce a mohli získané poznatky využít v praxi, popř. ve své budoucí profesi. Rozvíjí pozitivní vztah k práci. Seznamuje žáky s používáním vhodných pomůcek a postupů při práci.

Začlenění průřezových témat

Průřezová témata	Náměty a činnosti	ročník
Osobnostní a sociální výchova	- komunitní (ranní a hodnotící) kruh, skupinová práce, metody hodnocení a sebehodnocení - písemná komunikace, metody kritického myšlení	6. – 9. roč.
Výchova demokratického občana	- možnost volby činností a pomůcek, respektování názorů ostatních - prezentace a obhajování vlastního postupu a názoru - aplikace odpovědného jednání, zodpovědnost za své zdraví, angažovaný přístup k životnímu prostředí	6. – 9. roč.
Enviromentální výchova	- tvoření článků o přírodě - televizní vysílání, nabídka práce s texty s enviromentální tematikou v rámci projektů - porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí, zachování biologické rovnováhy	6. – 9. roč.
Mediální výchova	- tvoří vlastní příběhy - publikace vlastních prací v novinách nebo na internetových stránkách	6. – 9. roč.
Výchova k myšlení v Evropských a globálních souvislostech	- evropská a globální dimenze v základech ekologie - připravuje si aktuality z různých zdrojů (tiskoviny, televize, internet)	6. – 9. roč.

PŘÍRODOVĚDNÉ PRAKTIKUM

Očekávaný výstup RVP:	6. ročník
Obecná biologie a genetika	
Orientuje se v daném přehledu vývoje organismů.	Uvede příklady různých projevů reakce organismů na vnější podněty. Vysvětlí význam abiotických podmínek života (slunečního záření, vzduchu, vody a minerálních látek). Objasní význam biotických podmínek života (vztahů mezi organismy). Uvede příklady. Uvede příklady přizpůsobení organismů k prostředí jako podmínku vývoje rozmanitosti života na Zemi (biodiverzity).
Rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů.	Rozliší orgány zajišťující životní funkce a rozmnožování rostlin. Rozliší orgánové soustavy zajišťující životní funkce a rozmnožování živočichů.
Třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek.	Roztřídí vybrané organismy podle zadaného kritéria. Přiřadí vybrané organismy do uvedených taxonomických jednotek.
Vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti.	Vysvětlí podstatu nepohlavního rozmnožování a uvede příklady. Vysvětlí podstatu pohlavního rozmnožování i z hlediska přenosu dědičných informací.
Uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů.	Uvede konkrétní příklady využití poznatků z genetiky rostlin, živočichů a člověka v praktickém životě. Uvede příklady vlivu šlechtění na vzhled rostlin a živočichů. Uvede příklady vlivů prostředí na utváření organismů.
Uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka.	Vysvětlí význam bakterií pro život v přírodě. Uvede příklady využívání bakterií člověkem. Uvede příklady nemocí způsobených bakteriemi a viry.

Očekávaný výstup RVP:	6. ročník
Houby	
Rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků.	Podle přírodnin, modelů nebo obrázků přírodnin s rozlišovacími znaky určí nejméně šest hub naší přírody. Rozliší mezi vybranými houbami jedlé a jedovaté podle typických znaků. Uvede zásady bezpečného sběru hub.
Objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků.	Uvede, které organismy vytvářejí tělo (stélku) lišejníku a čím si jsou vzájemně prospěšné. Vycházka do přírody a získání lišejníku pro další pozorování.
Biologie rostlin	
Odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům.	Rozliší pojmy buňka, pletivo, orgán rostlinného těla. Praktické pozorování pod mikroskopem. Uvede příklad pletiva v orgánech rostliny.
Porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku.	Uvede základní funkci kořene, stonku a listu a příklady jejich využití. Žák sestaví herbář předem určených rostlin.
Rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů.	Přiřadí k vybraným rostlinám název rodový, případně druhový s využitím zjednodušených či upravených klíčů a atlasů – praktické ukázky v přírodě.
Odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí.	Uvede u vybraných rostlin znaky přizpůsobení k prostředí, ve kterém obvykle rostou. Uvede příklady rostlin jedovatých a léčivých zejména z okolí školy – vycházky do okolí školy.

Očekávaný výstup RVP:	6. ročník
Praktické poznávání přírody	
Aplikuje praktické metody poznávání přírody.	Rozlišuje detaily při pozorování přírody pouhým okem a za použití lupy. Používá jednoduchý žákovský mikroskop. Aktivně používá především zjednodušené určovací klíče a atlasy. Správně provede a vyhodnotí jednoduchý pokus (experiment).
Dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody.	Dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody ve třídě i v pobytu v přírodě.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Očekávaný výstup RVP:	6. ročník
Obecná biologie a genetika	
Orientuje se v přehledu vývoje organismů a rozlišuje základní projevy a podmínky života.	Orientuje se v přehledu vývoje organismů a rozlišuje základní projevy a podmínky života.
Zná základní funkce hlavních orgánů a orgánových soustav rostlin i živočichů.	Zná základní funkce hlavních orgánů a orgánových soustav rostlin i živočichů.
Rozpozná rozdíl mezi jednobuněčnými a mnohobuněčnými organismy.	Rozpozná rozdíl mezi jednobuněčnými a mnohobuněčnými organismy.
Ví o vlivu virů a bakterií v přírodě a na člověka: - má základní vědomosti o přírodě a přírodních dějích - pozná význam rostlin a živočichů v přírodě i pro člověka.	Ví o vlivu virů a bakterií v přírodě a na člověka: - žák má základní vědomosti o přírodě a přírodních dějích - pozná význam rostlin a živočichů v přírodě i pro člověka.
Biologie hub	
Rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby podle charakteristických znaků.	Rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby podle charakteristických znaků.
Pozná lišejníky.	Pozná lišejníky.
Očekávaný výstup RVP:	**6. ročník**
Biologie rostlin	

Porovná vnější a vnitřní stavbu rostlinného těla a zná funkce jednotlivých částí těla rostlin.	Porovná vnější a vnitřní stavbu rostlinného těla a zná funkce jednotlivých částí těla rostlin.
Ví o základních rostlinných fyziologických procesech a o jejich využití.	Ví o základních rostlinných fyziologických procesech a o jejich využití.
Zná význam hospodářsky důležitých rostlin a způsob jejich pěstování.	Zná význam hospodářsky důležitých rostlin a způsob jejich pěstování.
Rozliší základní systematické skupiny rostlin a zná jejich zástupce.	Rozliší základní systematické skupiny rostlin a zná jejich zástupce.
Popíše přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí.	Popíše přizpůsobení některých vybraných rostlin podmínkám prostředí.
Praktické poznávání přírody	
Využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu.	Využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu.
Dodržuje základní pravidla bezpečného chování při poznávání přírody.	Dodržuje základní pravidla bezpečného chování při poznávání přírody.

Očekávaný výstup RVP:	**7. ročník**
Biologie živočichů	
Porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů.	Porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů. Uvede příklady přizpůsobení stavby orgánových soustav živočichů k životu na souši a ve vodě a k různému způsobu života (k využívání různé potravy, k různé aktivitě během dne apod.). Vysvětlí rozdíl mezi obojetným a rozlišeným pohlavím, mezi vývojem přímým a nepřímým a uvede příklady.
Rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin.	U bezobratlých do kmenů: žahavci, měkkýši, kroužkovci, členovci (popřípadě do tříd a řádů: pavoukovci, korýši, hmyz), u obratlovců do tříd: ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci podle jejich charakteristických znaků a do nižších skupin i s využitím atlasů, klíčů a tabulek v učebnicích a příručkách – praktické ukázky.
Očekávaný výstup RVP:	**7. ročník**
Odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí.	Uvede příklady živočichů žijících odděleně a ve skupinách (i v párech), živočichy stálé a migrující, aktivní ve dne a v noci, býložravce, predátory a parazity – pozorování v přírodě. Uvede změny ve způsobu života živočichů podle ročních období – pozorování v přírodě. Uvede znaky, jimiž je organismus přizpůsobený prostředí a způsobu života, uvede příklady.
Zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy.	Uvede význam rozmanitosti živočichů pro život v přírodě a pro člověka. Objasní význam biologické rovnováhy. Uvede příklady bezobratlých a obratlovců, kteří se mohou stát škůdci, a způsoby ochrany před nimi. Uvede příklady živočichů žijících v přírodě, které lidé využívají nebo jsou pro člověka užiteční. Uvede příklady živočichů, které člověk chová pro užitek – praktická ukázka. Návštěva farmy.

	Vysvětlí zásady bezpečného chování ve styku se živočichy a uvede příklady. Návštěva ZOO.
Praktické poznávání přírody	
Využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu.	Využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu.
Dodržuje základní pravidla bezpečného chování při poznávání přírody.	Dodržuje základní pravidla bezpečného chování při poznávání přírody.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Očekávaný výstup RVP:	**7. ročník**
Biologie živočichů	
Porovná vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů.	Porovná vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů.
Rozliší jednotlivé skupiny živočichů a zná jejich hlavní zástupce.	Rozliší jednotlivé skupiny živočichů a zná jejich hlavní zástupce.
Odvodí na základě vlastního pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí.	Odvodí na základě vlastního pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí.

Očekávaný výstup RVP:	**7. ročník**
Ví o významu živočichů v přírodě i pro člověka a uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy. Využívá zkušeností s chovem vybraných domácích živočichů k zajišťování jejich životních potřeb.	Ví o významu živočichů v přírodě i pro člověka a uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy. Využívá zkušeností s chovem vybraných domácích živočichů k zajišťování jejich životních potřeb.
Praktické poznávání přírody	
Využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu.	Využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu.
Dodržuje základní pravidla bezpečného chování při poznávání přírody.	Dodržuje základní pravidla bezpečného chování při poznávání přírody.

Očekávaný výstup RVP:	**8. ročník**
Biologie člověka	

Určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy.	Vysvětlí, že řízení lidského organismu se uskutečňuje hormonální a nervovou soustavou. Objasní způsob získávání informací o okolním prostředí.
Orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka.	Uvede odlišnosti současného člověka od předchůdců člověka podle převažujícího vědeckého názoru. Má základní představu o délce doby vývoje člověka a existence současného člověka. Návštěva muzea.
Objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří.	Vysvětlí vznik a vyživování plodu v těle matky. Vyvodí zásady pro zdravý způsob života budoucí matky. Objasní důležitost péče o novorozeně. Charakterizuje hlavní znaky jednotlivých období lidského života.

Očekávaný výstup RVP:	**8. ročník**
Rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života.	Uvede příklady běžných nemocí i zásady jejich prevence a léčby. Vysvětlí vlivy prostředí a životního stylu na zdraví člověka.
Aplikuje první pomoc při poranění a jiném poškození těla.	Zná postupy poskytování první pomoci. Prakticky provede ukázku poskytnutí první pomoci.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Očekávaný výstup RVP:	**8. ročník**
Popíše stavbu orgánů a orgánových soustav lidského těla a jejich funkce.	Popíše stavbu orgánů a orgánových soustav lidského těla a jejich funkce.
Charakterizuje hlavní etapy vývoje člověka.	Charakterizuje hlavní znaky jednotlivých období lidského života.
Popíše vznik a vývin jedince.	Popíše vznik a vývin jedince.
Rozliší příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby.	Uvede příklady běžných nemocí i zásady jejich prevence a léčby. Vysvětlí vlivy prostředí a životního stylu na zdraví člověka.
Zná zásady poskytování první pomoci při poranění.	Zná zásady poskytování první pomoci při poranění.

Očekávaný výstup RVP:	**9. ročník**
Neživá příroda	
Objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života.	Objasní nebezpečí rychlých změn podmínek prostředí pro život.
Rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek.	Uvede příklady znaků, podle kterých může rozlišovat nerosty a horniny. Rozezná nejběžnější horniny z naší přírody na základě pozorování jejich charakteristických znaků a za pomoci určovacích pomůcek – praktická výuka v přírodě.
Rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody.	Uvede vznik a složení půdy a vysvětlí, proč je půda na rozhraní mezi přírodou neživou a živou. Rozliší půdní typ a druh a uvede jejich příklady z naší přírody, především z okolí. Praktická výuka v přírodě.
Porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě.	Uvede příklady běžných nemocí i zásady jejich prevence a léčby. Vysvětlí vlivy prostředí a životního stylu na zdraví člověka.
Rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků.	Uvede charakteristické znaky geologických období.
Uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi.	Uvede rozdíl mezi počasím a podnebím. Charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy i jejich doprovodné jevy. Charakterizuje možné dopady mimořádných událostí a ochranu před nimi.
Základy ekologie	
Uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi.	Uvede příklady organismů v přírodních i umělých ekosystémech naší přírody. Vysvětlí význam autotrofních organismů a různých způsobů výživy heterotrofních organismů v ekosystému. Uvede příklady různých vztahů mezi organismy.

Očekávaný výstup RVP:	**9. ročník**
Rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému.	Vysvětlí význam slunečního záření jako zdroje energie pro ekosystém. Vysvětlí význam vztahů mezi organismy pro oběh látek v přírodě.
Vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam.	Vysvětlí vztahy v potravních řetězcích pastevně-kořistnických a rozkladných. Vysvětlí důležitost biologické regulace, a kdy se organismus může stát škůdcem.

	Vytvoří příklady jednoduchých potravních řetězců k různým ekosystémům.
Uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému.	Uvede příklady narušení rovnováhy ekosystému. Navrhne aktivity, kterými je možné stav životního prostředí zlepšovat. Vyhledá a popíše činitele ovlivňující životní prostředí v místě bydliště a blízkém okolí. Praktická výuka v přírodě.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Očekávaný výstup RVP:	**9. ročník**
Neživá příroda	
Popíše jednotlivé vrstvy Země.	Popíše jednotlivé vrstvy Země.
Pozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny.	Pozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny. Praktická výuka v přírodě.
Očekávaný výstup RVP:	**9. ročník**
Rozliší důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů.	Rozliší důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů.
Rozeznává některé druhy půd a objasňuje jejich vznik.	Rozeznává některé druhy půd a objasňuje jejich vznik.
Ví o významu vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi.	Ví o významu vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi.
Základy ekologie	
Uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi.	Uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi.
Rozliší populace, společenstva, ekosystémy a objasní základní princip některého ekosystému.	Rozliší populace, společenstva, ekosystémy a objasní základní princip některého ekosystému.
Vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech.	Vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech.
Popíše změny v přírodě vyvolané člověkem a objasní jejich důsledky.	Popíše změny v přírodě vyvolané člověkem a objasní jejich důsledky.
Pozná kladný a záporný vliv člověka na životní prostředí.	Pozná kladný a záporný vliv člověka na životní prostředí.

Vyučovací předmět: Konverzace v anglickém a španělském jazyce

Cílem volitelného předmětu je osvojení znalostí a dovedností hovořit, číst a psát v anglickém a španělském jazyce. Znalosti a dovednosti volitelného předmětu Konverzace v anglickém a španělském jazyce umožní žákům správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat, sdělovat výsledky svého poznávání. Kultivace komunikačních dovedností je předmětem péče i v ostatních vzdělávacích oblastech a je také prostředkem k jejich zvládnutí.

Vyučovací volitelný předmět Konverzace v anglickém a španělském jazyce má komplexní charakter, tvoří ho čtyři vzájemně se prolínající složky: poslech s porozuměním, mluvení, čtení s porozuměním a psaní.

Týdenní časová dotace:

6. ročník	**2**
7. ročník	**2**
8. ročník	**2**
9. ročník	**2**
celkem	**8**

Mezipředmětové vztahy:

Do obsahu předmětu Konverzace v anglickém a španělském jazyce jsou začleněny poznatky z řady dalších vyučovacích předmětů, jako je matematika, fyzika, chemie, přírodopis ale i dějepis či občanská výchova.

Začlenění průřezových témat

Průřezová témata	**Náměty a činnosti**	**ročník**
Osobnostní a sociální výchova	- komunitní (ranní a hodnotící) kruh, skupinová práce, metody hodnocení a sebehodnocení - písemná komunikace, metody kritického myšlení	6. – 9. roč.
Výchova demokratického občana	- možnost volby činností a pomůcek, respektování názorů ostatních - prezentace a obhajování vlastního postupu a názoru	6. – 9. roč.
Výchova k myšlení v Evropských a globálních souvislostech	- připravuje si aktuality z různých zdrojů (tiskoviny, televize, internet) - kultura v ostatních evropských zemích, významní evropští spisovatelé	6. – 9. roč.
Multikulturní výchova	- besedy s příslušníky jiných kultur, nabídka textů a písní různých kultur	6. – 9. roč.
Enviromentální výchova	- tvoření článků o životním prostředí - televizní vysílání, nabídka práce s texty s enviromentální tematikou v rámci projektů	6. – 9. roč.
Mediální výchova	- tvoří vlastní příběhy - publikace vlastních prací v novinách nebo na internetových stránkách - reklama - její cíle a vlivy na člověka, tvorba vlastní reklamy	6. – 9. roč.

KONVERZACE V ANGLICKÉM A ŠPANĚLSKÉM JAZYCE

Očekávaný výstup RVP:	6. – 7. ročník	8. - 9. ročník
Rozumí obsahu jednoduchých i složitých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů (časopisy, obrazové a poslechové materiály) s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky.	Má přehled o reáliích zemí studovaného jazyka. Využívá četby k získání nových poznatků. Je schopen pracovat s autentickými materiály, vhodnými časopisy a s internetem. Pochopí smysl poslechového textu. Pohovoří na daná témata, samostatně vyjádří své myšlenky a názory v rámci probíraných tematických okruhů.	Má přehled o reáliích zemí studovaného jazyka. Využívá četby k získání nových poznatků. Je schopen pracovat s autentickými materiály, vhodnými časopisy a s internetem. Pochopí smysl poslechového textu. Pohovoří na daná témata, samostatně vyjádří své myšlenky a názory v rámci probíraných tematických okruhů.
Rozumí obtížnější a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci.	Zachytí hlavní myšlenky z vyslechnutého textu, audio či videonahrávky a v autentickém rozhovoru.	Zachytí hlavní myšlenky z vyslechnutého textu, audio či videonahrávky a v autentickém rozhovoru.
Odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu.	Odvodí význam neznámých slovních spojení (s vizuální oporou).	Odvodí význam neznámých slovních spojení (s vizuální oporou, bez nutnosti překladu).
Používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku.	Samostatně pracuje s překladovým slovníkem, postupně se seznamuje s funkcemi vhodného výkladového slovníku.	Samostatně pracuje s překladovým slovníkem a dalšími příručkami, rozumí funkci výkladového slovníku, vyhledá v něm potřebnou informaci.
Stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace, sdělí hlavní myšlenku.	Pochopí smysl obtížnějšího poslechového textu a vystihne hlavní sdělované informace.	Pochopí smysl obtížnějšího poslechového textu a vystihne hlavní sdělované informace
Vyžádá jednoduchou informaci a domluví se v běžných každodenních situacích.	Pohotově se vyjadřuje v běžných každodenních situacích. Zapojuje se do diskuze, pomocí argumentace obhajuje své stanovisko (představování, prosba, poděkování, omluva, domluvení schůzky, přání, žádost o pomoc, odmítnutí, vyjádření souhlasu a nesouhlasu, vyjádření vlastního postoje). Navrhuje řešení problémů a požádá o pomoc při jejich řešení, užívá společenské fráze, poskytuje radu a vyjádří svůj názor (formou role play).	Pohotově se vyjadřuje v běžných každodenních situacích. Zapojuje se do diskuze, pomocí argumentace obhajuje své stanovisko (představování, prosba, poděkování, omluva, domluvení schůzky, přání, žádost o pomoc, odmítnutí, vyjádření souhlasu a nesouhlasu, vyjádření vlastního postoje). Navrhuje řešení problémů a požádá o pomoc při jejich řešení, užívá společenské fráze, poskytuje radu a vyjádří svůj názor (formou role play).

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Cílem výuky cizího jazyka je, aby žáci získali základ komunikace v cizím jazyce, a to především v oblasti jeho zvukové podoby. Důraz je kladen na osvojování jednoduchých sdělení a základů pravidel komunikace v běžných každodenních situacích, se kterými se žáci mohou setkat. Výuka cizího jazyka může přispět i k celkovému rozvíjení řečových dovedností. Rozsah slovní zásoby se přizpůsobuje tomuto zaměření výuky.

Očekávaný výstup RVP:	6. - 7. ročník	8. - 9. ročník
Je seznámen s cizím jazykem ve zvukové podobě.	Ovládá fonetickou podobu abecedy. Osvojil si základní výslovnostní návyky.	Ovládá fonetickou podobu abecedy. Osvojil si základní výslovnostní návyky.
Rozumí obecně známým slovům a frázím.	Zvládá základní číslovky a jejich pojmenování. Je schopen vyjádřit pozdravy, přání a poděkování. Je schopen vytvořit jednoduché otázky, zápor a odpovědi.	Zvládá základní číslovky a jejich pojmenování. Je schopen vyjádřit pozdravy, přání a poděkování. Je schopen vytvořit jednoduché otázky, zápor a odpovědi.
Je schopen vést jednoduchý rozhovor, zvládá čtení a překlad jednoduchých pojmů a názvů, orientuje se ve slovníku daného jazyka.	Je schopen velmi jednoduché konverzace, přičemž je důležité pochopení komunikačního záměru na straně obou mluvčích spíše než úplná jazyková správnost.	Je schopen velmi jednoduché konverzace, přičemž je důležité pochopení komunikačního záměru na straně obou mluvčích spíše než úplná jazyková správnost.

Vyučovací předmět: Sportovní výchova

Volitelný předmět **Sportovní výchova** představuje nejdůležitější formu pohybového učení a je hlavním zdrojem poznatků a námětů pro rekreační i sportovní využití pohybu ve škole i mimo ni. Sportovní výchova se vyučuje jako volitelný předmět v 6., 7., 8. a 9. ročníku vždy 2 hodiny týdně. Sportovní výchova umožňuje žákům poznat vlastní pohybové možnosti ale i pohybová omezení, rozumět jim a respektovat je u sebe i jiných. V předmětu si žáci osvojují nové pohybové dovednosti, naučí se ovládat a využívat různého sportovního náčiní a nářadí, seznámí se s důležitostí pohybu jako prevence či korekce jednostranného zatížení nebo zdravotního oslabení, stejně jako prostředku pro zvyšování tělesné zdatnosti a výkonnosti. Žáci mohou uplatnit osvojené pohybové dovednosti v různém prostředí, zvykají si na rozličné sociální role, které vyžadují spolupráci, tvořivost, překonávání překážek, objektivnost, rychlé rozhodování, organizační schopnosti, ale i nutnou míru zodpovědnosti za zdraví své i svých spolužáků.
Vzdělávání je zaměřeno:
- na regeneraci a kompenzaci jednostranné zátěže působené pobytem ve škole
- získání nových pohybových dovedností, kultivace pohybového projevu i správné držení těla
- získání pozitivního vztahu žáka k pohybovým aktivitám
- vytvoření návyku pravidelného využívání pohybových činností různého zaměření v každodenním životě
- rozpoznávání základních situací ohrožujících tělesné a duševní zdraví a na osvojování dovedností jim předcházet nebo je řešit.

Týdenní časová dotace:

6. ročník	**2**
7. ročník	**2**
8. ročník	**2**
9. ročník	**2**
celkem	**8**

Mezipředmětové vztahy:

Předměty tematicky spjaté s vyučovacím předmětem výchova ke zdraví:
1. **občanská výchova** – lidské potřeby, praktická etika, sebepoznání
2. **výchova ke zdraví** - odpovědnost, spolupráce
3. **tělesná výchova** – pohybové dovednosti, ovládání sportovního náčiní a nářadí.

Kompetence:
Kompetence k učení:

Učitel
- vede žáky k tomu, aby si správně osvojili nové pohybové dovednosti a rozvíjeli ty dříve získané, kultivovali svůj pohybový projev i správné držení těla
- hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- dodává žákům sebedůvěru a vede je k zodpovědnosti za jejich zdraví
- učí žáky plánovat, organizovat, hodnotit jejich činnost a dovednosti
- uplatňuje individuální přístup a při hodnocení používá prvky pozitivní motivace
- vede žáky ke správnému užívání názvosloví

Kompetence k řešení problémů:
Učitel
- podporuje týmovou spolupráci při řešení problému
- vede žáky ke správným způsobům řešení problémů

Kompetence komunikativní:
Učitel
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování, klade důraz na úroveň komunikace
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat

Kompetence občanské:
Učitel
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování a neohrožovali zdraví své i svých spolužáků
- umožňuje žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky

Kompetence pracovní:
Učitel
- vede žáky k zodpovědnosti a pravidelnosti
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti
- vede žáky k formování si důležitých pracovních vlastností – vytrvalost, odvaha, odpovědnost, cílevědomost, ….

Začlenění průřezových témat

Průřezová témata	Náměty a činnosti	ročník
Osobnostní a sociální výchova	- rozvoj hodnot a postojů – fair play hra, schopnost řešení problémů, spolupráce a soutěživost,	6. – 9. roč.
Výchova demokratického občana	- dodržování stanovených pravidel – fair play, přístup k druhým – tolerance, ochota pomáhat, odpovědné chování,	6. – 9. roč.
Výchova k myšlení v Evropských a globálních souvislostech	- připravuje si aktuality z různých zdrojů (tiskoviny, televize, internet) - kultura v ostatních evropských zemích	6. – 9. roč.
Multikulturní výchova	- schopnost zapojovat se do diskuze, lidské vztahy	6. – 9. roč.
Enviromentální výchova	- chápání vlivu prostředí na vlastní zdraví i zdraví ostatních lidí, zdravé prostředí pro pohybovou aktivitu, vliv sportovních aktivit na životní prostředí	6. – 9. roč.
Mediální výchova	- zdroj informací o sportovních událostech	6. – 9. roč.

SPORTOVNÍ VÝCHOVA

Očekávaný výstup RVP:	6. – 9. ročník
Činnosti ovlivňující zdraví	
Aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem.	Žák pravidelně sleduje své denní pohybové aktivity. Pravidelně zařazuje cvičení kompenzující jeho jednostrannou zátěž.
Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly.	Zvolí vhodnou výstroj a výzbroj pro danou pohybovou činnost a zdůvodní její použití z hlediska bezpečnosti. Vybere a použije vhodné cviky k zahřátí svalů nutných pro uvedenou (danou) pohybovou aktivitu. Ukončí pohybovou aktivitu protažením a kompenzačním cvičením zatížených svalových skupin.
Odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší.	Vysvětlí vliv užívání podpůrných látek a jiných škodlivin na zdraví a pohybový výkon. Z ověřených zdrojů vyhledá údaje o znečištění ovzduší a určí, zda je nutné omezit pohybové aktivity. Přizpůsobí své venkovní pohybové aktivity vzhledem k aktuálním povětrnostním podmínkám a stavu znečištění ovzduší.
Uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost.	Vyhodnotí pohybové aktivity vzhledem k aktuálním podmínkám a aplikuje na dané podmínky obecné zásady bezpečnosti. Přizpůsobí pohybové aktivity svým schopnostem a možnostem (volí obtížnost cvičení, velikost zátěže atd.). Vybere a použije výstroj a výzbroj odpovídající danému sportu a konkrétním podmínkám.

Očekávaný výstup RVP:	6. – 9. ročník
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností	
Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech.	Žák zvládá osvojované pohybové dovednosti (definované v ŠVP jako základní učivo) v rámci svých možností, aplikuje je i při činnostech mimo hodiny tělesné výchovy. Rozumí základní sportovní terminologii osvojovaných činností, uplatňuje pravidla her a sportů a správně reaguje na osvojovaná gesta rozhodčího. Uvede a vysvětlí různé role ve sportovním družstvu. Zvolí taktiku hry a dodržuje ji (jednotlivec, družstvo).
Posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny.	Žák pozná chybu postavení či provedení pohybové činnosti – uvede, jak má vypadat správné postavení (provedení). Zhodnotí pohybovou činnost spolužáka i svou vlastní.
Činnosti podporující pohybové učení	
Užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu.	Správně demonstruje a aplikuje dříve osvojované tělovýchovné činnosti na základě pokynů učitele, textového nebo grafického podkladu. Vhodně reaguje na pokyny, povely i nonverbální signály rozhodčího v rámci sportovních aktivit a jejich pravidel. Sleduje a interpretuje informace o pohybových aktivitách uváděné v médiích a se znalostí problému o nich diskutuje.
Naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlavní, ochranu přírody při sportu.	Uvědoměle jedná podle principů fair play při pohybových aktivitách, rozpozná negativní projevy a na tyto situace adekvátně reaguje. Prokazuje pozitivní, empatický přístup k handicapovaným, méně zdatným spolužákům nebo osobám opačného pohlaví. Rozpozná při pohybových aktivitách jednání poškozující nejbližší prostředí či majetek a svým chováním směřuje k jeho eliminaci.
Dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji.	Aktivně koordinuje činnosti se členy družstva před pohybovou aktivitou i v jejím průběhu. Provádí v průběhu týmové pohybové aktivity korekce svého jednání vzhledem ke společnému cíli. Vyjádří osobní názor na průběh pohybové aktivity a zhodnotí průběh či výsledek své činnosti i činnosti družstva.

Očekávaný výstup RVP:	6. – 9. ročník
Rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora.	Rozlišuje mezi právy a povinnostmi hráče, rozhodčího, organizátora a diváka během pohybových aktivit. Naplňuje pravidla her, respektuje pokyny rozhodčího, patřičně na ně reaguje a podřizuje se jim, zároveň aktivně využívá možnosti vyplývající z role hráče. Respektuje probíhající sportovní zápolení a v roli diváka do něj nezasahuje. Dodržuje podmínky dané organizátorem činností, chápe jejich význam a své jednání podřizuje určeným organizačním pravidlům.
Sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí.	Změří nebo jinak kvantifikuje určené pohybové činnosti nebo sportovní výkony prováděné ve shodě s pravidly. Zaznamenává sledované údaje vlastních nebo cizích pohybových aktivit. Vyhodnocuje zaznamenané údaje o pohybových činnostech, popisuje jejich změny, vývoj, kvalitu nebo je vzájemně porovnává.
Zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěž.	Zapojuje se do přípravy a realizace třídní nebo školní pohybové aktivity. Zorganizuje se spolužáky turistickou akci nebo dlouhodobou soutěž pro žáky nižších ročníků. Spolurozhoduje sportovní zápolení a nese tak dílčí odpovědnost za úspěšnou realizaci sportovní akce.
Zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci.	Zpracovává hodnoty dosažených výsledků spolužáků v rámci školních pohybových aktivit a zpracovaná data následně prezentuje. Srozumitelně a dostatečně názorně prezentuje naměřené výkony své pohybové aktivity (které vybral k prezentaci), diskutuje o jejich kvalitě a vývoji. Sleduje v médiích měřitelné výsledky sportovních činností a s určitým záměrem je prezentuje.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Očekávaný výstup RVP:	6. – 9. ročník
Činnosti ovlivňující zdraví	
Usiluje o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o rozvoj pohybových dovedností základních sportovních odvětví včetně zdokonalování základních lokomocí.	Žák usiluje o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o rozvoj pohybových dovedností základních sportovních odvětví včetně zdokonalování základních lokomocí.
Cíleně se připraví na pohybovou činnost a její ukončení.	Žák se dokáže cíleně připravit na pohybovou činnost a její ukončení.
Odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem. Vhodně reaguje na informace o znečištění ovzduší a tomu přizpůsobuje pohybové aktivity.	Odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem. Vhodně reaguje na informace o znečištění ovzduší a tomu přizpůsobuje pohybové aktivity.
Uplatňuje základní zásady poskytování první pomoci a zvládá zajištění odsunu raněného. Uplatňuje bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu - využívá základní kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy - chápe zásady zatěžování; jednoduchými zadanými testy, změří úroveň své tělesné zdatnosti.	Žák uplatňuje základní zásady poskytování první pomoci a zvládá zajištění odsunu raněného. Uplatňuje bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu: využívá základní kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy, chápe zásady zatěžování; jednoduchými zadanými testy, změří úroveň své tělesné zdatnosti.
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností	
Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech.	Žák zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech.
Posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny.	Žák dokáže posoudit provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny.
Činnosti podporující pohybové učení	
Užívá osvojovanou odbornou terminologii na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka.	Žák užívá osvojovanou odbornou terminologii na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka.

Očekávaný výstup RVP:	6. – 9. ročník
Naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlavní, ochranu přírody při sportu.	Žák naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlavní, ochranu přírody při sportu.
Dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji.	Žák se dokáže dohodnout na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji
Rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka.	Žák rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka.
Sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony a vyhodnotí je.	Sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony a vyhodnotí je.
Spolurozhoduje osvojované hry a soutěže.	Spolurozhoduje osvojované hry a soutěže.

Vyučovací předmět: Komunikace v českém jazyce

Předmět Komunikace v českém jazyce je volitelný předmět, který navazuje na učivo probírané v hodinách českého jazyka. Cílem je především rozvoj komunikačních dovedností a schopnosti porozumět mluvenému projevu, nicméně pozornost je rovněž věnována porozumění čtenému textu a psanému projevu. Všechny tyto čtyři složky se vzájemně prolínají. Znalosti a dovednosti volitelného předmětu Komunikace v českém jazyce umožní žákům správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a sdělovat výsledky svého poznávání. Kultivace komunikačních dovedností je předmětem péče i v ostatních vzdělávacích oblastech a je také prostředkem k jejich zvládnutí.

Týdenní časová dotace:

6. ročník	**2**
7. ročník	**2**
8. ročník	**2**
9. ročník	**2**
Celkem	**8**

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel:

Vede žáky k vyhledávání základních podpojmů a poznatků, třídění a propojování informací. Vede žáka k samostatnosti při vyhledávání a porovnávání získaných informací a k nalézání souvislostí.

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

Zadává úkoly takovým způsobem, který umožňuje žákovi zvolit si více postupů. Zařazuje metody, při kterých žáci sami navrhují řešení, docházejí k závěrům a vyhodnocují získaná fakta. Rozvíjí schopnost nalézt a formulovat problém. Řeší s žáky možnosti, jak některým problémům předcházet. Podporuje vzájemnou spolupráci při řešení problémů.

Kompetence komunikativní

Učitel:

Podporuje práci ve skupinách, která je založena na vzájemné komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých, na vzájemné diskusi. Vede žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě. Umožňuje prezentaci práce žáků, kteří mají možnost sami zhodnotit výsledky své práce a práce svých spolužáků a reagovat na hodnocení ostatních, argumentovat, přijmout kritiku.

Kompetence sociální a personální

Učitel:

Zadává úkoly, při nichž mohou žáci spolupracovat.

Minimalizuje používání frontálních metod vyučování, podporuje skupinovou výuku a kooperativní učení.

Rozvíjí schopnost žáků zastávat v týmu různé role.

Učí žáka kriticky hodnotit svoji práci a svůj přínos pro kolektiv.

Kompetence občanské

Učitel:

Vede žáky k odpovědnosti za jejich zdraví a za zachování kvalitního životního prostředí.

Netoleruje nekamarádské chování a odmítnutí požadované pomoci.

Učí žáky chovat se zodpovědně v krizových situacích a umět přivolat a poskytnout pomoc.

Kompetence pracovní

Učitel:

Zadává úkoly tak, aby měli žáci možnost si práci sami organizovat, navrhnout postup a časový rozvrh své práce a mohli získané poznatky využít v praxi, popř. ve své budoucí profesi. Rozvíjí pozitivní vztah k práci. Seznamuje žáky s používáním vhodných pomůcek a postupů při práci.

Mezipředmětové vztahy:

Do obsahu předmětu Komunikace v českém jazyce jsou začleněny poznatky z řady dalších vyučovacích předmětů, zejména těch humanitně zaměřených (Anglický jazyk, Španělský jazyk, Dějepis, Informační a komunikační technologie, Hudební, Výtvarná či Občanská výchova), opomenuty nebudou ale ani ty ostatní, které zakládají všeobecný přehled každého žáka (Přírodopis, Zeměpis, Fyzika, Chemie).

Začlenění průřezových témat

Průřezová témata	**Náměty a činnosti**	**ročník**
Osobnostní a sociální výchova	- trénování práce v dopředu zadaných rolích - skupinová práce, metody hodnocení a sebehodnocení - metody kritického myšlení - práce s kritérii - individuální i skupinová reflexe	6. – 9. roč.
Výchova demokratického občana	- možnost volby činností a pomůcek, respektování názorů ostatních - prezentace a obhajování vlastního postupu a názoru - zapojení smysluplných aktivit s možností ovlivnit konkrétní život v bezprostředním okolí žáka	6. – 9. roč.
Výchova k myšlení v Evropských a globálních souvislostech	- příprava si aktualit z různých zdrojů (tiskoviny, televize, internet) - psaní textů porovnávajících informace z různých zdrojů	6. – 9. roč.
Multikulturní výchova	- besedy s příslušníky jiných kultur, nabídka textů a písní různých kultur	6. – 9. roč.
Enviromentální výchova	- tvoření článků o životním prostředí, nabídka práce s texty s enviromentální tematikou v rámci projektů	6. – 9. roč.
Mediální výchova	- tvoří vlastní příběhy	6. – 9. roč.

	- publikace vlastních prací ve třídě, v novinách nebo na internetových stránkách - reklama - její cíle a vliv na člověka, tvorba vlastní reklamy - tvorba a komentovaná četba argumentačních esejů	

KOMUNIKACE V ČESKÉM JAZYCE

Očekávaný výstup RVP:	6.-7. ročník	8. - 9. ročník
Odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji.	Čte plynule s porozuměním. Reprodukuje text. Ve čteném textu odliší fakta od názorů a hodnocení. Fakta ověřuje dostupnými informačními zdroji.	Čte plynule s porozuměním. Reprodukuje text. Ve čteném textu odliší fakta od názorů a hodnocení. Fakta ověřuje dostupnými informačními zdroji. Dokáže svoje pozorování srozumitelně a přehledně zdůvodnit.
Rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj.	Rozpozná alespoň jeden cíl sledovaný autorem textu. Najde výrazný prostředek manipulace v textu.	Rozpozná alespoň jeden cíl sledovaný autorem textu. Najde výrazný prostředek manipulace v textu.
V mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči.	Zpětně zhodnotí, zda ve svém projevu hovořil přiměřeným tempem, zda vhodně frázoval, zda jeho intonace odpovídala druhům vět, zda všechna slova zřetelně vyslovoval. Po krátkém čase na rozmyšlenou o výběru tématu a o způsobu přednesení pronese souvislou a převážně spisovnou řečí krátké sdělení o něčem, čemu by ostatní měli podle něho věnovat pozornost. Pojmenuje běžné rozdíly mezi tím, jak se vyjadřuje soukromě a jak je vhodné mluvit na veřejnosti.	Zpětně zhodnotí, zda ve svém projevu hovořil přiměřeným tempem, zda vhodně frázoval, zda jeho intonace odpovídala druhům vět, zda všechna slova zřetelně vyslovoval. Po krátkém čase na rozmyšlenou o výběru tématu a o způsobu přednesení pronese souvislou a převážně spisovnou řečí krátké sdělení o něčem, čemu by ostatní měli podle něho věnovat pozornost. Pojmenuje běžné rozdíly mezi tím, jak se vyjadřuje soukromě a jak je vhodné mluvit na veřejnosti.
Zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu.	Formou dialogu zdramatizuje epizodu ve vhodném textu. Bez konfliktů a podstatných nedorozumění se zapojí do řízené diskuse.	Formou dialogu zdramatizuje epizodu ve vhodném textu. Bez konfliktů a podstatných nedorozumění se zapojí do řízené diskuse. Diskuzi dokáže sám řídit, shrnovat podstatné závěry.
Stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace, sdělí hlavní myšlenku.	Pochopí smysl jednoduchého poslechového textu a vystihne hlavní sdělované informace.	Pochopí smysl obtížnějšího poslechového textu a vystihne hlavní sdělované informace
Využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát.	Využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu.	Využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu.

Uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování.	Uspořádá části textu tak, aby byla dodržena logická návaznost či dějová posloupnost. Vytvoří souvislý a srozumitelný text, v němž se svou myšlenkou nebo pocitem a s vlastním záměrem osloví adresáta, kterého si sám zvolí. Délku textu přizpůsobí potřebě svého sdělení.	Uspořádá části textu tak, aby byla dodržena logická návaznost či dějová posloupnost. Vytvoří souvislý a srozumitelný text, v němž se svou myšlenkou nebo pocitem a s vlastním záměrem osloví adresáta, kterého si sám zvolí. Délku textu přizpůsobí potřebě svého sdělení.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Cílem výuky cizího jazyka je, aby žáci získali základ komunikace v cizím jazyce, a to především v oblasti jeho zvukové podoby. Důraz je kladen na osvojování jednoduchých sdělení a základů pravidel komunikace v běžných každodenních situacích, se kterými se žáci mohou setkat. Výuka cizího jazyka může přispět i k celkovému rozvíjení řečových dovedností. Rozsah slovní zásoby se přizpůsobuje tomuto zaměření výuky.

Očekávaný výstup RVP:	6.-7. ročník	8.-9. ročník
Čte plynule s porozuměním; reprodukuje text.	Čte plynule s porozuměním. Výpisky z jednoduchého textu. Grafické zvýraznění důležitých informací.	Čte plynule s porozuměním. Výpisky z jednoduchého textu. Grafické zvýraznění důležitých informací. Vyhledává v textu odpovědi na otázky za textem, které lze v textu najít, nikoli je z textu vysoudit.
Komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk.	Komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk.	Komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk.
Uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování.	Uspořádá části textu tak, aby byla dodržena logická návaznost či dějová posloupnost. Délku textu přizpůsobí potřebě svého sdělení.	Uspořádá části textu tak, aby byla dodržena logická návaznost či dějová posloupnost. Délku textu přizpůsobí potřebě svého sdělení.